

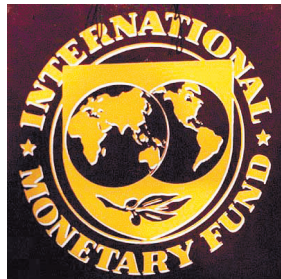
20 години
ДУМА®
Стр. 13-20
Празнувайте с нас!
Днес от 19 часа
в Народния театър
„Иван Вазов“

Цветозар Томов:
ГЕРБ тласка
страната
към катастрофа

Стр. 7

МВФ
обмисля
нов данък
за банките

Стр. 11

ГЛОБУС
И от ляво,
и от дясно
ухажват
Ник Клег

Стр. 21

За 20 години българската журналистика извърши успешно една скръбна метаморфоза. Подмени позицията с позата, истината - с интригата, идеите - с инсинуациите, каузата - с клюкевината, знанието - с преднамереното невежество, просвещението - с умишлената безпросветност. Понеже позицията е вредна за здравето на медиите, истината е опасна, а духовността - осъдителна и позорна.

Подмени свободата на словото с измамната "свобода" да плоди невъобразимо количество скандали, откровени лъжи и най-безсрамни клевети. Понеже без скандала медиите съхнат, без лъжата вехнат, а без клеветата - креят.

Подмени словото на свободата с една отровна, смъртоносна смес от цинизъм и ласкателство, вулгарност и лакейство, пошлост и меготочива възторженост. Понеже за тях се плаща. В брой. Покупко-продажбата, доброволната цензура си имат ценоразпис. А за свободата ценоразпис няма.

Подмени своята същност и мисия на гражданин с измамното самооблъщение, че е четвъртата власт, моралният стожер на обществото, негов ментор и наставник. А се превърна в скъпо платена метреса на всяка нова власт, във фаворитка на поредния възсиял фаворит, в куртизанка на всички режими, в добре гледана примадона, в зле гримирана гримаса. В придворен имиджолъскач и рейтингодържач. В най-долна прислуга, допусната да пребивава в ложето на властта и парите. Временно. Докато я изритат. Грубо, безмилостно, позорно. И без благодарности.

За 20 години българската журналистика прежълтя съвсем, изгуби своя инстинкт за самосъхранение и днес пише обратното на това, което е писала вчера, за да пише утре обратното на онова, което пише днес. Без памет и без сван.

Има един вестник, който не извърши тази измяна към журналистиката, това предаване към читателя, това престъпление към обществото. Въпреки. Въпреки всички неустовни усилия, възделения, мераци, помисли и подлости на твърде много персони и персонажи.

Този вестник се казва "Дума". Вестникът, който пречи. Който е неудобен.

Който е трън в дебелото око на всяка власт и камъче в нейната божествена пета. Който е свободната територия на българския печат.

Защото свободата не е нито трън, нито камък. А талант.

Велислава ДЪРВА

СКАНДАЛ

Симеон Дянков фалира БАН

Академията ще излиза в неплатен отпуск, министърът блокирал и парите ѝ от международни договори

След като преди дни правителството намали публичните разходи с 10%, без НС да е гласувало поправка в Закона за бюджета, средствата, които БАН получава от хазната, не стигат да бъдат покрити заплатите. В академията работят 3500 учени и още толкова специалисти. При приемането на бюджет 2010 министър Симеон Дянков отрязва от БАН 10 млн. лв. за научна дейност,

за ток и парно и в бюджета ѝ останаха само парите за заплати. Средната заплата в БАН е 620 лв. и е най-ниската в сектора. Миналата седмица от бюджета ѝ бяха отрязани още 7,4 млн. лв.

БАН ще е принудена да излезе в неплатен отпуск за 3 месеца, казаха оттам. Другите варианти са преминаване за 6 месеца на 4-часов работен ден при половин заплата или

съкращаване на около 1000 души, но пари за обезщетения няма.

Още една скандална новина научи ДУМА преди ден - от началото на годината Дянков е блокирал и парите от международни проекти, спечелени от БАН по програмите на ЕС, НАТО, ЮНЕСКО и др. По закон обаче той няма право да задържа средства от договори, идващи от чужбина. Тези пари са целеви

само за научна дейност. В края на 2009 г. в сметката на БАН те са били 35.5 млн. лв. През декември са преведени 9 млн. лв. от фонд "Научни изследвания" на МОМН за изпълнение на проекти през 2010 г. Сега академията на практика е блокирана. Дянков изпълнява плана си за ликвидиране-то ѝ и за разпродаване на нейните имоти, смятат учените.

Стр. 3

Снимка БГНЕС

Шоу на лалетата организира Университетската ботаническа градина - Балчик. На територията на градината са събрани около 100 пролетни сорта, сред които най-редкият и интересен е "Царицата на нощта" - вид черно лале

Надежда Кутева - творец с отвоювана позиция

Художничката показва в галерия "Българи" несебърски и софийски светини, окъпани в охра

Стр. 29

Бальковнай-добър в Шутгарт според феновете

Българинът изпреварва германските легенди Фриц Валтер и Юрген Клинсман

Стр. 31

България

www.duma.bg

БСП предупреждава:

Правителството ще разпусне ВСС

Съдебната система е единственият орган, който отстоява правата държава и пречи на ГЕРБ да я превърне в полицейска, заяви Румен Петков

Управляващите съвсем скоро ще разпуснат ВСС, заяви вчера депутатът от КБ Румен Петков. Той аргументира предположението си с това, че единствено съдебната система е органът, който отстоява правата държава и пречи на ГЕРБ да превърне България в полицейска държава. Петков дори се пошегува, че кметове и общински съветници са в очакване да ги арестуват при някоя поредна акция на МВР. Гръмкостта не е непременно ефективност, заяви депутатът. "Сериалът "Октопод" през вечер, през две го гледам", продължи Петков. Според него обаче резултатът е 5:2 за "октопода". "Доколкото го има октопода", намекна Петков. Операция "Наглитите" по

думите му е завършила с 26 на 3 за престъпната група. Случаят с Митьо Очите е 17 на 0 за държавата, изтъкна ексвътрешният министър. Петков коментира и твърдението на управляващите, че борбата с престъпността и корупцията е започнала през 2009 г., като заяви, че това е унижение към честните полицаи. Депутатът попита и какво се подкрепя от държавата: "На кой пазар братята роми не ходят с торбите да продават цигари?" Петков дори се обзаложил, че ако му намерят цигари "Парламент" с бандерол, няма да пропуши, но ще запали поне една.

"Един от категоричните примери, че България се превръща с полицейска

държава, е изказването на премиера Бойко Борисов, че подбора хората си след проверки от специализираните органи", коментира от своя страна Младен Червеняков. Той изрази учудването си от думите на правосъдната министърка Маргарита Попова, че съдебната реформа е започната от ГЕРБ. "Очевидно според управляващите историята на България започва от юли 2009 г.", предположи Червеняков. Идеята на мнозинството за създаване на специализиран съд, който да разглежда делата за организирана престъпност и корупция, Червеняков определи като ненавременна. Натискът върху съдебната власт продължава, смята още Червеняков. Той посочи още, че БСП разполага с редица примери за нарушения в досъ-

дебни производства, за което ще информират европейските посланици, както и ЕП и ЕК. Последният пример е с бившия зам. здравен министър Емил Райнов. Също така Червеняков критикува и начина, по който е извършен ареста на Борислав Гуцанов, когато спецполицаи са насочили пистолети срещу децата му.

По непълни данни за страната, получени от областните съвети на БСП, към момента има 229 уволнени служители от централната и местна администрация. Освободени са почти всички ръководители на земеделски служби, на районни управления по горите и др. Уволнени са и близо четири пети от ръководители на областни дирекции на МВР, съобщил още Червеняков.

ПОЗИТАНО 20

Приемна на НС на БСП

График за прием на граждани от 26 до 30 април 2010 г.
Вторник, 10 - 12 ч.
 Иван Таков, член на НС на БСП

Приема и по въпроси на политиката на БСП с младежта Сряда, 10 - 12 ч.
 Баки Хюсеинов, член на НС на БСП

Приема и по етническите въпроси и работата на БСП в районите със смесено население
Четвъртък, 10 - 12 ч.
 Борис Цветков, член на НС на БСП

Приема и по въпроси на политиката на БСП с младежта **Всеки понеделник, сряда и петък от 15 до 17 ч.**
 Членове на клуб "Темуга" ще дават безплатна юридическа консултация на гражданите.
От понеделник до петък включително от 11 до 12 и от 14 до 15 ч.
 Комисията за защита на правата на членовете и симпатизантите на БСП и други граждани срещу политическо преследване открива постоянно действаща приемна за граждани към НС на БСП.
 За контакти - тел.: 02/8107-380

Къща-музей „Димитър Благоев“ на ул. „А. Кошут“ 34 е отворена за посетители всеки ден от 14,00 до 17,00 ч. Почивни дни - събота и неделя.

ШЕФЪТ НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ ПОДКРЕПИ ЛИЧНО АКАДЕМИЧНИЯ ЗАКОН

Решението председателя на Националното представителство на студентските съвети да се подпише под декларация за подкрепа на Закона за развитие на академичния състав било съгласувано с изпълнителния съвет на организацията. Това твърди Петър Чаушев, председател на НПСС, в уточнение по повод на недоволството, което ръководители на студентски съвети от столични университети изразиха по време на протестното шествие на младите учени срещу закона миналата седмица. Не се знае кой е подписал декларацията, тъй като решение за подкрепа НПСС няма, заявиха те.

Вярно е, че Общото събрание на НПСС не се е събирало, но това е трудно, понеже неговите членове са лидерите на студентските съвети от цяла България, заявява Чаушев. НПСС се представлява от председателя си и текущите задължения на Общото събрание - също, добавя той.

БНТ прег финансовата криза

Свиването на държавната субсидия за БНТ изправя телевизията пред финансова криза, алармира вчера директорът на медията Уляна Пръмова. Тя обясни, че в момента телевизията няма как да се развива без промени в Закона за радиото и телевизията. Проблемите пред БНТ освен това накарвали Пръмова да

мисли за оттегляне от поста. Има възможност да се оттегля преди края на мандата ми, който изтича на 30 септември, каза директорката.

Тя предупреди, че финансовата криза на БНТ крие огромни рискове за стабилността на медията. Тя информирала за ситуацията Министерството на финансите с няколко писма. До мо-

мента обаче нямало реакция. Шефката на БНТ коментира и идеята, лансирана от Георги Лозанов, за сливане на националното радио и националната телевизия. Ако бракът между БНР и БНТ е по сметка, има смисъл от сливането, но ако новият закон не заработи, моите опасения са, че бракът е обречен, подчерта Пръмова.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Част от рок състава на военноморските сили на САЩ "Фланк Шип" с вокалист Кори Гилъс изнесе концерт в Римската баня на "Двореца" в Балчик

Червеното винаги е модерно!

добавете вашия град на картата с клубове

ПРИЯТЕЛИ

ДУМА

срещи
изложби
конкурси
факти
събития

Докладът „Анти-Станишев“ с неизвестен автор

Докладът за управлението на кабинета "Станишев" се появи изведнъж, неизвестно от кого подготвен. Това обяви депутатът от БСП Румен Овчаров в коментар за заключението на временната парламентарна комисия, която трябваше да провери дейността на предишното правителство. По думите му в комисията било решено с консенсус докладът да излезе около 4 месеца по-късно. Той обаче се появил рано, неизвестно кога и от кого съставен. Освен това, продължи Овчаров, докладът съдържа единствено публикации от

медиите, доклади на Сметната палата и няколко анализа на интигута за пазарна икономика. Документът прави само политически изводи и в него няма нищо ново, категоричен е левият депутат.

Този доклад търси сметки за политики, а не за икономика, каза още бившият енергиен министър.

Като манипулация с факти и цифри описва същия доклад и Корнелия Нинова, депутат от Коалиция за България и член на ИБ на БСП. Според нея това е поредният опит да се отклони вниманието от съществените проблеми и неспо-

лучлив опит да се оправдае съществуващият дефицит в бюджета с наследството.

Нинова коментира и отстраняването на Жени Начева от шефския пост в НЗОК. Според нея атаките срещу Начева са още един пример за хаотичното поведение на Бойко Борисов и ГЕРБ. Тя бе назначена от тях, а те предварително си проучват кадрите. Не може след три месеца да смениш човек, който ти си избрал, добави Нинова. Тя определи смените в здравното министерство и НЗОК като обезглавяване на целия сектор, и то по средата на една псевдореформа.

България

Цитат на гения

Ставане в 5,30, хигиена до 6,15. След това отваря входната врата, за да не я разбият антимафиотите, и ляга на пода с ръце на гърба и чака. До 8,30 стои така. Ако дотогава никой не е минал да го вземе, става и отива на работа.

Румен Петков с капка ирония за действията на полицията и властта

www.duma.bg

ПАК СКАНДАЛ

Властта блокира БАН

Орязаният бюджет не покрива заплатите в академията, Дянков незаконно е блокирал и парите ѝ от международни договори

Велиана ХРИСТОВА

След като преди дни правителството намали разходите в публичния сектор с 10 на сто, средствата, които БАН получава от бюджета, не стигат за заплатите на около 3500-те учени и още толкова специалисти, работещи в нея. Средната заплата в академията е 620 лв. и е най-ниската в сектора.

При гласуването на бюджет 2010 министър Симеон Дянков отрязва 10 млн. от академията за дейност, за ток и парно, така субсидията покри единствено заплатите в нея, които са средно 620 лв. и са най-ниските в

целия сектор. След новото намаление от миналата седмица заплатите няма как да бъдат изплатени. БАН е единствената бюджетна институция, в която това се случва - вероятно поради отношението на министрите Дянков и Игнатов към нея.

БАН ще бъде принудена да излезе в тримесечен неплатен отпуск, съобщиха оттам. Друг вариант е да се премине за 6 месеца на 4-часов работен ден при половин заплата, или пък да бъдат съкратени около 1000 души. Средства за обезщетения обаче няма. А и без това броят на учените падна под критичния минимум и България е на последно място в ЕС-27 по брой на заетите с наука на 1

млн. души население. В момента трябва да започне и обединяване на институти в хода на предприетата пълна структурна реформа в БАН, което също не може да стане при създалата се ситуация.

ДУМА научи още една скандална новина - от началото на годината Дянков е блокирал и парите от международни договори по спечелени от БАН проекти в програмите на ЕС, НАТО, ЮНЕСКО и др. Тези пари идват в т.нар. единна сметка на академията, от която средствата се превеждат с нареждане на МФ. Те са единствените пари, с които БАН работи наука. За международните проекти академията е имала в сметката си в края на

2009 г. около 35 млн. лв., с които през 2010 г. трябва да се работят проектите. С писма в края на февруари и в края на март т.г. председателят на БАН акад. Никола Съботинов е поискал МФ да превежда парите за договорите, тъй като за неизпълнението им се дължат неустойки. По някои договори са сключени обществени поръчки, които не може да бъдат разплатени. Едва на 21 април Дянков е отговорил с отказ, защото поради неизпълнение на бюджетната фискална програма се правели икономии в разходите. Той обаче по закон няма право да спира международни плащания, идващи от чужбина по договор. Ръководството на БАН е пре-

пратило отказа на Данков до всички директори на институти. ДУМА разполага с него. На практика академията е блокирана. Много от учените си уреждат работа в чужбина, някои вече напускат, казаха от няколко института. За 140 години от създаването на БАН такава неща не се е случвало. За стъпките за фактическо ликвидирание на националния център за наука у нас вероятно ще бъдат уведомен международните контрагенти на академията и Еврокомисията. В стратегията 2020 на ЕС науката е първи приоритет, от страните членки се изисква увеличаване на броя на учените общо със 700 000 и ръст на инвестициите за наука до 3% от БВП.

Снимки БГНЕС
Президентът бе гост на тържеството по повод 90-годишнината на поета в театър "Сълза и смях". Поздравът на актьорите към твореца бе матине-забава, озаглавена от "От иглу до конец" по едноименната книга на Петров

Президентът:

Армията има проблем с бюджета, не с пагоните

Проблемът на армията не са пагоните и лампазите, а ниският бюджет. Това коментира вчера президентът Георги Парванов по повод думите на военния министър, че държавният глава блокира висшите назначения в армията. Причината според Ангелов бил отказът му да включи в списъка съветника по военната сигурност на президента - Николай Николов.

Според мен това е малко измислен скандал, обясни още Парванов. Той обяви, че ще подпише указа за повишаване в звание на висши военни, върнат порано от самия него. "Ще подпиша указите, защото не съм аз този, който прави инат. По-скоро от другата страна има подобно поведение", бе категоричен президентът. По повод от-

каза за повишаване от контраадмирал на вицеадмирал на Николай Николов Парванов предположи, че той е заради това, че Николов се е противопоставил на промените в Закона за отбраната.

С указа, определящ длъжностната структура във военното командване, министърът на отбраната най-напред бил предложил да се свалят нивото на началниците на видовете въоръжени сили от генерал-лейтенант на генерал-майор, поясни Парванов. Той оцени това предложение като опит да се направи стъпка за сериозна промяна в състава на военното ръководство. "След моята категорична реакция моите виждания бяха възприети, така че аз съм удовлетворен", каза Парванов.

ПРЕДЛАГАТ ВИСШИТЕ СЪДИИ ДА ИМАТ ДОСТЪП ДО СЕКРЕТНИ ДАННИ

"Моето мнение е, че членовете на ВСС трябва да имат достъп до класифицирана информация", каза вчера пред БНР депутатът от КБ и бивш член на Конституционния съд Любен Корнезов. Според него магистратите от ВСС трябва да имат това право, както го имат депутатите.

"Във връзка с това е необходимо да се направят и промени в Закона за съдебната власт", подчерта Корнезов. Корнезов припомни, че депутатите от КБ са готови да сезират Конституционния съд за текстовете от НПК, които бяха приети въпреки наложеното вето от президента. В петък държавният глава също обяви, че ще се сезира КС за НПК, след като подписа указа за обнародване на закона.

РЗС пита американски гражданин ли е Дянков

Министърът на вътрешните работи е длъжен да се обърне официално към държавните власти в САЩ и да поиска справка дали финансистът Симеон Дянков е придобивал американско гражданство и дали му е издаван американски документ за самоличност. Това поискаха от РЗС вчера. От партията на Яне Янев отбелязаха в съобщение до медиите, че в писмен отговор Цветан Цветанов е посочил, че това не е в компетентността на МВР и Министерст-

вото на правосъдието.

РЗС припомня лично на премиера Бойко Борисов, че казусът с несъвместимостта на 11 министри от кабинета му остава висящ и може да доведе държавата до легитимационен крах. Хората на Янев са категорични, че си запазват правото да предприемат необходимите действия, за да се спазва изискването, заложено в българската конституция - членове на Министерския съвет да бъдат само български граждани, които нямат друго гражданство.

Симеон Сакскобургготски:

На Вуте вече трябва да му е добре

"Прословутата приказка за Вуте мисля, че сега е още по-важно да я обърнем, за две-три години поне - че, ако на Вуте му върви добре, и на мен ще ми върви добре. Това е много важно, но като манталитет, а не песимизъм или особено сиромасололюбие, едно желание да докажем на всички, че ние сме най-зле или най-ни преследват от Брюксел. Това е смехотворно." Това заяви вчера Симеон Сакскобургготски в интервю по повод петата годишнина от подписването на договора за присъединяването на страната ни към ЕС.

Сакскобургготски коментира и проверките, които сегашното правителство прави за предния кабинет. Според експремиера проверките би трябвало да са по-обща, а не селектив-

ни, включително с показни цели, защото едва ли в Брюксел това се оценява високо. "Това е въпрос на политика, на преценка. Аз мисля, че те си имат съображенията, но само това да бъде или само това да са заглавията едва ли ще помогне с нещо", коментира Сакскобургготски. Той допълни, че се проверяват договори, които са правени през годините и не са ангажимент само на едно правителство.

О Б Я В Л Е Н И Е

На основание чл. 25, ал. 1 във връзка с чл. 21, ал. 1 от ЗОС кметът на община Момчилград съобщава на заинтересованите лица, че открива процедура по отчуждаване на имоти, намиращи се в землището на с.Равен, община Момчилград, във връзка с реализацията на обект "Довеждащи колектори към пречиствателни съоръжения" с. Равен, община Момчилград. Основанието за отчуждаване е чл. 21, ал. 1 от Закона за общинската собственост и влязъл в сила ПУП-ПП, одобрен с Решение № 58 от 06.08.2007 година на Общинския съвет-Момчилград, както следва:

№ по ред	№ землище	имот	Площ дка	НПП	Собственик	Дължимо обезщетение
1.	с. Равен	000358	0,009	нива	Хасан Исмаил Салим	1,09 лв.
2.	с. Равен	000363	0,003	нива	Насл. Юсеин Аптулов	0,36 лв.
3.	с. Равен	000426	0,021	нива	Насл. Исмаил Дурх.	2,52 лв.
4.	с. Равен	000428	0,024	нива	Насл. Осман Османов Юсеинов	2,88 лв.
5.	с. Равен	000429	0,012	нива	Насл. Якуб Халил Якуб	2,64 лв.
6.	с. Равен	000432	0,011	нива	Насл. Мюмюн Мюмюнов Салифов	1,32 лв.
7.	с.Равен	000433	0,007	нива	Насл.Салиф Махмудов	0,84 лв.
8.	с. Равен	000910	0,008	нива	Насл. Сюлейман Сюлейманов Арифов	0,96 лв.

(инж.ЕРДИНЧ ХАЙРУЛА),
кмет на община Момчилград

БОРИСОВ НАПУСКА ПРЕМИЕРСКИЯ ПОСТ НАЕСЕН?

Ново правителство на ГЕРБ, но с друг премиер, прогнозира депутатът от РЗС Емил Василев вчера. По думите му тази есен имало възможност за сериозни размествания в политическото пространство. Не било изключено Бойко Борисов сам да се оттегли от премиерския пост. Не изключвам и възможността за предсрочни парламентарни избори, каза Василев.

България

Спират маршрутки заради метрото

Столичната община умува кои линии да закрие, частниците негодуват

Поне девет маршрутни линии в София ще бъдат закрити. Това предвижда проект на Столичната община, където работна група вече планира как да се промени схемата на частните маршрутни таксите. Според източници от "Московска" 33 промените се налагали заради новия лъч на метрото. Имало много маршрутки, които се движат в паралелна близост до пътя на подземната железница и затова ставали нерентабилни. Поне три други линии ще трябва да променят маршрута си. За закриване се предлагат линии, които обслужват основно дълги маршрути към крайни квартали като с. Мало Бучино, Суходол, Бусманци, Кокаляне, Модерно предградие.

Жителите на въпросните райони недоумяват с какво ще се придвижват до съответните метростанции, ако им отрежат маршрутите. Това са линии, които обикновено не се припокриват с линии на "Градски транспорт" и огромната част от пътниците им нямат друг начин на придвижване. Проблемът сега е, коментират запознати, че метрото не стига до най-крайните спирки, които маршрутите обслужват.

Собствениците на частни маршрутни таксите също негодуват, защото закриването на линии означава по-малка печалба.

Само преди няколко месеца от Столичната община демонстрираха голяма загриженост към частните превозвачи.

Като антикризисна мярка СОС прие да намали пет пъти таксите, които частните маршрутки плащат месечно за правото да возят пътници. От 50 лв. месечно на бус превозвачите започнаха да плащат по 10 лв. на кола. От това, по изчисление на общинарите от БСП, общината ще загуби 350 хил. лева. Със закриването на поне девет линии в бюджета на СО ще се отворят още по-голяма дупка.

В същото време маршрутните фирми дължат 250 хил. лева неплатени такси на общината от 2008 година досега. Зам.-кметът по транспорта Любомир Христов обяви през януари, че се планира дълговете на превозвачите да бъдат разсрочени, а неустойките за забавянето да бъдат опростени.

Преместиха Гуцанов в болницата на затвора

Председателят на общинския съвет във Варна Борислав Гуцанов е преместен в затворническата болница в София. Мярката е по разпореждане на Окръжна прокуратура Варна заради влошеното здраве на социалиста. Според последните изследвания, които бяха направени на Гуцанов, той страда от остър бронхит. Заради състоянието му адвокатите му поискаха от съда да бъде променена мярката му "постоянен арест", но магистратите отказаха. Гуцанов бе задържан по време на акцията на МВР "Медузите". Срещу него са повдигнати четири обвинения - за участие в организирана престъпна група, за извършване на престъпление по служба, сключване на неизгодни сделки и склоняване към лъжесвидетелстване.

Наемогателите декларираха над 11 млн. лв.

Само за последните десет дни наемогателите са обявили в данъчните си декларации общо 11 186 773 лева доходи от наеми, съобщиха от НАП. От агенцията припомним, че остава само седмица до крайния срок за подаване на годишните данъчни декларации на физическите лица за облагане на доходи от 2009 г.

От НАП предупреждават и че е добре декларациите да се подадат два дни преди изтичането на крайния срок. Ако дължимите суми се нареждат на 30 април, е възможно те да постъпят по сметките на НАП на следващия ден, което означава, че ще се начисли лихва и няма да може да се ползва отстъпката от 5%, ако декларацията е подадена по интернет, обясниха от агенцията.

Взрив на бензиностанция уби двама и рани трима

Експлозия на бензиностанция уби двама души в Русе в петък вечерта. Загиналите са на 20 и 35 години. Освен тях още трима души са пострадали, двама пожарникари са обгазени. Две от жертвите са загинали на място от задушаване. Те са от персонала на бензиностанцията. Мъжете са били в цистерна, вкопана в земята, и са я почиствали. Няма обгазяване на района, съобщиха от "Гражданска защита". Полицията все още изяснява причините за инцидента. Множество нарушения по правилата за безопасност на труда е установила на място проверката на Инспекцията по труда. Едно от тях е, че работниците не са били инструктирани за работата, която са вършели. Вече са получени документите за застраховка за трудова злополука за трима от работниците. Иззети са всички документи от бензиностанцията и проверката продължава. До пет години затвор предвижда Наказателният кодекс за виновните за експлозията, заяви заместник окръжният прокурор Валентина Личева. Предварителното производство се води все още срещу неизвестен извършител за причиняване на смърт поради незнание или немарливо изпълнение на занятие, обясни прокурорът. През юли миналата година имаше подобен инцидент на бензиностанция във Велико Търново. Там се запали цистерна с 50 тона пропан-бутан. Експлозията стана при зареждане на газовите колонки.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Пролетни конни състезания организираха край Разлог общината и сдружение "Пахрил". Атрактивната надпревара предложи състезания в дисциплините народна кушия, спортни конни бягания, майсторско управление на коне, обездка, теглене на шейна, в които се включиха коне и ездаци от града и седемте села на общината

Вашият морски приятел!

BRAVO RADIO

Варна	Бургас	Несебър	Царево	Шумен	Търговище
96.4 MHz	91.1 MHz	107.5 MHz	88 MHz	105.4 MHz	105.4 MHz

гр.Варна, ж.к. "Чайка" №196, тел./факс: 052 / 32 10 15
email: reklama@radiobravo.com, www.radiobravo.com

Уволниха сегем медици заради починалото дете във Варна

Във връзка с вътрешната проверка, която тече по случая с починалото в университетската болница "Св. Марина" във Варна 2-годишно дете, от длъжност са отстранени четирима лекари и три медицински сестри.

Малкият Данаил Донев почина на 22 април, а след сигнал на родителите, които обвиняват лекарите за смъртта на сина си, прокуратурата образува досъдебно производство.

Наказаниите са началниците на първа и втора детска клиника, на детското приемно спешно отделение и на направление "Педиатрия", както и старшите сестри на двете клиники

и детското отделение за реанимация и интензивно лечение. Всички трябва да дадат и писмени обяснения за случилото се. Писмени обяснения ще дават и петима лекари, които ще бъдат наказани дисциплинарно. До момента проверката е установила, че когато родителите на момченцето са потърсили помощ, в заведението е имало свободни легла. Освен това болничната аптека е разполагала с обезболяващи медикаменти и лекарства против температура, така че родителите неправомерно са били накарани да купят такива. Проверката продължава.

Войната на пътя

18-годишна се блъсна в патрулка

18-годишна пазарджиклийка се блъсна в патрулна кола. Инцидентът е станал, след като момичето е предприело маневра за ляв завой и е отнело предимството на колата на МВР. Двама почерпени шофьори прибраха служителите на МВР в Шумен и Разград. Единият от водачите - 37-годишен, с 2,27 промила алкохол в кръвта, се е блъснал при десен завой в паркирана кола. Другият шофьор се е качил зад волана с почти същото количество алкохол в кръвта - 2,16 промила. Освен че е седнал зад волана почерпен, той е карал и без книжка. Почивните дни се разминаха без жертви на пътя. В страната са станали 13 тежки катастрофи, при които тежко са пострадали 14 души. В София пътните инциденти са 97, при които са пострадали двама.

България

www.duma.bg

Снимка БГНЕС

В състезание на младежки противопожарни отряди "Млад огнеборец" във Велико Търново участваха отбори от основни училища от старопрестолния град и региона

Евродепутати срещу забраните за български работници

Българските евродепутати Евгени Кирилов от Групата на социалистите и демократите (С&Д) и Илиана Иванова от Групата на Европейската народна партия (ЕНП), съвместно със свои румънски колеги, внесоха в Европейския парламент писмена декларация за премахване на ограниченията за наемане на работа за граждани на новите държави членки на ЕС.

Три години след присъединяването на България и Румъния гражданите на тези държави не се ползват със същите права като другите граждани на ЕС.

Предвид Лисабонската стратегия Евгени Кирилов и Илиана Иванова са решили да организират инициативата и да внесат декларация в ЕП за събиране на подписи за премахване на ограниченията. Евродепутатите отстояват позицията, че свободно-

то движение на работна ръка е основен принцип на единния пазар, гарантиран в договорите, на които е основан ЕС, а настоящите разлики в отношението към новите страни членки утвърждават разделението в съюза.

Анализите сочат, че старите страни членки, които са отворили своите пазари, са получили много повече ползи, отколкото проблеми, с приемането на работници.

От друга страна, новите страни членки срещат сериозна липса на квалифицирани работници. Проучване на Евростат показва, че не е имало голяма миграция на българи и румънци след присъединяването. Освен това 80% от българите в чужбина работят.

Според анализатори без съмнение това е квота на заетост, за която много страни от ЕС могат само да мечтаят.

Арменската общност отбеляза 95-годишнината от геноцида

Гаро ХАЙРАБЕДЯН

С шествие по столичния булевард "Левски", поклонение пред паметника на Пейо Яворов в еднотименната къща-музей и тържество в градинката "Ереван" (зад Министерството на земеделието и храните) арменската общност в София отбеляза 95-ата годишнина от началото на първия за 20 век геноцид, отнел живота на над 1.5 млн. арменци. Композиторът Хайгашот Агасян е връчил писмо на турския посланик в София, с което се настоява Турция да признае геноцида над арменския народ.

Посланикът на Армения у нас Н.п. Сергей Манасарян поздравил присъстващите на тържеството и заяви, че геноцидът над арменския народ трябва да бъде признат от цялата международна общност и благодари на българския народ за съпричастността му към съдбата на арменците.

В цялата страна, по указание на епархийския съвет на Арменската апостолическа църква, възпоминанието в памет на жертвите започна точно в 18.00 ч. със звън на църковна камбана.

Първата възпоминателна проява за избиването на арменци в Османската империя бе организирана на 24 април в Истанбул, Турция - страната, която категорично отхвърля тезата за геноцид. Проявата бе по инициатива на местната секция на Организацията за правата на човека, а целта ѝ да припомни ареста на 220 членове на арменската интелигенция на 24 април 1915 г., отбелязал началото на гоненията. Втора демонстрация имаше по-късно на площад "Таксим" в Истанбул.

Искат закуп 14 наема от личните лекари

Столичният кмет е против нов медицински холдинг, иска да се уеднаквят договорите

Аида ОВАНЕС

Районни кметства в София пращали писма на ДКЦ-та и личните лекари и им искали обезщетения по 3-4 хил. лв. за 14 месеца назад заради неплатени наеми. "Най-напред плащахме наемите си на Столичната община, след това беше създаден Столичният медицински холдинг и плащахме на него. След ликвидацията му през февруари 2009 г. бяха закрити банковите му сметки и вече нямаше на кого да превеждаме наемите", обясни за ДУМА д-р Константин Ангелов, общопрактикуващ лекар. Неведнъж докторите са правили запитвания под различни форми в Столична община на кого да плащат наемите си. Те и сега нямат нищо против да платят законово установените наеми за миналите 14 месеца, "стига да има на кого", но смятат за незаконно искането за кабинетите си от по 20-25 кв. м да плащат "обезщетения" по 3-4 хил. лв.

Промени в наемите на докторите, чиито кабинети са в ДКЦ-тата, не може да има засега. Тя би била незаконна, тъй

като чл. 102 от Закона за здравното осигуряване определя преференциални цени: той е 10% от определения наем на общинско помещение.

"И без това голяма част от колегите плащат над 300 лв. за кабинетите си - наемите уж са символични, но сметките им за ток, парно, вода телефон и др. така са раздути, че крайната сума никак не е малка. В същото време сградите на повечето ДКЦ-та са в окаяно състояние и е неоправдано наемодателите да не вложат макар и минимални средства поне за козметични ремонти... Джипитата в съседни на България държави не плащат никакви наеми, ако кабинетите им са в общински сгради", коментира д-р Ивайло Попов, зам.-председател на Националното сдружение на общопрактикуващите лекари в България (НСОПЛБ).

В Столичния общински съвет ще бъде внесен доклад относно управлението на ДКЦ в София, каза столичният кмет Йорданка Фандъкова. В доклада се предлага общинските съветници да гласуват приемането на уеднаквен рамков договор, който ще се сключва с личните лекари, работещи в помещенията на ДКЦ-

тата. По думите на Фандъкова в момента наемите са разнородни - от преференциалния (1/10 от пазарния наем) до почти пазарни наеми, плащани на ДКЦ-ата под формата на обезщетение за ползваните помещения.

Предлага се наемът за всички да е 10% от пазарния наем, определен от лицензиран оценител. Освен това в договорите ще бъде ясно записано и задължението на лекарите да плащат и съответните суми за консултативите и охраната, предоставяна им от ДКЦ.

Фандъкова предлага цялата собственост в сградите на ДКЦ, която в момента на много места е разделена на две - общинска и апортирана от общината в търговските дружества, да премине в ДКЦ. Тя иска да се обявят нови конкурси за управители на всички ДКЦ в столицата.

На въпрос дали се предвижда да има нова структура за управление на общинското здравеопазване по подобие на Столичния медицински холдинг, който беше ликвидиран, Фандъкова отговори: "Аз съм против нова структура, контролът ще остане за дирекция "Здравеопазване", така управлението ще бъде децентрализирано, мениджърите ще могат да правят собствена политика, а на общината ще остане контролът по изпълнение на задълженията им". На личните лекари, които имат задължения към ДКЦ-тата, ще бъде предложен погасителен план с разсрочване на плащанията. Проверка на общината е показала, че задълженията от 2 до 5 хил. лв. В момента имат лекари, които плащат по 30 ст. наем на кв. м, както и такива, които плащат по 5 лв. на кв. м.

Браковете в Разградско - по 15 години

През 2009 г. средната продължителност на брака до неговото прекратяване е 15 години. В сравнение с 2008 г. тя е намалела с близо 12 месеца, а с 2000 г. - се е увеличила с 2 години. Около 43% от разводите в област Разград през м.г. са поради несходство в характерите, а за малко над 1/5 причината е фактическа раздяла. По взаимно съгласие са прекратени 13,4% от браковете.

Евтими карти за работници в градския транспорт

В навечерието на активния туристически сезон варненската транспортна фирма "Транстриумф холдинг" АД пуска евтини карти за пътуващите по някои линии от дома до работа и обратно.

Те ще са валидни от 1 май до края на август и ще струват по 32 лв., вместо досегашните 45 лв. (за една линия за един месец). Евтините карти ще важат само в делнични дни, в часовите пояси между 6.00 и 9.00 и между 16.30 и 19.30 ч.

Петорна експертиза за асансьора в „Майчин дом“

Назначена е петорна техническа експертиза на пропадналия в "Майчин дом" асансьор, съобщиха от прокуратурата. Вече е изготвено заключение от едно вещо лице, но то е послужило за основа на новата експертиза. Тя трябва да е готова до края на месеца. Въз основа на изводите от нея прокуратурата ще реши дали да прекрати започналото разследване, което засега се води срещу неизвестен извършител, или да повдигне конкретни обвинения. БТА съобщиха, че всички асансьори в сградата вече имат сложени табели както в кабината, така и по вратите. Надписите припомнят, че возилата са за шест или съответно четири човека. Пропадналият асансьор засега остава спрян, но всички останали 13 са в експлоатация. На 2 март около 15.00 ч. в сградата на "Майчин дом" пропадна асансьор, в който по данни на охраната са пътували 10-12 човека. Возилото пропадна, докато се е движило седмия към първия етаж. Пожарникарите успяха да изкарат 12-те души от асансьора.

20 ГОДИНИ АПИС - СИЛАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

НАЦИОНАЛЕН СЕМИНАР

АКТУАЛНИ ВЪПРОСИ НА ТРУДОВОТО И ОСИГУРИТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

28 май 2010, зала „Св. София“ - Народно събрание

Лектори

Чавдар Христов - изпълнителен секретар на КНСБ, департамент "Правна закрила на труда и законотворческа дейност"

Даниела Асенова - гл. директор на Главна дирекция "Осигурителни вноски и краткосрочно осигуряване" - НОИ

Участието е безплатно.

Регистрация: тел.: 02/ 988 35 41, 980 48 27, 981 97 88; www.apis.bg

Икономика

www.duma.bg

Пламен Орешарски:

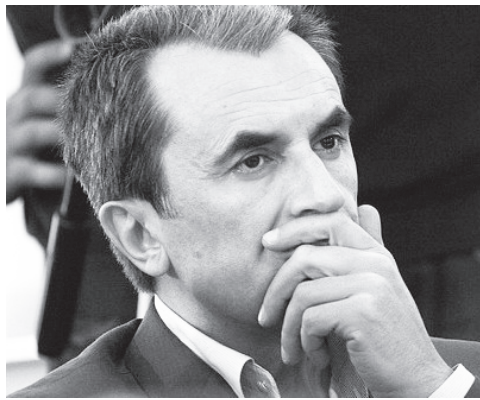
Антикризисните мерки не са достатъчни

Не балансираният бюджет, а ефектите от постигането му са проблем

Бившият финансов министър заяви в Бургас пред участниците в Политическата академия към БСП, че 60-те антикризисни мерки на правителството са недостатъчни и процесът на разработване на нови трябва да бъде непрестанен. Пламен Орешарски посочи, че правителството има няколко мерки за свиването на разходите, като най-съществената е те да са равни на приходите. На това гледам като на принцип, а не като на мярка, коментира финансистът и допълни, че той трябва да се конкретизира практически.

Според Орешарски повечето от мерките стабилизират фискалната позиция и имат по-силно или по-слабо изразен прокризисен ефект. Не искам да кажа, че фискалната позиция не трябва да се стабилизира, но искам да поясня, че водещите мерки в този пакет не са толкова антикризисни, колкото мерки за затягане на фиска. Когато приходите в бюджета се увеличават по този начин, се изземват ресурси от бизнеса и домакинствата, което е прокризисно действие.

Бившият финансов министър се

Пламен Орешарски

въздържа да даде предложения за конкретни антикризисни рецепти. Мерките, които бяха разработени през 2008 г. и се прилагаха до средата на 2009 г., според него имали известен благоприятен ефект, но сега били обект на критика. Чакам правителството да предложи по-добър пакет, бе категоричен Пламен Орешарски. Балансираният бюджет сам по себе

си не е проблем. Проблем са ефектите от балансирането, каза той.

Да не пипаеме нищо по данъчната система по степента на събираемост на приходите и да не ограничаваме никакви разходи, означава, че не можем да балансираме бюджета. Обратното означава, че ще има недоволни социални групи, каза Пламен Орешарски. Тук някъде трябва да се търси балансът, поясни бившият финансов министър. Надявам се правителството да постигне успех, защото от това зависи стандартът на всички ни.

Пламен Орешарски изтъкна, че няма страна от ЕС, която да е санкционирана за свръхдефицит - в процедура са 20 и се очаква да се открие процедура на още две държави. Според него цялостната икономическа обстановка затруднявала свиването на дефицита заради свиващите се приходи, а не толкова от големите разходи. Миналата година не можахме да съберем близо 8 млрд. лева, защото приходите са по-ниски от разчетените въпреки буферите в бюджета, 10% свити разходи и допълнителното свиване на разходите от настоящото правителство, изтъкна Орешарски.

Санитарне с пари от въглеродни емисии

До средата на лятото ще е ясна схемата, по която ще се финансира санитарнето на обществени и жилищни сгради с пари от продажбата на спестените въглеродни емисии, съобщи зам.-министърът на околната среда и водите Евдокия Манева. Тя бе категорична, че ще заработи успешно от 2011 г. За различните типове сгради - обществени, болници, училища, предприятия и панелки, сумата, която собствениците ще могат да получат като държавна помощ, ще е различна.

Министърът на околната среда Нона Караджова допълни, че държавата преговаря с Япония и посредници за продажбата на 40 млн. емисионни единици парникови газове от общо разрешените ѝ от ЕК 250 млн. т. Макар в правителствената програма да са записани постъпления от 500 млн. лв., по-реално е да получим около 300 млн., каза тя.

С парите от парниковите квоти ще се отпускат средства и за почистване на утайките в пречиствателните станции, както и за съоръжения за улавяне на метана, изпускан при пречистването на водите, и използването му за производство на електроенергия. По повод енергийната ефективност във Варна екологът Тодор Тодоров от сдружение "За Земята" коментира, че са необходими 2 млрд. евро, за да станат всички сгради в България енергоефективни.

Вече е започнало регистрирането на количествата парникови газове, за които 132 български предприятия получиха право за изхвърляне във въздуха за 2009 г. Остават им 6 млн. т свободни за търговия, потенциалните приходи от тях се оценяват на над 70 млн. евро. Предприятията, планиращи увеличаване на производството си, вероятно ще предпочетат да си ги прехвърлят за следващи години, обясни Евдокия Манева.

Глоби за кметове заради сметища

От 2011 г. ще бъдат глобявани кметове, незаделящи пари за рекултивация и нови сметища, обяви екоминистърът Нона Караджова. Министерството ще следи и дали те предприемат реални действия за закриване на старите клетки. Ако не го правят, ще бъдат санкционирани с 20 хил. лв., коментира министърът. Обмисляла се и крайната мярка - лишаване на тези общини от достъп до европейско финансиране. От 1 януари 2011 г. местните власти вече ще плащат допълнителна такса за депонира-

не на сметта си, ако пращат в депото и биоразградими и рециклируеми отпадъци.

Общините да получат безвъзмездно от държавата за 25 г. около 60 на сто от находищата на минерални води, предвиждат поправки в Закона за водите. Асен Личев, директор на дирекция "Управление на водите" в МОСВ, съобщи, че това се отнася само за извори, които не са предоставени на концесии и водите им не се използват от други общини. Кметовете ще могат да решат дали да ги предоставят на компании. Така

запуснатите минерални бани можело да се ремонтират с частни капитали. От екоминистерството заявиха, че не се притесняват, че може да ги обвинят, че управляващите ще уреждат избрани фирми с находищата.

Асен Личев заяви, че от следващата година разрешителни за ВЕЦ ще се дават само ако са в плановете за управление на водите, одобрени от четирите басейнови дирекции. Щяла да се промени и таксата за водоползване, която плащат на държавата ВиК и другите компании.

Липсата на пътища възпрепятства рогопските общини в България и Гърция

Липсата на достатъчен брой туристически пътища между България и Гърция е основният инфраструктурен проблем, възпрепятстващ по-добро развитие на региона от двете страни на Родопите, каза в Ксанти кметът на община Смолян и председател на НСОРБ Дора Янкова. Тя изтъкна, че двете страни са реализирали десетки проекти за развитието на туризма, но те не се ползват пълноценно. Посочи за пример горното поречи на Арда в община Смолян, където има 16 екопътеки; в съседната община Паранести също има забележителности, но заради липсата на път те не могат да се разглеждат.

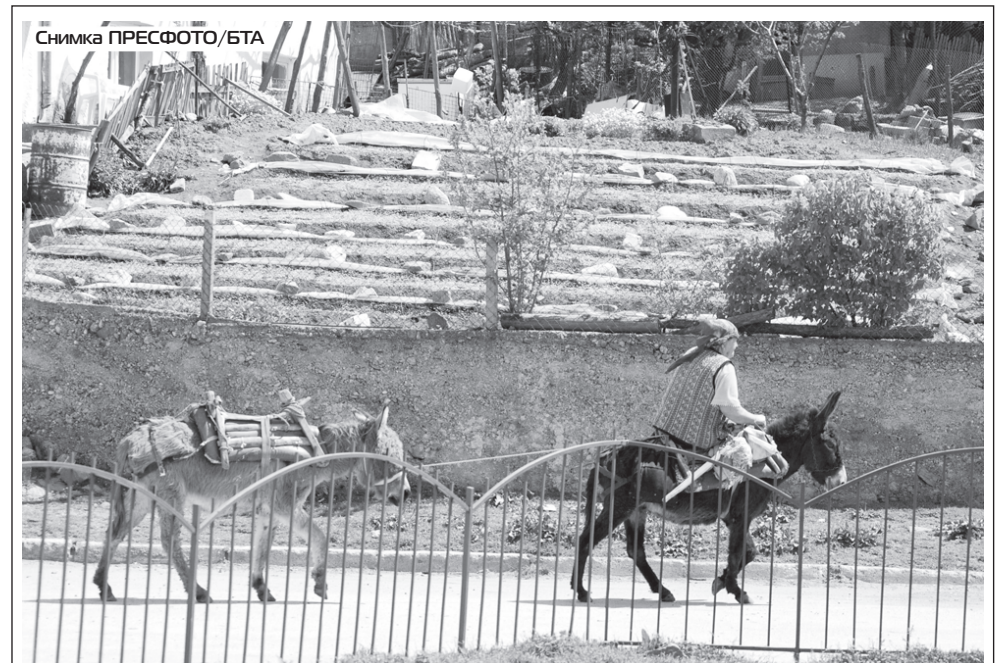
Другият инфраструктурен проблем според Янкова е липсата на възможност за изграждане на локални пречиствателни станции в населените места от 2-10 хил. жители. Ако изградим пречиствателни станции в малките населени места, ние ще подобрим екологичното състояние на реките Арда, Струма, Места и Марица, което ще се отрази положително за екологията на целия трансграничен регион, коментира тя. Янкова обясни, че трансграничният регион може да са възползва от програмата за европейско териториално сътрудничество България - Гърция, която е с бюджет 100 млн. евро. В момента обаче по програмата има забавяне на

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

ГКПП Златоград-Ксанти е четвъртият пункт на българо-гръцката граница, предстои отварянето на ГКПП край Ивайловград. Състоянието на вътрешната инфраструктура от двете страни на границата обаче не стимулира достатъчно туризма

етап обявяване и оценка. Стоим и чакаме, без да получим никакъв конкретен отговор защо програмата е в застой, коментира Дора Янкова.

В село Церово отделят много време за тютюневия разсад. Местните хора произвеждат най-много тютюн в Благоевградска община и въпреки проблемите в отрасъла още не са се отказали от своя поминък

Сградата на гара Бургас - на концесия

В началото на годината бяха извършени редица реформи в железниците, които засегнаха и Бургас, каза пред радио "Фокус" Никола Карчев, началник на регионален железопътен център. Той коментира, че новото щатно разписание, с което се обосо-

биха регионални центрове в Бургас и Карнобат, а се закри районът по експлоатация и гарова дейност - Бургас, донесло минимални съкращения. Бъдещето на компанията и реформите ще са свързани с концесиониране. Обмисляло се отдаване на кон-

цесия на приемното здание на гарата в Бургас, която е паметник на културта, и на други сгради, на прилежащи територии с обществено и търговско значение. Според него това щяло да допринесе за въвеждане на европейските стандарти.

Русия обеща на Европа газ още 100 години

Австрия е последната държава, която се присъедини към Южен поток. Базово споразумение за сътрудничество сключиха "Газпром" и австрийската компания ОМВ. След разговора с федералния канцлер на Австрия Вернер Файман руският премиер Владимир Путин съобщи, че Русия е способна да осигури за 100 години напред с газ нарастващите потребности на руската икономика и на всички клиенти в Европа. Той напомни, че само в един от регионите в североиз-

точната част на Русия има запаси от газ от 55 трилиона куб. м - най-големите в света.

Относно започналите вчера разговори на Владимир Путин в Милано Интерфакс предаде, че централна тема е енергетиката и високите технологии. Независимо от забележителното понижение заради световната икономическа криза през 2009 г. на показателите в стокооборота до 32,9 млрд. долара, Русия и Италия ще укрепват връзките си.

Интервю

www.duma.bg

Цветозар Томов:

ГЕРБ води Варварска политика

В момента има политически репресии спрямо българския народ, казва социологът, директор на агенция „Скала“, в интервю пред агенция „Фокус“

□ Какво показват социалните протести - на тютюнопроизводители, на хора от различни браншове преди това?

- Показват трагичното състояние на българската икономика и изключително лошото управление на икономическите процеси в страната. Не може да няма протести при тази агресивна политика на държавата спрямо частните стопански субекти. Държавата продължава да е основният длъжник на частния бизнес, продължава да го рекетира в много отношения. Темата за разплащане на държавните отношения е една от основните теми. Всичко това рязко изостри икономическата криза и разстрои икономическите отношения. Бих казал, че на този фон протестите са доста тихички. Българската държава е пред икономически фалит. Нормално е да има социални протести.

□ Това е твърде силно изказване. - Защо смятате, че е силно изказване? Нека погледнем фактите в очите, без да се занимаваме с търсенето на отговор кой е виновен, как е виновен, защо и какво се е получило. Държавата приключва тримесечието с дефицит, който със сигурност надхвърля 15% от произведения брутен вътрешен продукт. Почти невъзможно е да очакваме, че БВП ще излезе от диапазона 13 млрд. лева, в същото време имаме дефицит, който идва към два милиарда.

□ Вече има и твърдения за повдигане на наказателна процедура срещу България за този дефицит.

- Ние тепърва ще видим до каква степен са сложни нещата в икономическата сфера. Възмущавам се от икономическата политика на това правителство, както и от цинизма, с който то отказва да поеме отговорност за тежката ситуация, в която е страната.

□ Защо според вас отказва да поеме отговорност?

- Непрекъснато се дават обяснения, които прехвърлят тази отговорност в други посоки - към бившите управляващи, към обективните предпоставки в икономическата криза и никаква самокритичност към резултатите от собственото управление. Ситуацията в страната се влошава от ден на ден. Когато поемаш управлението на една страна, пък и управлението на каквото и да е, заедно с това поемаш и отговорност, която не зависи от това какво са натворили тези преди теб или какви са обективните условия. Ако станеш капитан на кораб и се появи буря, не можеш да обясняваш, че корабът потъва, защото е поддържан лошо или защото е дошла бурята. Трябва да не позволиш корабът да потъва или да се махнеш от поста. В момента има правителство, което тласка страната към икономическа катастрофа и отказва да поеме отговорност за това. Това е политическо безобразие. Това ще плащат стотици хиляди български граждани.

□ Каква е причината за това?

- Причините са много, включително и това, за което споменах - и наследството, оставено от предното правителство, което доста разточително и доста неефективно използваше ресурсите на страната по време на растеж. Това, че сме страна, в която корупцията и икономическата престъпност е доста съществен проблем, и глобалната икономическа криза - тези причини съществуват, но те не оправдават обстоятелството, че правителството отказва да поеме отговорност за това, че не се справя. Другата причина, която действа, е самата философия на икономическата политика на това правителство. Това е въпрос, за който може да има дебат. В стремежа си да имитира балансиран бюджет за миналата година те буквално обезкървиха българската икономика, направиха държавата един крайно некоректен платещ спрямо собствените си задължения. В момента посрещат обратния удар. На

частния сектор, който отказва да плаща данъци. Мерките, които в общи линии се опитват да реализират, за да стабилизират финансите на държавата, са безумни според мен. Те са насочени към това да се търсят всякакви ресурси, за да се напълни бюджетът без оглед на последиците върху реалната икономика. По време на криза почти всички страни, които преживяха периода на рецесия, се опитваха да стимулират икономиката чрез наливане на пари в реалния икономически сектор. В България над 80% от БВП се прави в частния сектор. Това правителство правеше точно обратното и в момента виждаме последиците от тази политика. Рецептата за стимулиране на икономиката изисква данъчни облекчения, намаляване на данъците, създаване на дефицит, който да е насочен към това да оживи потреблението и икономическата активност на стопанските субекти. Нищо подобно не се случи в България. Извън това те предприеха серия взаимно изключващи се действия в последните шест месеца, които направиха невъзможно да има ясна икономическа перспектива за това накъде върви страната.

□ Какво имате предвид?

- В продължение на два месеца премиерът на тази страна говореше за намаляване на ДДС като антикризисна мярка, когато се срещна с израелския премиер Бенямин Натаняху. След два месеца заговори за увеличаване на

Правителството тласка страната към икономическа катастрофа

ДДС като антикризисна мярка. Смъкването на социалноосигурителните тежести беше обявено като антикризисна мярка още в предизборната кампания от Симеон Дянков. След това беше редуцирана от пет на два процента, след което започнаха приказки, че социалноосигурителните тежести може и да се вдигнат. Спомнете си историята със здравноосигурителните вноски. Това са серия противоречиви сигнали към бизнеса и икономиката, които говорят за липса на елементарна представа какво да се прави с управлението на икономическия живот на страната или по-скоро с действията на държавата по отношение на икономиката на страната. Гледните точки на това правителство по отношение на енергийните проекти се смениха пет пъти. Общото ми впечатление е, че изобщо нямат икономическа стратегия. Няма хоризонт на предвидимост на последиците от собствените им действия и се занимават с две неща - PR и пълнене на бюджета с пари, доколкото могат. И в двете отношения ще се провалят. Нищо не се прави за по-добрия икономически ефект - рязко да се съкратят разходите на тази държава. Именно в условията на криза бюджетът на самия Министерски съвет е надут повече от два пъти в сравнение с миналата година в разходната си част.

□ Как ще се отрази повишаването на някои данъци или въвеждането на нови в средата на годината?

- Категорично ще влоши нещата в страната. Ако нещата вървят така, както вървят, икономическата криза ще прерасне в политическа и това правителство ще си отиде. Въпросът е, че това може

да създаде много голяма политическа нестабилност в страната. То или трябва по някакъв начин да даде разумни сигнали, че може да се справи с икономическите проблеми на страната, или да си ходи.

□ Не смятате ли, че това е търсене на някакъв уникален път за реформи? Може би на принципа "проба-грешка"?

- То е уникална безпътница. Но път...

□ Според вас правителството изпълнява ли обещанията си? Днес се подписва договор за строеж на лот от автомагистрала "Тракия".

- Това правителство няма никаква връзка между обещания и действия. Ако сравните какво говореха преди изборите, какво говореха в началото на мандата си, какво говореха няколко месеца по-късно и какво говорят сега - всичко зависи от конюнктурата в момента. Няма съвършено никаква връзка, съвършено никакъв опит, особено в говоренето на премиера на страната да се поеме отговорност за някакви минали публични изказвания или заемане на позиции.

□ Какъв аналог на съвременното управление бихте посочил в световен мащаб?

- Това е сложна тема. Партия ГЕРБ дойде на власт и заради личните качества на лидера си, който е човек, умеещ да внушава доверие и да излъчва популярност и увереност, въобще - да се държи като популярен лидер в публичното пространство. Той дойде на власт най-вече от отвращението на българите от начина, по който страната е управлявана в продължение на 20 години - от начина, по който се оформи икономическата диференциация в страната и от огромния размер на злоупотребите с власт в България. Тези причини доведоха до тази категорична победа на партия ГЕРБ, не толкова някакви обективни резултати от политиката на тази партия от нейното създаване досега. Този властови ресурс доведе до това, че тази партия започна да става притегателен център за много хора, откакто взе властта. До голяма степен тя се изгражда по подобие Комунистическата партия във втората половина на 40-те години - времето е нейно, всеки, който иска по някакъв начин да прави кариера чрез държавата, се стреми към нея. На повърхността като че ли излизат хора, които се отличават от конкурентите си, правейки кариера с това, че са по-пробивни, по-цинични, по-безскрупулни, както винаги в такива времена. Нещо подобно имаше и когато НДСВ дойде на власт през 2001 г. Като краен резултат почна да се осъществява един крайно негативен политически подбор, в който започна да доминира някаква много плашеща политическа безотговорност сред лидерите на тази партия - на държавно и на партийно равнище. За втори път виждаме по какъв начин се изгражда един популистски проект след първата година, защото не е под контрола на общественото мнение в достатъчна степен. За разлика от ситуацията с НДСВ след първата година, когато нямаше опити да се ожесточи политическият режим, да се посяга върху човешки права, да се стига до политически репресии. Като че ли в опита си да се задържат на власт, без да могат да овладеят икономическата ситуация в страната, новите управляващи са готови на всичко.

□ Казахте, че в момента има политически репресии.

- Естествено, че има политически

репресии. То е видимо с прост поглед, даже няма смисъл да си задаваме този въпрос - политическа репресия срещу българския народ е и Законът за електронните съобщения, и промените в Наказателния кодекс. Кой ти гледа човешки права днес в България? Нека да наричаме нещата със собствените им имена. Надявам се, че няма да се стигне много далеч в тази посока. Всеки ден в медиите излиза информация за нови акции, нови арестувания.

□ Как ги оценявате? Като изчистване или като сплашване?

- Според мен това е политика на сплашване, в която като че ли започват да се разчитат и лични сметки, каквото ми изглежда, че е случаят с този пловдивчанин Максим Савов, струва ми се. Задържан под стража без очевидна причина. В ситуация, в която няма контрол върху силовите служби, до такива неща ще се стига така или иначе. Другото е, че хората искат елитът да бъде наказан. Струва ми се, че репресивните акции на това правителство са важен елемент от политическия му PR. Дали освен това има сериозен напредък в правоохранителните работи на службите, аз нямам информация да преценя. Откакто станаха твърде публични бруталните полицейски арести, така продължават да са закрити съдебните заседания. Нямам възможност по отношение на която и да е акция - шумно рекламирана от вътрешния министър на страната, в която той обявява новите престъпници, да разбере къде е истината, като сравня това, което твърди защитата, с това, което твърди обвинението. На мен като гражданин тази информация не ми се дава. Страхувам се, че това са индикатори за крайно тежкото положение със защитата на човешките права в България и индикатори за това, че минаваме в период, в който политическите репресии ще станат всекидневие.

□ Вашата прогноза за близкото развитие на политическата ситуация в България?

- Аз още имам някакви надежди, че партия ГЕРБ ще бъде в състояние да направи завой към цивилизована политика. В момента тя води варварска политика. Ако не успее да направи този завой, обществото трябва да намери сили да отхвърли този политически тумор от себе си. Ако не се случат и двете неща, България я чакат много тежки времена.

□ Какъв е приоритетът на 60-те антикризисни мерки?

- Какъв приоритет? Това са глупост до глупост, вижте ги. Има не повече от 5-6 смислени. Като се говори за 60-те антикризисни мерки през април, защо не си спомните, че това правителство по същия шумен начин обяви 82 антикризисни мерки на 16 септември 2009 г. и не отчете изпълнението на нито една от тях.

Общество

Светослав ЯНАКИЕВ

- Защо стъпваш тъй тихо?
- Внимавам да не задействам някоя предпазна клауза...

А-ха да стане...

ИСКРА
МИЛЕВА

Екоминистърката Нона Караджова също реши да става строга. Не само на думи, ами и на действие. Вчера тя обяви, че от следващата година ще глобява кметовете, които не заделят средства от общинските хазни за рекултивация и нови сметища. Не само това, ами ще следи и дали градоначалниците реално се замислят за проблема. Еководството ще глобява нехаещите общини с до 20 000 лв., а дори

може да ги лиши от достъп до европейско финансиране.

Наистина строго. Ама дали...? Интересно е как ще проверяват хората на Караджова кой, как, по колко и докога е решил проблема със сметищата си. Защото, ако се върнем само в скромните пет години назад, нещата би трябвало да станат доста сериозни. Не за друг, а за самия шеф на екоминистърката - премиера Бойко Борисов. Че наследди боклучения проблем, наследди го. Ама нали той беше този, дето на другия ден след едни частични избори, сядайки в кметското кресло, се зарече, че това ще е първият проблем, който ще реши. И не само това, обеща на софиянци завод. Ама ден до пладне... С думи благи успокои суходолци, блокадите паднаха за известно

време, приказките и хвалбите за избор на строител на боклучената инсталация не стихаха. Та така - малко повече от половин година.

В средата на 2006 г. градоначалникът Борисов дори се похвали, че лично е осигурил 360 млн. лв. безвъзмездно финансиране от ЕС за завода за боклук. В същото време пък общинари усилено избираха оферти. Избираха, избираха, та накрая нищо не избраха. Въпреки съветите на знайни и незнайни чуждоземни експерти. Докато Борисов се оказа предаден не от друг, а от плъховете, които прояха балите край "Кремиковци". Нищо, че гледката не бе толкова лоша с цъфналите от боклука чери доматчета. И така сагата започна отначало.

Отваряне, затваряне

на клетки в "Суходол". Протести и обещания. Борисов обаче не се притесни и обеща 20 млн. лв. на този квартал, който приеме балите. А заводът все беше на финал. А-ха да стане... Е, това обещава и до днес наследничката на Борисов - Йорданка Фандъкова. Сега последно чакаме до до година, пък да видим. А иначе си плащаме такса смет и ни налагат санкции от ЕК.

Цялата работа прилича на една станала известна на битача игра - тука има, тука нема. А-ха да го вдигнем тоя завод, пък все чезне в небитието. Да видим сега Караджова кого ще глоби. Само да не заиграе и тя тази игра. Защото на бая кметове им преляха сметищата, докато приемаха софийска смет. А сега остава и да си платят за това...

„А приятели ще има...“

ИВЕЛИН
НИКОЛОВ

Нелепо съвпадение на ден и час няма да позволи на нашия екип и на много наши читатели да посетим един много важен концерт. Докато ДУМА празнува в Народния театър своята двайсетгодишнина, в зала 1 на НДК ще се съберат колеги, приятели и почитатели на Гого Найденов от "Тоника", за да го подкрепят в трудната борба с болестта.

Казвам, че концертът е важен не само защото сто-

тици ще помогнат с колкото могат, за да спасят човешки живот. А защото днешното събитие показва, че човешката не е изчезнала у българина.

Въпреки нищетата, въпреки насажданите омраза, злоба и пошлост. Въпреки налаганата власт на парите и еснафската мол-култура. Въпреки лещите се насилие, ексхибиционизъм и воайорство от риалити програми. Въпреки ширещата се проституция сред жени, мъже, медии и политици. Въпреки че оскотяването доведе масово на мода чалга-музиката, чалга-журналистиката и чалга-политиката.

В дни, в които грозното, простачината и лошотията доминират, превръщат се модел на подражание у малките и модел на поведение у по-големите, един концерт показ-

ва, че хиляди българи не са забравили да правят добро. Не са забравили да бъдат човече.

Миналата седмица Бургас даде своята лепта с концерт за певеца. Преди седмици млади музиканти от Габрово свириха 7 часа за лечението на 21-годишния талант Денимир. Предстои концерт за спасяването на китариста на "Мери бойс банд" Миро.

Да, музиката и истинското изкуство могат да творят добро. И да ни връщат към човешката ни същност. Да ни карат освен свободни да бъдем и солидарни. Напук на враговете и бръснатите глави, които ни управляват и в буквален, и в преносен смисъл.

ДУМА няма да бъде днес в зала 1, но ще даде своята лепта, за да помогне на обичания от всички бас-баритон на нежната

музика. С него сме приятели от много време - и аз, и вестникът. Били сме заедно в тежки моменти и в празници. Той винаги е ценял красивото, доброто. Винаги е бил солидарен в трудностите. Помагал е на кого ли не. Убеден съм, че човечите (а не мутрите) днес ще му помогнат. А на онези наши читатели, които не знаят как да го направят, бих предложил да пуснат поне един SMS на номер 1777, вместо да пускат за хороскопи, гадаелки или "фолк-диви". Това не е реклама, а предложение.

Когато научих за проблема на Гого, незнайно защо в главата ми изникна рефренът на една от песните на "Тоника": "А приятели ще има, вечно ще има..."

Сигурен съм, приятелю, че ще се справиш. И пак ще пеем заедно.

Датума

26

www.duma.bg

1792 - СЪЗДАДЕНА Е „МАРСИЛЕЗАТА“ - НАЙ-ПОПУЛЯРНТА ПЕСЕН НА ВЕЛИКАТА ФРЕНСКА РЕВОЛЮЦИЯ.

В нощта на 25 срещу 26 април в дома на кмета на Страсбург френският военен инженер, поет и композитор Клод Жозеф Роже де Лил (1760-1836) написва "Бойна песен на Рейнската армия" и след като на 30 юли с.г. марсилският батальон изпълва своя революционен марш на влизане в Париж, тя става известна като "Марсилезата". На 14.VII.1795 г. е обявена за национален химн, като по-късно е забранявана по времето на империята, както и от режима Виши и в окупираните от Германия райони през Втората световна война. През 1830-а е преработена от Ектор Берлиоз.

1798 - В ШАРАНТОН-СЕН-МОРИС, БЛИЗО ДО ПАРИЖ, СЕ РАЖДА ФРЕНСКИЯТ ХУДОЖНИК ИОЖЕН ДЪОЛАКРОА (1798-1863) - авторът на прословутата картина

"Свободата води френския народ" (1831) и най-ярката фигура на френския романтизъм. Според някои предположения негов истински баща е семейният приятел политикът Шарл Талейран,

на когото той приличал по външност и характер. Първата му голяма творба "Данте и Вергилий" е представена в Париж през 1822-а, която заедно с "Клането в Хиос" (1824), независимо че предизвикват доста крайни оценки сред критиците, му осигуряват слава. Пътува в Англия и Мароко, а в творчеството му се появяват сюжети, взаимствани от поезията на Байрон. Прави прекрасни стенописи в Бурбонския (1833-1847) и Люксембургския дворец (1845-1847) и в черквата "Сен Сюлпис" в Париж (1849-1861). Неговите търсения в теорията и практиката на цвета полагат основите на импресионистичната живопис. Умира на 13.VIII.1863 г. в Париж.

1913 - ОПРЕДЕЛЕНА Е ЮЖНАТА ГРАНИЦА НА ДОБРУДЖА МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ.

С протокол на посланическата конференция в Петербург представителите на Русия, Германия, Англия, Австро-Унгария, Италия и Франция определят южната граница на Добруджа между България и Румъния, като България предава на Румъния Силистра и 3 км около града. След избухването на Междусъюзническата война Румъния завзема цяла Добруджа, като окончателно териториалният въпрос е уреден с Крайовската спогодба (1940), с която Южна Добруджа се връща в пределите на България.

1937 - МАЛКИЯТ ИСПАНСКИ ГРАД ГЕРНИКА, НАМИРАЩ СЕ В „СТРАНАТА НА БАСКИТЕ“, ЗАВИНАГИ ВЛИЗА В ИСТОРИЯТА, след като е почти сринат със земията от многочасова бомбардировка на германски самолети, изпратени от Хитлер в подкрепа на ген. Франко по време на Гражданската война в Испания (17.VII.1936 - 26.I.1939).

В древния град, който е един от центровете на баската култура, загиват около 1600 от неговите 7000 мирни жители. Варварският акт предизвиква вълна от възмущение по целия свят, а Пабло Пикасо създава своя велик пластически символ на смъртта - огромното платно "Герника" (8 на 3 метра - 1937). На същия ден 60 години по-късно (1997) Германия признава вината си за бомбардировката със специално послание на президента на Германия Роман Херцог.

1986 - ПРИ НАЙ-ГОЛЯМАТА ТЕХНОЛОГИЧНА АВАРИЯ НА ХХ ВЕК В 1 Ч. И 23 МИНУТИ IV РЕАКТОР НА АЕЦ „ЧЕРНОБИЛ“ В УКРАИНА „ГРЪМВА“ И СЕ ЗАПАЛВА.

Въпреки започналата перестройка за събитието се споменава едва на 28 април в програмата "Время на Централната съветска телевизия, а чак на 30 април за катастрофата информация дава и Съветът на министрите на СССР. У нас властта реагира още по-късно. И досега учените не са сигурни за всички резултати от аварията, които е донесъл изпуснатият от бутилката "мирен атом" (при самия инцидент загиват 31 души). Чернобилската АЕЦ е изведена от експлоатация на 15.XII.2000 г.

Босна на път към НАТО

Ще сработи ли стимулт за преодоляването на вътрешното напрежение в страната?

Божидар БОРИСЛАВОВ

На срещата на външните министри на НАТО, която се проведе миналата седмица в естонската столица Талин, въпреки някои вътрешни противоречия в началото, страните от Североатлантическия договор дадоха зелена улика да бъде задействан План за действие за членство за Босна и Херцеговина. Страната кандидатства за включване в плана през октомври миналата година, а през декември НАТО прецени, че Сараево трябва да проведе още необходими реформи.

Говорителят на най-голямата военно-политическа организация в света Джеймс Апатурай, цитиран от Ройтерс, уточни, че решението за включването на Босна е дошло, след като външните министри на страните членки на НАТО са отчели напредък заради решението за унищожаване на излишните оръжия и аминуции, както и заради намерението да бъде изпратен босненски военен контингент в Афганистан. Същевременно обаче пред страната са били поставени ясни условия, свързани с необходимостта да бъде регистрирано цялото военно оборудване на територията на Босна и Херцеговина. НАТО настоява трите етнически общности, влизащи в съста-

ва на федерацията, да предадат военните си обекти под контрола на централната власт в Сараево.

Планът за действие за членство е последната подготвителна фаза преди реалното членство на страните кандидати. Той не е обзързан със срокове за приемане, а само задава програма, по която трябва да се работи за изпълнението на критериите. В същото време се смята, че планът е сериозен стимулт за кандидатите, защото значително ускорява процесите на реално участие и е последната фаза преди влизането в пакта. Генералният секретар на НАТО Андерс Фог Расмусен обяви, че днес Босна и Херцеговина е по-близо от когато и да било до получаването на План за действие за членство.

Босна е поредната страна от Югоизточна Европа, която напредва по пътя към НАТО, след като на срещата на върха в Страсбург, която се проведе през април миналата година, Албания и Хърватия вече получиха покани за пълноправно членство в Алианса.

Руска алтернатива

Решението за премахването на пречките пред включването на Босна в Плана за действие за членство предизвика поредното недоволство на

Москва. Руският посланик в Сараево Александър Боцан-Харченко заяви, цитиран от РИА "Новости", че страната му ще уважи всяко решение на Босна по въпроса за присъединяването към НАТО, но същевременно изрази опасение, че разширяването на Алианса няма да способства за укрепването на стабилността, за разлика от новия Договор за европейска сигурност. "Не мога да кажа, че Москва ще бъде доволна, ако Босна и Херцеговина стане член на НАТО", твърди Боцан-Харченко. Мотивите на Москва са, че с членството в НАТО всяка страна поема определени ангажименти, чието изпълнение противоречи на руските интереси. Русия е запознала всички страни от Стария континент, включително и Босна и Херцеговина, със своя проект за Договор за европейска сигурност. Договорът е смятан за руската алтернатива на НАТО и е в унисон с позицията на Москва, според която разширяването на Североатлантическия пакт създава единствено нова разделителна линия в Европа.

Има ли Сараево реална готовност

Въпреки стимулиращото решение от Талин, дадено очевидно с поощрителна

цел, готовността на Сараево за реално изпълнение на критериите на НАТО може да бъде сериозно дискутирана. В коментар на Радио "Дойче веле" се казва, че Босна и Херцеговина е на прага на хаоса. И действително ситуацията в бившата югославска република е доста сложна и едва ли е повод за спокойствие, защото етническите общности имат твърде разнопосочни интереси, което води до взаимно блокиране на политическия процес. Босна сега е съставена от твърде рехавата и вътрешно поделена Мюсюлманско-хърватска федерация и категорично отказващата да се подчинява на централната власт в Сараево Република Сръбска. Мюсюлманско-хърватската федерация на практика функционира чрез 10-те поделени и етнически обособени кантони, в които местните власти работят почти независимо една от друга.

Впрочем, сред хърватите все по-усилено вървят тенденции към обособяването им в трета отделна съставна автономна федеративна единица. Република Сръбска е значително по-хомогенна вътрешно, но властите отказват да се подчиняват на централното управление в столицата Сараево и упорито поддържат сепаратистките настроения сред общността.

Снимка БГНЕС

Около 90 хиляди души на японския остров Окинава проведоха митинг против авиобаза на САЩ. В акцията участваха не само местни жители, но и делегации от други общини, в това число и губернаторът на Окинава. Американската база, заявиха участниците, създава повишена опасност за населението. Те изразиха възмущение по повод "размитата позиция на премиера Юкио Хатояма, който не е изпълнил обещанието си от миналогодишната кампания да премахне базата"

До месец Сирия ни връща дълга

България има важна роля за уреждането на близоизточния конфликт, смята Дамаск

До тридесет дни Сирия ще преведе сумата по дълга си към България в Булбанк. Това съобщиха в Дамаск премиерът Бойко Борисов, след като по-рано беше подписано междуправителствено споразумение за уреждане на дълга заедно с още няколко документа. Премиерът обаче не посочи точната сума, която България ще получи.

"Благодаря на сирийския премиер. Процентно ние получаваме най-много от всички държави", заяви Бойко Борисов.

Седемнадесет милиона долара или 24% от външния дълг на Сирия към България ще бъде върнат, заяви финан-

совият министър Симеон Дянков, цитиран от Фокус. Общият размер на външния дълг на Сирия към България е 80 млн. долара. Допълнително има дългове и към частната фирма "Агрокомплекс", добави Дянков и отбеляза, че има вероятност на следващ етап сумата, която ще бъде изплатена от Сирия на България, да стане и по-голяма.

"Това посещение има за цел да върнем българските фирми тук. Имаме огромни традиции в инфраструктурата, техническия надзор, строежа на метрото, енергийните мощности, проектирането. Те ги желаят", изтъкна Борисов в Дамаск и допълни, че "по този начин ще осигурим ра-

ботни места и влияние в този регион".

България като член на ЕС има изключително важна роля в уреждането на Близоизточния конфликт. Това заяви сирийският президент Башар Асад по време на срещата си с българския премиер Бойко Борисов. "Вашето посещение в година, решаваща за близоизточния мир, има важно значение за нас", подчерта Асад. И двамата лидери си припомниха добрите взаимоотношения в миналите години и заявиха желание за подновяването им.

"За мое учудване те възлагат много надежди на България, тъй като знаят и нашите отношения с Израел, позицията на България като държава - членка на ЕС и НАТО, традиционното ни приятелство и отворените чувства към тях, да повлияе на близоизточния мирен процес", заяви

Борисов. Всички ние се обединяваме, че в този регион трябва да има мир, без Сирия мир не може да има, максимално много усилия ще положим да има мир, допълни премиерът.

Вчера в Дамаск се проведе и двустранен бизнес форум, в който участваха вице-премиерът и министърът на финансите Симеон Дянков и министърът на икономиката и енергетиката Трайчо Трайков. В делегацията бе и външният министър Николай Младенов, който се срещна с представители на българската общност в Сирия.

"Правителството смята, че България трябва да си спомни, че има и друг свят извън ЕС, Русия и САЩ. Забравяме старите си приятели. Като оставим настрана политиката, това са контакти между хората", изтъкна българският външен министър.

„Ал Кайда“ потвърди гибелта на двама свои лидери

Терористичната групировка "Ал Кайда" потвърди гибелта на ръководителите на две нейни организации в Ирак, съобщиха ИТАР-ТАСС и Асошиейтед прес. В понеделник иракският премиер Нури ал Малики обяви, че в резултат на съвместна американско-иракиска операция са били ликвидирани Абу Аюб ал Масри, лидер на "Ал Кайда" в Ирак, и Абу Омар ал Багдади, главатар на "Ислямска държава в Ирак".

Вчера "Ал Кайда" помести в интернет изявление на министъра по въпросите на шериата в правителството на "Ислямска държава в Ирак" - Абу ал Уалид, в което се потвърждава, че Ал Масри и Ал Багдади са били убити в хода на военна операция на 18 април в селището Тар-Тар, на 80 км северозападно от Багдад. Дватама се намирали там за участие в митинг, когато "вражеските войски нанесоха ракетен удар по местонахождението им", се посочва в изявлението.

Нефтеното петно расте

Голямо нефтено петно се е образувало в Мексиканския залив на мястото, където преди няколко дни потъна нефтена платформа. Нефтеното петно е достигнало размери 32 на 32 км в събота, като се е увеличило 25 пъти. Според бреговата охрана и представители на компанията на ден се изливат око-

ло 1000 барела нефт, което се равнява на около 168 000 литра.

Бреговата охрана предупреди, че разливът може да се превърне в заплаха за търговския и туристическия риболов в залива, както и за крехкото екологично равновесие на крайбрежието на Луизиана и околните щати.

Иран изпробва пет нови ракети

Иран изпробва пет нови ракети в последния ден от военните маневри в Персийския залив, съобщиха ДПА. Корпусът на гвардейците на ислямската революция извърши успешни изпитания с ракети земя-море и море-море, произведени в Иран. Изпробвани са и крилати ракети "Наср" с малък обсег.

Според иранската армия целта на ученията е да се поддържа сигурността в Персийския залив и по-специално в Ормузкия проток, през който минават огромна част от коридорите за износ на петрол в региона. Иранските въоръжени сили извършват ученията при подновени спекулации за опасност от израелски въздушен удар срещу ядрените обекти на ислямската република. Техеран твърди, че армията не е обучена да напада друга държава, но Западът се опасява, че Иран може да извърши ракетно нападение срещу Израел най-вече с ракетите "Шахаб". Те са с предполагаем обсег от 200 километра и могат да поразят всяка точка в еврейската държава.

Междувременно вчера гръмна скандал, свързан с Техеран. Въпреки решението на арбитражния съд в Хага правителството на Великобритания няма да плати на Иран компенсация от 600 милиона долара за сделка за продажба на оръжие, сключена още през 70-те години на миналия век. Представител на британското правителство съобщиха, че парите ще бъдат платени само ако санкциите срещу Техеран бъдат вдигнати.

Груевски е против „Северна република Македония“

Македонският премиер Никола Груевски отхвърля вероятността страната му да приеме предложението за название "Северна република Македония" като решение на спора с Гърция. Той подчерта, че ако такова предложение бъде официално представено, той ще го постави на референдум и ще гласува против.

17 ранени при пропагане на „Боинг“

"Боинг 777" на компанията "Емирейтс", попаднал в силна турбуленция, загуби внезапно височина и пропадна с 4600 метра за няколко минути, при което бяха ранени 17 души на борда. Машината с 361 пътници и 14-членен екипаж, излетяла от Дубай за Индия, успяла да се приземи в Кочин, Южна Индия, малко след инцидента.

Снимка БГНЕС

Близо 6,4 милиона австрийски граждани бяха призовани вчера да изберат президент на страната. Всички социологически изследвания показват, че фаворит е президентът Хайнц Фишер, който канديدатства за втори президентски мандат и има 82 процента подкрепа

Мъж се самоуби, скачайки от Райхстага

Мъж се самоуби, като скочи от терасата на Райхстага в Берлин. 45-годишният мъж, според германските медии е от град Солинген, а не от Берлин. Заради инцидента е бил затворен стъкленият купол на Райхстага, който е една от най-големите туристически атракции на германската столица. "Това е изключително рядко явление", заявил пред АФП говорител на берлинската полиция.

Израел отмени забраната за внос на айПаг

Израел отмени забраната за внос на айПаг - новия таблетен портативен компютър на "Епъл". Забраната бе наложена поради опасения, че безжичният му интернет-сигнал може да наруши някои комуникации.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

В 28 града на Испания се състояха многохилядни демонстрации в подкрепа на съдия Балтазар Гарсон, срещу когото започна дело за превишаване на служебните правомощия. Демонстрантите носиха плакати с надписи "Фашисти, махайте се от сьда", "Правосъдие за всички", "Побече сьдши като Гарсон", а също така и портрети на хора, безследно изчезнали по време на режима на генерал Франко

Глобус

МВФ подкрепя данък върху банките

Облагането е само една от възможностите за постигане на финансова стабилност

Директорът на Международния валутен фонд Доминик Строс-Кан изрази подкрепата си за спорната глобална банкова такса. Той намекна, че страните, които й се противопоставят, явно не са научили урока си от финансовата криза през 2008 г., предаде ДПА.

“Данъчното облагане на банките - мярка, която редица страни обмислят, е само една от възможностите за постигане на финансова стабилност”, посочи Строс Кан. По думите му банковата такса е критикувана от онези страни, чиито банки са оцелели след кризата без необходимост от държавна помощ. “Може би това е малко късогледо”, заяви Строс-Кан.

Според Строс-Кан налагането на данък върху банките е въпрос на избор за всяка страна. Шефът на МВФ смята, че някои държави могат да предпочитат прилагането на засилена регулация, като изисквания за налич-

ни средства или капитал. Други пък може да изберат по-малко строги правила, които да бъдат съпроводени с данъчно облагане. Все пак Строс-Кан подчерта необходимостта от координиране на мерките, за да се избегне нарушаване на конкурентоспособността на държавите, които прилагат по-строги правила.

Идеята за глобален плосък данък върху банките раздели финансовите министри и ръководителите на централните банки от групата на G-20, които се срещнаха в събота във Вашингтон. Управителният комитет на МВФ също не стигна до съгласие.

САЩ и Западна Европа настояват за данък върху финансовите компании, за да бъдат предпазени данъкоплатците от необходимостта да плащат за спасителните държавни помощи за този сектор в бъдеще. Но развиващи се страни като Индия и индустриални държави със стабилен финансов сектор, като Канада и Япония, се

противопоставят.

МВФ съобщи по-рано тази седмица, че подкрепя банковия данък и дори предложи две отделни такси: една плоска такса върху банките и друга върху печалбите на финансовите институции.

Същевременно Комисията на горната камара на американския парламент публикува кореспонденция, която показва как банка “Голдман Сакс” се е облагодетелствала от кризата с рисковите жилищни кредити. Според френския вестник “Либереасион” банката е спечелила десетки милиона долара.

“Очевидно е, че не избегнахме шумотевицата около рисковите жилищни кредити. Изгубихме пари, но после спечелихме още повече благодарение на късите ни позиции (борсови операции, които разчитат на печалба от поевтиняването на стойността на борсовите инструменти), разказва в писмото директорът на “Голдман Сакс” - Лойд Бланкфайн. Публикуването на кореспонденцията идва в неподходящ момент, след като на 16 април американските регулаторни органи за фондовите пазари подадоха жалба за измама пред граждански съд. Банката е обвинена, че е измамила инвеститорите си, като е вложила парите им в рисковани книжа, за които е знаела, че ще поевтинят.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Десет души загинаха, след като мощно торнадо връхлетя щата Мисисипи. Съборени са покриви, разрушени са части от сгради, преобърнати са автомобили, а пътищата са блокирани от изпочупени дървета. Наг 15 други окръга също са засегнати от бедствието. Хиляди домакинства са останали без електричество. За торнадо се съобщава още в щатите Луизиана, Арканзас и Алабама

Федералната компания на САЩ за гарантиране на банковите влогове обяви, че от началото на 2010 година в страната са фалирали 57 банки. Службата заяви, че само за изминалата седмица в щата

Илинойс са обявили банкрут седем финансови институции. Така броят на фалиралите банки през тази година вероятно ще надвиши многократно миналогодишните банкрути. Тогава врати са затворили 140 банки, което е било най-високото ниво на банковите фалити в САЩ от 1992 година.

Хванаха заместник на Саггам

Иракските и американските войски по време на съвместна операция в събота са заловили един от най-близките съратници на Саддам Хюсеин - Иззат Ибрахим ад Дури. Това съобщи Нюзру, цитирайки в. “Ас Сабах ал джадид”.

За главата на Ад Дури бе определена награда от 10 милиона долара. Седем години той обаче оставаше неот-

криваем. Според съобщението на иракското издание, бившият вицепрезидент на Ирак е бил открит в пещера в района на планината Хамрин (на 75 км северо-източно от град Баакуба). В този район действа групировка на “Ал Кайда”, която е била цел на операцията.

Лондон се извини на папата

Британското външно министерство се извини за записка на държавен чиновник, публикувана във в. “Сънди телеграф”, в която се предлага папа Бенедикт XVI да открие клиника за аборти, когато посети Великобритания тази година, предаде “Ройтерс”. Документът съдържа също предложения папата да благослови брака на гей двойка и да представи резервативни със своя марка по време на посещението си през септември, както и да открие гореща линия за деца, пострадали от педофилски посегателства.

“Това е просто безразсъден документ, който по никакъв начин не отразява позицията или възгледите на британското правителство или на външното министерство”, заяви говорител на министерството. “Много от идеите в документа са просто неразумни, наивни или неуважителни”.

Според изданието предложенията, нахвърляни от младши държавен служител в записка със заглавие “Идеалното посещение би било...”, циркулирали сред служителите от кабинета на премиера Гордън Браун и външното министерство.

“Министерството на външните работи дълбоко съжалева за този инцидент и за обидата, която е причинил”, се посочва още в съобщението.

Папа Бенедикт XVI

Торпедо е потопило корветата „Чеонан“, смята Сеул

Севернокорейско торпедо най-вероятно е потопило южнокорейската корвета “Чеонан” в Жълто море преди месец, заяви южнокорейският министър на отбраната Ким Тхе-йон, цитиран от Асошиейтед прес. Балонният ефект, предизвикан от експлозията, подсказва,

че корабът най-вероятно е потопен от торпедо, смята Ким. Той уточни, че се проучват и други версии.

Сеул не е обвинил официално Пхеня за инцидента, при който загинаха 46 южнокорейски моряци, но подозрението пада върху Северна Ко-

рея, която неведнъж е извършвала провокации по спорната морска граница в Жълто море. Северна Корея отхвърля всякаква намеса в случая.

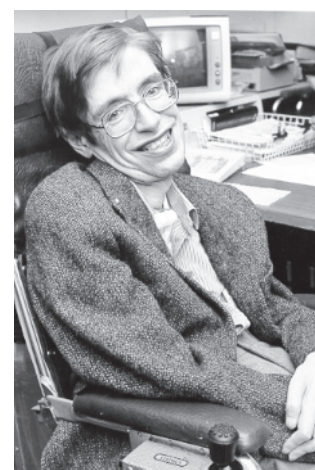
Южнокорейският премиер Чон Ун-чан обяви петдневен национален траур за загиналите моряци.

Не говорете с извънземни, предупреди Стивън Хокинг

Извънземните са някъде там и Земята по-добре да внимава, поне според учения Стивън Хокинг. Извънземен разум почти сигурно съществува - но вместо да търси контакт с тях, човечеството по-скоро трябва да го избягва, обяви ученият.

Хокинг прави тези предположения в новия си документален сериал, където водещият световен учен представя вижданията си за вселената, съобщава FoxNews. Извънземен живот съществува не само на планети, но и във вътрешността на звездите и дори в междупланетарното пространство. Вселената, отбелязва Хокинг, има 100 милиарда галактики, всяка от които съдържа стотици милиони звезди. В такова огромно пространство Земята едва ли е единствената планета, на която има живот.

Стивън Хокинг е един от най-популярните учени в света. Най-често го описват като “гений, прикован в инвалиден стол”. Едва 21-годишен той получава страшна диагноза - “амиотрофична латерална склероза”. Лекарите му дават едва 2 г. живот, но той опровергава далеч тези мрачни прогнози.

Стивън Хокинг

Кличко оглави УДАР

Украинският боксьор тежка категория Виталий Кличко бе избран за лидер на новата политическа партия УДАР (Украински демократичен альянс за реформи). Кандидатурата му бе подкрепена единодушно от активистите на конгрес в Киев.

Успоредно с изявите си на боксовия ринг Виталий Кличко от няколко години активно участва в политическия живот на Украйна. През 2006 г. той се кандидатира за кмет на столицата Киев - тогава отстъпи на съперника си Леонид Черновецки, а сега е председател на депутатската група “Блок на Виталий Кличко” в Киевския съвет.

След като бе избран от партийния конгрес, новият лидер на УДАР обеща да създаде предпоставки за успех на страната си. Той обвини сегашното ръководство на Украйна в управленска неспособност.

Глобус

www.duma.bg

Ново затягане на коланите стресна гърците

Хората в южната ни съседка са убедени, че политици и управляващи са виновни за сегашната криза

“Папандреу натисна спуска” - така критично гърците медиите коментират решението на правителството да поиска заема от 45 милиарда евро от МВФ и Евросъюза. След като Гърция получи първата част от заема от спасителния план на ЕС и МВФ, който се очаква през май, кабинетът ще трябва да конкретизира мерките, които ще предприеме през следващите години, за да се успокоят пазарите и да бъдат прекратени спекулативните игри срещу Гърция. Сред мерките, които предлагат МВФ и ЕС, са допълнително намаляване на заплатите и пенсиите в държавния сектор (до 25% до 2012 г.), допълнителни намаления на надбавките между 5 и 10%, както и съкращаване на броя на държавните служители. За частния сектор МВФ ще поиска или премахване, или намаляване с 30% на т. нар. 14-а заплата - премията за Коледа и надбавката за отпуска.

Не на думи, а на дела на решението остро реагираха и млади анархисти и синдикали-

сти, които не се поколебаха да чупят витрини и да атакуват полицаи. Всъщност за обикновените гърци отпускането на парите на МВФ означава още повече лишения. Кабинетът на Папандреу вече увеличи ДДС и налозите върху алкохола и горивата, намали заплатите в публичния сектор и замрази пенсиите.

Повечето гърци смятат, че политици и управляващи носят вина за сегашната криза, показва проучване на социологическата агенция “Алко”, направено за в. “Прото тема”. Участвалите в анкетата стоварват тежката политическа отговорност за кризата както върху предишното, така и върху сегашното правителство в страната. Според тях политиците носят по-голяма вина за кризата в икономиката, отколкото спекулантите и данъчните длъжници.

49,9 на сто вярват, че едновременно виновни за кризата са предишното консервативно правителство на премиера Костас Караманлис и сегашното на социалиста Георгиос Папанд-

реу. 35,4 на сто са на мнение, че правителствата на Караманлис са по-виновни, докато 9,3% стоварват вината за кризата върху сегашния кабинет на Папандреу. 84,8 на сто са убедени, че Караманлис е знаел истината за икономиката, но е

избрал да се оттегли от власт. В същото време обаче 65,2% преценяват, че Папандреу също е знаел истината за икономиката и е заблудил народа, а 37,3% казват, че сегашният премиер е закъснял с реакцията си.

Анкетата показва още, че

ако сега има избори в Гърция, Социалистическата партия ПАСОК може отново да ги спечели и да получи 31,4 на сто от гласовете срещу 22,7% за десноцентристката Нова демокрация. Комунистическата партия ще е трета със 7,9 на сто.

Босна на път към НАТО

От стр. 9

Наскоро премиерът на Република Сръбска Милорад Додик заплаши, че ще свика референдум за прекратяване на Дейтънското споразумение и отделянето от федерацията. Сръбската общност има остри и ескалиращи противоречия и със Службата на върховния представител на международната общност, която е натоварена с големи правомощия. Милорад Додик призова службата да бъде закрыта колкото се може по-скоро. Подкрепа на върховния представител обаче дава мюсюлманската общност.

На практика властта в Сараево е слабо функционална. Причина за това е и тромавата структура на управление, останала от времето на Дейтънското мирно споразумение, което изигра решаваща роля за спирането на гражданската война, но остави твърде усложнена политическа система. На фона на взаимната враждебност между различните етнически съставки на федерацията тази система, изградена на принципа на силната автономност, едва ли може да бъде реален източник на власт.

Социално напрежение

Към политическите проблеми на Босна и Херцеговина, породени от етническите противоречия, може да се добави и вече твърде силното социално напрежение. То ескалира заплашително миналата сряда, когато хиляди босненски мюсюлмани и хървати - ветерани от войната, се събраха на протест пред правителството на федерацията в Сараево. Тогава ветераните се опи-

Хиляди ветерани от войната в Босна 1992-1995 г. протестираха пред сградата на правителството в Сараево срещу решението на кабинета да ореже помощите им

таха да нахлуят в сградата, като успяха да нанесат огромни щети. Към тях се присъединиха и фенове на футболния клуб “Сараево”. Протестиращите влязоха в тежки сблъсъци с органите на реда, които използваха срещу ветераните сълзотворен газ и водни оръдия. При сблъсъците бяха ранени около 100 души, сред които и над 30 полицаи. Недоволството на ветераните беше породено от решението на правителството да ореже сериозно помощите за ветераните и да въведе по-строги критерии за получаването им заради изискванията на стъндбай споразумение с МВФ на стойност 1,2 милиарда евро. Ветераните настояваха за отмяна на текстовете и оставка на правителството на Мустафа Муезинович.

След протеста последваха взаимни обвинения. Муезинович обвини ветераните, че това не били протести, а провокирани умишлено безредици, носещи нечие политическо послание. На свой ред председателят на Съюза на носителите на най-високи военни отличия Джеват Раджо беше категоричен, че в протеста са били инфилтрирани провокатори.

Според местни анализатори безредиците по време на протеста на ветераните са израз на много дълбоко социално напрежение, което радикализира отношението на гражданите към властите и прагът на социалната търпимост става все по-нисък. В тази връзка на 1 май в Сараево се очаква да бъде проведен огромен протест, организиран от движението “Стига!”, в който да вземат участие около 100 000 души от различни социални групи.

На фона на всичко това е спорно доколко стимулът, предложен от НАТО, ще спомогне за ускоряването на процесите на стабилизация на Босна.

Босненската полиция често проверява колите, влизащи в северното босненско село Горна Маока. Смята се, че именно там е съсредоточена дейността на радикалните ислямисти

Мемориалът на жертвите на клането в Сребреница през 1995 г. е едно от най-често посещаваните места в Босна

20 години ДУМА®

Мили хора,

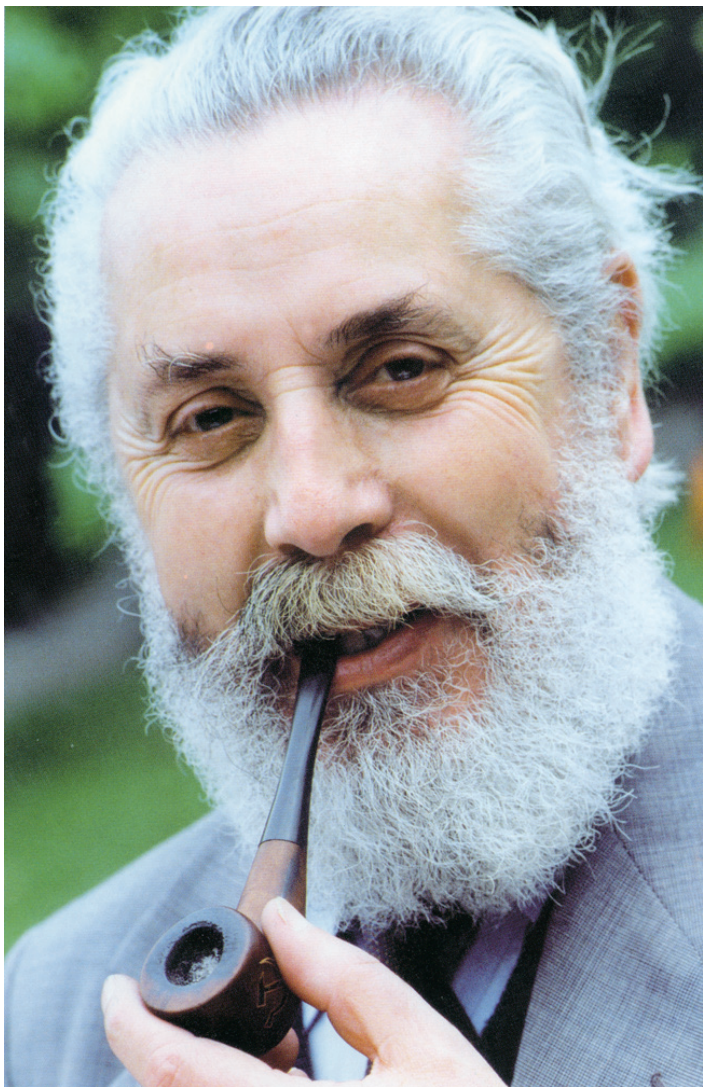
Преди месец-два върху гърдите ни бе легнал тежък камък. Опозицията скачаше върху камъка и някои от нас мислеха, че отиваме по дяволите. Тогава все още вярвахме, че толерантността е възможна и истерията ни потискаше. Но истерията прекаля и камъкът се счупи. Днес за разлика от вчера дъхът ни се върна. Опозицията продължава да скача, но това вече не ни пречи. Силата, която ни бе напуснала за миг, се събуди. Сега не истерията, а тя, нашата сила, влиза в атака и бавно, но сигурно връща спокойствието на хората.

Вече никой не се плаши от грубите лозунги, от площадното хулиганство, от кръстовете по вратите и от онези нервни, но безпомощни писания по страниците на опозиционния печат, които хапят, но не убеждават. Времето на голата омраза стигна до собственото си отрицание. За кой ли път политическата практика доказва, че обществото е търпеливо, но не е глупаво, че онзи, който му предлага само страсти и разрушение, няма шанс да спечели доверието му. Обществото иска полезни идеи, иска труд, иска разум, а не ди-намит. Ето защо не се колебайте, приятели, не се отпускате! Ние му предлагаме всичко това.

Атаките срещу нас продължават, но вече нямат необходимата убедителност. Омразата на опозицията достигна върха си и - ще не ще - започна да се повтаря. Както вчера, така и днес тя продължава да се рови в миналото. Сякаш там, в миналото, е скрито бъдещето й. Но миналото не е еднозначно и всеки неин опит да го представи като такова среща съпротива у хората. Хората разбират добре, че тук политическата спекулация взема връх над истината. Опозиционните лидери и техният печат все по-настъргано се опитват да убедят народа, че е бил горък роб, че нищо не е получил през изминалите 45 години, че нищо хубаво не е видял и създал. Това не е заблуда или грешка, а лъжа. Дебела лъжа, в която господата са заложили всичките си шансове. Затова нашият глас трябва да се издигне високо. Много по-високо от гласа на омразата.

Греховете на партията, които признахме и осъдихме публично, не изчерпват целия живот. В този живот независимо от конкретните престъпления и техни-

те престъпления има и успехи, и творчество, и подвизи с национално значение. Никой не може да докаже, че днес България е по-слаба от вчера, че нашата родина е загубила себе си, че е парче мъртва земя. Това могат да го твърдят само хора, които нямат куража или способността да мислят исторически. Дори

и в отрицанието трябва да има морал. Не е умен онзи, който зачерква всичко, създадено от народа, за да се хареса на шепа избиратели. В този смисъл нашият път е добре избран. Зад изгнилото дърво на живковизма ние виждаме и стореното. Виждаме гората, която сме посадили и която расте. Въпреки бурите и въпреки хулите. Това е гора, създадена от целия народ. Скъпа гора. Който не може да я види или който не иска да я види, губи чувството за реалност. Той ще остане

чужденец сред собствения си народ, от чиято пот се е хранил.

Пиша тези редове не за да ви откроя истината, защото вие я знаете по-добре от мен, а за да ви призова към активна защита на създаденото. То е родено от нашите ръце, от ръцете на милиони и никой няма право да ни го отнема, да се гаври с него. Фактите са по-силни от приказките. А фактите са на наша страна. Целият ни живот е бил посветен на България. И ще бъде. Никой от нас, обикновените хора, не е градил общото дело заради интересите на един или друг деспот. Онова, което сме създали, независимо от грешките или греховете на деспотите принадлежи на цялата нация. На всички, дори на онези, които ни плюят. Затова, мили хора, не позволявайте да ни съдят за доброто, което сме свършили. То нито е малко, нито е излишно. От него живеем и за него ще живеем. Могат да ни наричат наивници, но не могат да ни обвиняват в мързел, в егоизъм или в безчестие. Ето защо опозиционерите викат срещу нас и ровят гробове. Не чуждите кости, а нашите дела са тяхната мъка. Те могат да се преструват, че не ги знаят, но не могат да ги прескочат.

Времето върви и става все по-напрегнато. За щастие нашата сила зрее заедно с него. Затова, мили мои, не се страхувайте от онези, които искат да ни повалят. Те няма да успеят. Не защото са глупави, а защото са несправедливи. Тяхната несправедливост отвори очите на мнозина от нас. Накрая тя ще отвори и очите на всички, които ценят истината.

В изборния клуб на БСП срещнах човек, който ми каза: "Ръцете ми са почернели от труд, а опозицията ми предлага бели ръкавици." Какво да се прави: всеки предлага каквото има. Ние нямаме бели ръкавици, но затова пък имаме много трудови ръце. Ето какво можем да предложим на България. Тези ръце са я създали и само те могат да я спасят. Останалото е пропаганда.

Мили хора, не вярвайте на белите ръкавици! Те няма да ви помогнат в черни дни.

СТЕФАН ПРОДЕВ

1 май 1990 г.

От гаргероба на партията падат скелети.

Един след друг. С методична последователност. Като в посредствен криминален филм. Уви, всичко е наяве: Ловеч, Белене, Добринице, Богданов дол, Церовско дере... В коя част на страната ще бъде следващият обраг. Казва ли ти някой.

В кръстопътни времена земята българска е приютявала навек и герои, и предатели. Гробове със сигурност има още. Неоткрити и... грижливо скривани. Дори от собствени гузни съвестни.

Докога обаче ще оставяме груга да ги изравя! И да разстила бели кости на показ за поругание не толкова на гузните съвестни. А на цялата партия. Защото му е нужно - о, как му е нужно! - да докаже, че това е партия убийца!

И престъпница.

И роgadoотстъпница.

Не може ли тя първа да каже истината?

Цялата истина за героите. И за предателите: фашисти и убийци, гаврили се с телата на героите. Знаем, трудно е. Толкова дълго отвиквахме да разговаряме честно с хората. А прямо - дори помежду си. Ето и вчера чух назидателен глас: "Какво, сами ли да се разголваме?" Подкрепиха го други го него. Не с говоди. С показалци, нетърпящи възражение: "Стриптиз" ли да правим, що ли?"

В този момент предпочитам сами да се разголваме. По-съществува. Нека покажем гърдите си. И върху тях има рани. Някои са още кървящи.

А когато груги те събличат, много добре знаят какво точно искат да видят.

И след това го сочат с пръст.

АНГЕЛ БОНЕВ

22 април 1990 г.

Равенството - една неосъществена човешка мечта. Става дума за равенство на възможностите, за равенство пред закона, а не за социалната практика го 10 ноември у нас, когато бяхме уравнени: работил, не работил - еднаква малка заплата; талантив или бездарен - не качествата ти решават успеха...

Стремежът към равенство не е илюзорен. Парадоксите на историята доказват това. В основата е оцелялата от XIII век Магна харта, в която се казва, че хората са свободни, но... не са равни. С това се предопределя кастовият характер на монархията.

Комунарите в Париж издигнаха лозунга "Свобода, братство, равенство", който възторжено бе приветствуван от Ботев. Съдбата на този лозунг е добре известна.

Истинско равенство има, когато обществото оценява всекиго според това какво знае, какво може и какво прави. Сега, в началото на президентската борба у нас, това е един от големите проблеми, които вълнуват всички. Кой ще загуби, ако в сина на един опозиционер (сега или (и) след 10 юни) има заложен Яворов и той бъде лишен от възможността да се реализира. Ще съумеем ли независимо от изборните резултати да осигурим равенство на възможностите за нашите деца? Ако не - това означава да убием бъдещите поети. Ще позволим ли това? Съмненията се поражат от факта, че обещанията за политическа толерантност се съпътствуват от нескрити закани, че претенциите за изключителност, които преявяват някои от лидерите на СДС, крият заплахата от една стара нашенска слабост.

ПЕТЪР БОЧУКОВ

30 април 1990 г.

Днес е рожденият ден на "Дума". Преди пет години, на 4 април 1990 г., българският читател за първи път пое в ръцете си новия вестник. Тогава още никой не знаеше колко тежък ще бъде пътят му от първите обществени битки до днес. Мнозина го посрещнаха със скептицизъм, а тогавашната опозиция веднага му обяви кръстоносна война. Отрочето нямаше възможност дори да се огледа. Изчезналият днес Фори веднага го анатемоса, а по-изобретателни цинци го преименуваха "Чума". Не бяха изменили и два месеца, когато под прозорците на редакцията се събраха два яростни митинга, за да искат оставката на редакцияния колектив. Главният редактор на вестника получи три "смъртни присъди", а много от репортерите се връщаха от задачи поси-

Левият Вестник

4 април 1995 г.

нели от "пипане". Чупеха се прозорци, крадяха се тиражи, палеха се отделни броеве, повреждаха се машини, заплашваха се автори, биеха се читатели само и само "Дума" да се подчини на стихията. За щастие волята и словото на червения вестник излязоха по-силни от всичко. Нито омразата, нито подигравките, нито професионалната завист успяха да свършат своето. Вестникът на социалистите, които тогава бяха гонени като адамити, се вкопа здраво в корена на българския поли-

тически живот. Той стана един от тревожните публицистични гласове на времето, без които обществото не немислимо. За хиляди и хиляди хора четенето на "Дума" се превърна в знак на принадлежност и солидарност, на гражданска позиция. За тях вестникът стана символ не само на политическата им симпатия, но и на собственото им нравствено оцеляване. Във време, когато всичко се рушеше и масовото предателство се превърна в стил на живот, "Дума" се ока- за кръстът на спасението.

Всеки, който искаше да остане верен на себе си независимо от политическото варварство, протягаше ръка към "Дума". В онези дни социалистическата идея показва своята виталност. Макар и притисната до стената, тя имаше нужда просто от един вестник, от един храбър вестник, за да оживее и намери сили да го роди. За щастие този вестник е нашият. Останалото е един сложен и тежък спомен, в който изстрадаला България непрекъснато ще открива драмата си.

Но "Дума" не се роди само за да спаси лявата идея и нейната най-голяма партия. Тя влезе в живота, за да помогне и на нацията. Това не звучи предвзето. Дясната опозиция не опожари само партийния дом. Тя подпали и цяла България.

Стр. 18

Коментар

Култура на човеколюбието

Опростяваме ли?!

Ние. Държавата. Културата.

Превръщаме ли се в зяпльовци на сладникави скечове, булевардни мюзикъли или вариететни забавления?!

Ние, участниците в сегашните промени на обществото.

Ние, днешните жители на тази педя земя, наречена България.

Огрубява ли диалогът ни, бил той граждански, политически или литературен?!

Потъваме ли в блажените води на "халтурата", увлечени в еснафското си високомерие и полунинтелигентското си безразличие?!

Ние, които претендираме за по-добро и по-сносно място сред цивилизованите, за по-прилични покои във все още мижанията общоевропейски дом!

Открай време е речено и се знае: разни хора - разни идеали! Не станаха ли обаче много нашите?!

Колкото тревоги - толкова и въпроси. Толкова и проблеми: икономически, социални, политически. Много от тях са маркирани в предизборните вричания на политическите партии, организации и движения. И най-вече в нашето, социалистическото! Там за разлика от много други изявления има стаена и тревога за културата, която е давала храна на народа ни дори и в робските, и в гладните, и в тоталитарните години. Прави чест на БСП самобичуването за отрицателните последици от прилагането на класово-партийния подход при оценката на художествените факти в близкото минало, за натрапването на марксистката идеология и притворния метод на социалистическия реализъм, за делението на творците на "наши" и "чужди". Днес БСП казва ясно и открито: поврага на всеки, "който се опитва да налага светоглед на хората по пътя на принудата! Свободна творческа изява, естественият - а не партийният! - подбор и в утвърждаването на таланта!"

Други принципи в науката, изкуството и културата българските социалисти нямат. Няма и да имат! За тях това е най-верният път за опазване на духовното ни богатство. От забравата! От опитите за омаловажаването му пред другите проблеми на обществото!

Нека имаме и това предвид, когато пускаме своята бюлетина в избирателната урна, защото пораженията в изкуството и културата остават завинаги. Като болка от незарастваща рана!

Не е чудно, че в условията на всеобщата криза се срещат и хора, които гледат с недоверчиви очи на сегашното състояние на изкуството и културата у нас. Тяхното доказателство са празните салони на драматичните и оперните театри, концертните зали, галериите. Те са пълни обаче, когато в тях се играят пиеси от Йордан Радичков, Стефан Цанев, Никола Русев, Иван Радоев и други, когато пеят Гена Димитрова или Александрина Пендачанска, когато рецитират стихове Валери Петров, Блага Димитрова, Радой Ралин, Марко Ганчев и ред още талантливи български поети, когато излагат карикатури художници като Тодор Цонев и Борис Димовски... Дори и в такова трудно и усилено време като днешното талантите са на почит и уважение. Време на политически страсти и кръстопътища, на безсънници за създаването на творби с високи художествени стойности! А сигурно и за нова оценка на сътвореното от поети, художници, композитори, писатели, артисти и режисьори от далечни и близки времена. Без идеологически догми и ограничения, без тесногърди изисквания!

Само от позицията на хуманизма!

На човеколюбието!

За да не опростеем.

За да не се превърнем в безкритични зяпльовци.

За да не потънем в блажените води на еснафското високомерие и духовната пустота!

СТАНИСЛАВ ДРУМЕШКИ

22 април 1990 г.

Планинско и полупланинско

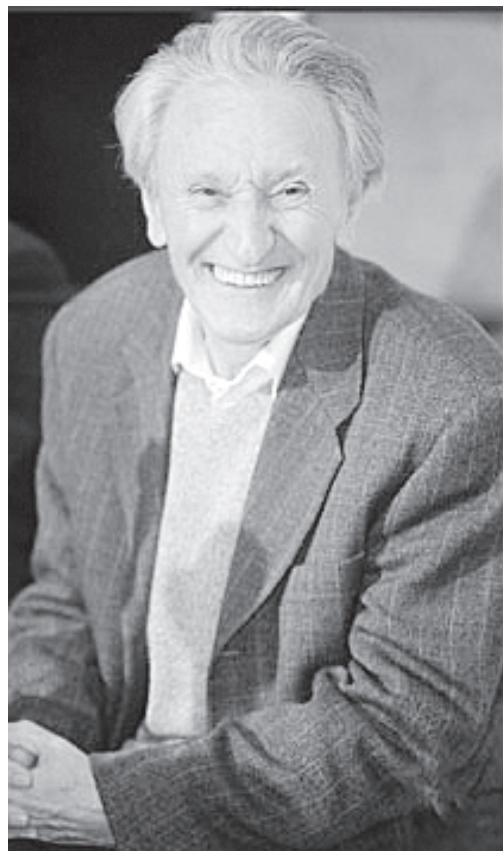
Колко много самодейност, колко много любителство мина през главите ни през последните години!

Трудно е да се изчисли.

То какво ли само не е минавало през тези наши глави! Те гледаха на тях както се гледа на модерното земеделие, прилагано в черноземните райони. Трудеха се с убеждението, че колкото повече работят върху главите ни, колкото по-често ги орат и засяват с любителските си идеи, толкова по-богата реколтата от идеи ще събират в общественния хамбар. Смятаха, че след като хамбарът се напълни, ще могат да се предложат идеи и на международния пазар. Твърдеше се публично, че международният пазар проявявал много голям интерес.

Справедливо е да се отбележи, че тези любители не жалеаха труда си. Нещо повече! В известна степен те дори полагаха усърдие. Дали това усърдие бе користоно или не, не бих могъл да кажа, но мога да потвърдя, че имаше усърдие!

Няма никакво съмнение,

защото в браздата ралото среща повече кремъци, отколкото орна земя. Старата Берковска околия ореше тези орници с голяма мъка. Не събираше кой знае каква реколтата от тях, но не ги зарязваше! Малко овес, малко къклица, вълча ябълка из овеса, слънчоглед, дребен кукуруз, леща.

Оскъдно раждаха орниците, вярно е, но ми правеха впечатление, че всички са обърнати на юг, все на юг, към слънцето. Ни една орница не гледаше на север, към усойното и към мъртвичавото. Усойното и мъртвичавото са били винаги езически, убежища на зли сили... И християнските оброци, подобно на орниците, бяха откъм южната страна. Покритите с лишей каменни знакове, побити в оброците, караулеха през

всичките сезони, за да показват кои места са християнски, светли и чисти божии места.

Разказвам това, защото мисля, че и нашите глави донякъде напомнят тези планински и полупланински орници, както и християнските оброци. Скромната педагогика от детските ми и от юношеските години ореше търпеливо тези орници. Също тъй и търпеливо засяваше в тях четмото, писмото, препинателните знаци и табличката за умножение. Не очакваше, а и не събираше кой знае каква реколтата педагогиката в ония военни години. То каква ли и реколтата може да се събере от такава скромна сеитба!... Но следеше педагогиката детските глави да са обърнати на юг, и все на юг към слънчевото. Тъй както на юг бяха обърнати орниците, оброците и целият беден, бавно опитомяващ се свят.

Не зная кои ще са следващите новаци и любители, които ще се учат да бръснат на нашите глави. Не зная и кои ще бъдат следващите орачи на тези наши бедни орници и какво ще засяват в тях. Гледам, че някои сеячи днес много бързат да сеят, без дори една бразда да са изорали! И сеят с голямо усърдие!... Дали това тяхно усърдие е користоно или не, ми е трудно да кажа, но твърдя, че има усърдие!

ЙОРДАН РАДИЧКОВ
5 май 1990 г.

Социалистите вярват:

И един малък народ може да бъде ГОЛЯМ в Европа

че усърдието е похвално нещо. Но има една подробност, която не бива да забравяме - как, къде и в какво сме усърдни. В моя роден Берковски край например не е приложимо усърдието, каквото се прилага в земеделието от черноземните райони на страната. Тук е възможно единствено планинско и полупланинско земеделие.

Истина е, че и при нас

има ниви. Но тези ниви са в по-голямата си част орници. Къде орани, къде недоорани, къде покрити повече с камък и с тръни, отколкото с орна земя! Може да се каже, че въпреки усилията и труда на цели поколения планинци за опитомяване на тези ниви, те си оставаха диви орници... Трудно прониква ралото в орницата. От ралника непрекъснато излитат искри,

мент, ту отново я прогонват на улицата. Добре - народ има, той е безспорна даденост. Значи става дума за властта. Ето взела на спора.

А иначе, както си му е редът, всяка партия трябва да си има платформа. Със задачи и искания. Като правило платформите на нашите новородени или възкресени партии имат добре развита втора част. Звучат като гневни резолюции от още поразгневени събрания. Напомнят амортизирани трамвайни мотриси, извадени от музея на исто-

рията. На предната платформа стоят няколко юначаги с перчещи и бради, развяват избелели партийни знамена и пожълтели портрети на партийни лидери. Има и ватмани с достолепен вид или с блага професорска невъзмутимост. Подрънчи трамваят, устремен към бъдещето, спре край някой площад или градинка - там сега врят жертвените курбани на политическите страсти - и с трясък отминава. Я се качи някой, я не. Качи ли се - няма време да седне и да размисли: кой го вози, накъде

го вози или просто го извозва.

Роят се партиите. Имат си вождове, значки, вестници, симпатизанти. Бдят и демонстрират пред Народното събрание, а не се сещат да вдигнат поглед и да прочетат на фасадата мъдрото напомняне, че съединението прави силата.

Няма вече овце. Всеки иска да е пастир. Че то и паша няма. Само един голям Хайд парк - колкото България.

КАМКА НОВАКОВА
25 април 1990 г.

Отприщи се бентът на красноречието. Взриви се потенциалната политическа енергия на масите. От експлозията полетяха и се пръснаха навред отломки - партии, партийки,

партийчици. Едни големи - изпълват цял стадион или площад. Други малки - две-три пейки пред храм-паметника "Св. Александър Невски", или шепа роялисти, насядали покрай бившия дворец...

И всички се кълнат в народа. И всички искат демокрация. Да се чудим къде са им идейните различия. Древните елини измислили тази дума - народо-властие - и от векове тя шества безпризорна из двете земни полукълба, където ту я приютяват под покрива на някой парла-

“Иди си навреме” е златното правило на споделяната любов. Преди сервизите да са станали на прах и преди пеленачетата от махалата да са разбрали с какъв грубиян живеят.

Любовта е живот. Живот има - уверяват ни - само в шумно провъзгласените от СДС форми. Чехълчетата, амембите и хамелеоните са отменени. Резултатът не е за изхвърляне - от всички купони (без кръглата маса) шефовете на опозицията си отиват навреме. От миналото си, от собствените си възгледи, от казаното и написаното (без хонорарите). Отиват си и от митингите. Точно когато според спонтанните сценарии привържениците стават най-непринудени. И пропускат момента да подкрепят вътрешното пречистване и прераждане.

И на Първи май си отидоха. Вярно, не е януари - тогава представата за шефовете бе по-делнична и те тичаха да укротяват хората след собствените си речи. Сега работи сценарият, а шефовете нямат време. Лишени от топло човешко присъствие, привържениците дърпат за реверите “мръсните комунисти”, заплашват със смърт в името на демокрацията и реват като замаяни демократични лозунги. Това е пречистването. А и правилото за отиването е спазено. Балкани.

Тодор Живков не си отиде в периода на декоративната обща любов. И ето докъде стигнахме. Лидерите на СДС не само си отиват. Те се разграничават. Решително. От чехълчетата и миналото (си), от Маркс, Анкара и затворниците. Преди сервизите да станат на прах. И преди пеленачетата в махалата да разберат... Това е.

ВОЛОДЯ СТРАТИЕВ

П.П. Още - плейбекът е отменен. Всичко е “на живо”. Певците пеят с бедри лица, клатушката се в такт с музиката и са свободни. Защо няма плейбек (45 години стигат!), няма тоталитаризъм и номенклатурни брачни вериги. И всичко е “на живо”. Дори Нелсън Мандела е свободен. Но когато не беше, и ние не бяхме. Балкани.

4 май 1990 г.

Баснописецът Езоп бил роб на философа Ксант. Дарил му Ксант свободата, но се лишил от мъдрите му съвети. Решил тогава да обвини Езоп в кражба, без вина виновен. А по елинските закони, ако крадецът е свободен човек, убивали го; ако ли пък е роб, връщали го на господаря му. “Стани пак мой роб - рекъл Ксант - и ще живееш.” Усмивнал се Езоп и избрал свободата. Хвърлили го в бездната. Свободен.

Легендата е запазила мъдростта през вековете, но кому ли днес е нужен моралът на стария Езоп? Достатъчна ни бе една предизборна треска, за да заложим без колебание във връщането й гърне идеи, хора, убеждения и съвест.

В първомайския ден скъпо кожено палто с пишна яка сипе заклинания: “Мафиоти! Ще ви натикаме всички в Белене!” Младежи, обилно задоволени от досегашни величия, излизат от четиристайните си апартаменти, с палец, насочен надолу. Известни номенклатурни галеници агитират по митинги и микрофони за СДС.

Години наред живяха свой комунизъм, влизаха без чукане във височайши кабинети, завършваха чужди училища с бащиния си дипломатически паспорт, а сега се втурнаха да бъдат опозиция. Няма как - кожа спасяват. Пък и от БСП вече няма какво да се смуче, да опитат сега в СДС. С натрупаното имане и оттатък Европа могат да стигнат.

И така долу социалистите! Кой по-точно социалисти, господа бивши другари? Онези ли стотици хиляди обикновени хора, които вие просто не забелязвате, или ако забелязвате, то беше за да използвате труда и ума им? Онези ли, които за вас бяха пешки по шахматната дъска, дето без съжаление и с лека ръка могат да бъдат прибрани в чекмеджето? Искате да ги превърнете в изкупителна жертва на собствените ви грехове, да ги изкарете без вина виновни.

Подобни радетели за демокрация станаха по-католици и от папата. Една маска свалят, друга я нахлузват и се обявяват за пророци на времето. Но те не ще оставят добро и морал никому. Защото никога няма да изберат свободата.

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

8 май 1990 г.

Най-демократичният вестник на демократичните ни времена - всекидневник “Демокрация”, вчера нададе трагичен плач. Той ни разкри, че човечеството, светът и най-вече българският народ не е бил прав в осъждането на нацизма и фашизма.

В статията си “Българска мартирология” вестникът отрече Народния съд след Девети септември и услужливо ни обясни какво значи мартиролог: сборник от жития на светци, списък на мъченици за вярата или в преносен смисъл - хора, преследвани и загинали за една идея.

Идеята на официоза на СДС е да възкреси една идеология - тази на фашизма. След изявляванията на негови лидери, че той има място у нас, сега статията ни обяснява, че народите са сбъркали със съда над виновниците за геноцида и Втората световна война. Нюрнбергският процес е премълчан, ала нашироко и надълго - с имена, данни и статистика, се разисква върху българския Нюрнберг.

Изглежда, че отново ще трябва да се извиним на “Демокрация”: те не са нито ястреби, нито лешояди, а просто “рицари”, закърмени с тевтонския дух на богоизбраните.

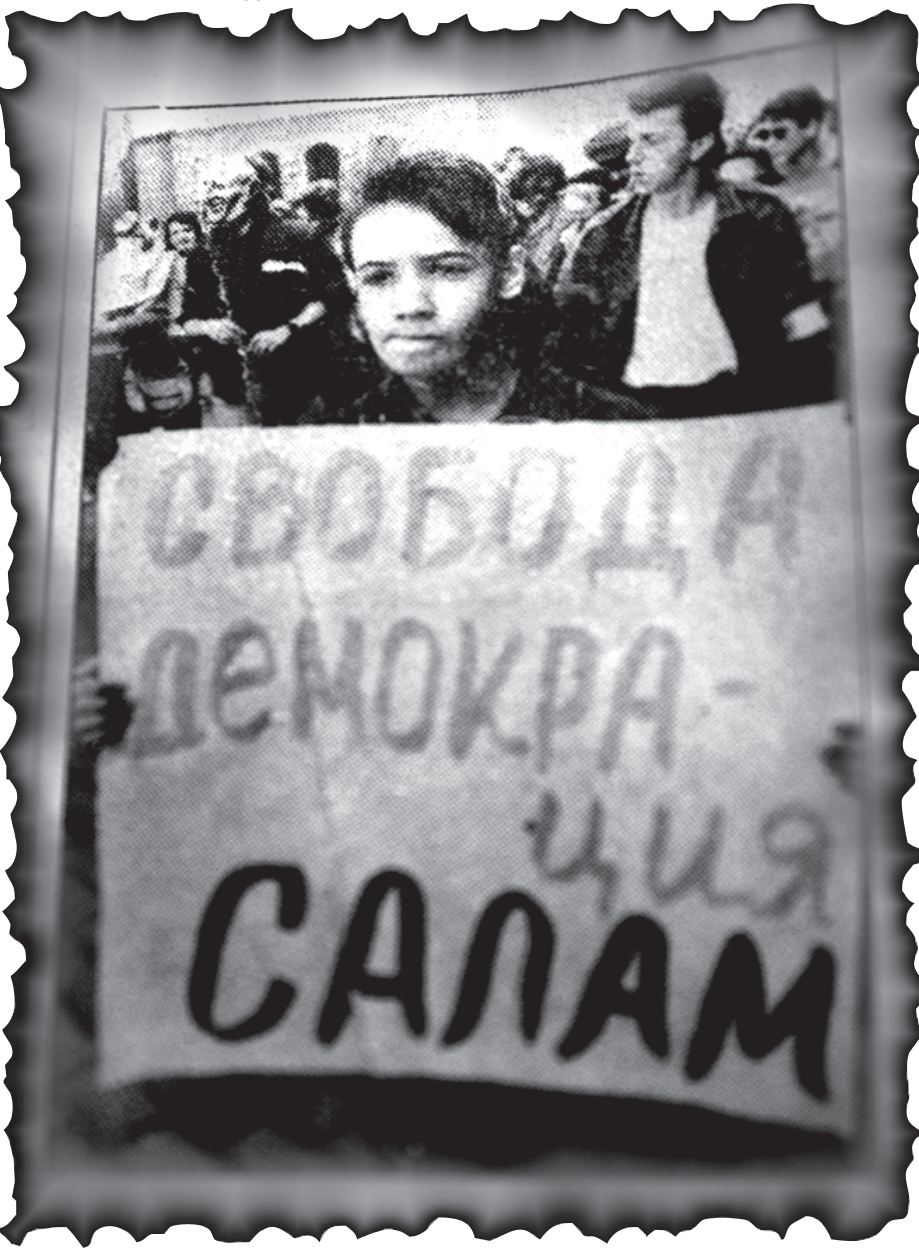
С цинизма на мракобесието, което дори не подозира колко е безнравствено, статията възкресява виновниците за третата национална катастрофа, клакворите на участието ни във войната на страната на Оста, поробителите на чужди земи и народи - в Гърция и Югославия, вдъхновителите и извършителите на масовите убийства.

Авторът бърза да съобщи колко са били осъдените на смърт, колко - на доживотен затвор. Носталгията блика за регентите, членовете на няколко фашистки министерски кабинета и 67 народни представители. Очите на демокрацията, препуснали по страниците на историята, са се оказали слепи за великодушното й. Осемнадесет депутати във фашисткия парламент са осъдени на 15 години затвор, един - на 8 години, шестима - на 5 години, четирима - на една година, и трима са оправдани. Без тези, които не са били съдени въобще!

Да напомним на забравилите и по-младите: този парламент със ставане на крака и викове “Ура” на 2 март 1941 г. въвлича България в Трестранния пакт и пропуска хитлеристките дивизии през наша територия, за да нападнат под-

Демофашизъм

Снимка ПЛАМЕН ТОДОРОВ

ло в гръб други държави. Този парламент - по спешност, без обсъждане на първо и второ четене, подписва смъртните присъди на много малолетни с приемането на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита на държавата.

Смешен е плачът за съденото “некомунистическо и антифашистко” правителство на Муравиев. Страшно е обвинението към светлата памет на мъртвия вече генерал Иван Маринов - бивш министър на

войната: “не бе подсъдим, вероятно като благодарност за оказаното съдействие на превратаджките”. За какво съжалява “Демокрация”?

За спестената поради заповедта му да не се стреля срещу Червената армия разрушителна война на българската земя. За избягнатата поради нареждането му за неутралитет на войската кървава гражданска междуособица?

“Демокрация” чете историята като дявол евангелието. Да, правителството на Муравиев

обявява амнистия с едната ръка, ала с другата здраво държи затворени вратите на тъмниците, докато народът не ги разби. Да, правителството на Муравиев обявява война на Германия, но преди този принудителен акт декларира неутралитета си във войната. Да, то е за борба с нацизма, но без да се обезоръжава нито една немска част у нас. Да, то е срещу фашизма, но продължава фашистките злодеяния. На 4 септември е сражението на връх Милеви скали, където загиват десетки партизани, на 5 септември след сражението в Новаковския балкан главите и телата на убитите са изложени на селския мегдан, а заловените живи са изтезавани до смърт и разстреляни без съд и присъда. Стреля се не само по планините - стреля се в центъра на София срещу митинга в градинката пред “Майчин дом”, разстрелва се стачката на пернишките миньори...

Преди да се опитват да пишат новата демократична история на България, авторите от “Демокрация” трябва добре да се запознаят със старата. Нека да видят автентичните кадри от кинолентите или тези в поредицата “По хълмовете на времето”. Нека да чуят документирания разказ на баба Спасуна Гешева от град Рила, чийто иначе аполитичен съпруг е убит навръх Девети септември само заради думите: “Иде свободата”. Нека да извадят от златния фонд на телевизията интервюто с бившия министър на вътрешните работи и народното здраве Вергил Димов. Осъденият според вестник “Демокрация” на доживотен за-

твор муравиевски държавник разказва през 1980 г. на вилата си край Панагюрище спомените от онова далечно време.

“Аз бях срещу изпълненията на Сава Куцаров, дори поставих въпроса пред кабинета да го сменя като директор на полицията - разравя паметта си бившия министър. - Ала предложението беше отхвърлено.

- Тогава защо не си подадохте оставката, каквато е обичайната практика, за да се дистанцирате от подчинения ви убиец? - Мислех за съдбата на България!”

И официозът на СДС мисли за съдбата на България. По най-странния начин: принципите като програма още не са родени, ала предразсъдците на ненавистта вече заслужават внимание. В името на новото светоусещане демокрацията пледира за демо-нацизъм. Поместената статистика за броя на съдените и осъдените от Народния съд не обвинява, както мислят авторите. Тя защитава морално народа ни - показвайки, че безумието на фашизма дори в онези години е владяло малко глави...

Тогава защо сега така здраво държи мисълта на демократичната опозиция? Господин Петко Симеонов в свое интервю наскоро заяви, че е готов да се разреши съществуването на фашистка партия у нас. Демократичният всекидневник отива още по-далеч: поставя въпроса за фактичката й реабилитация.

Цинизмът да се ровят кости е цинизмът да се пише нова история на народа ни - “на чиста страница, което не означава само да обърнем листа”, както отбелязва “Демокрация” в броя си от 25 април.

Наистина страниците на историята не се обръщат. В официоза на СДС те просто се късат. Въпросът, отправен в миналото като “Кои са те?”, е отговорът в настоящото “Кой съм аз?”

Хора, бдете!, призова навремето Юлиус Фучик. Демонацизъмът не е смешен плач по миналото! Той е страшен с “верската си нетърпимост” - така характерна за тоталитаризма, за нацизма, за светата инквизиция, за безсъвестните демагози на политическата рулетка.

ГРИГОР ЛИЛОВ

29 април 1990 г.

Ние бяхме поколението, залято от последната вълна на ентузиазма. Изкуственото море бе събрало всички води за последен напън, преди са се превърне в пустиня. Вече се догаждахме за палещите й пясъци и за онова страхотно безводие, което ни очакваше посред тях. Усещахме го, а с разум не искахме да го възприемем. И продължавахме да твърдим, че и от долната палуба - там, където ние, обикновените, бяхме допуснати, синевата е също тъй безкрайна, спокойна и оптимистична, както, уверявах я ни от горе, изглеждаше от капи-

БУЛЕВАРД

Не ни харесваше да сме сърдитите или състарените млади хора и все още се ласкаехме от мисълта, че най-полезни ще бъдем, ако се харесаме. Че нашите нови знания по логия и навигация, че безукорната ни честност ще изведат флотилията към непознати простори, към необозрими

им беше омръзнало да висят на палубата. Да обмислят там някакви удачни за себе си ходове или просто да мърморят недоволно, като инак си придават вид на изпълнителни моряци, на принципни пътници - изцяло предани на заветната цел.

Все повече от нас се спускаха в каютите. И се заключваха насаме със себе си, с почти непроницаемия, мъничък илюминатор, през който едва-едва се прокрадва светлина. И изпитвах истинско удоволствие от това, че вече се намираха под морското равнище, в дупката, в която са се сврели доброволно и сами и от която няма излизане.

Стените на тесните каюти не чуваха стонове. И разумът, и емоциите бяха съзнателно удавяни в морето на алкохола или на равнодушието, или все едно на какво още... Трюмовете бяха препълнени с истинско моряшко бренди, а то заместваше илюзии и сънища...

Корабът прие облика на кретаща по маловодието вавилонска кула. Заклучени отвътре, секретните брави на малките каюти повече не прещракваха, за да пуснат някого отвън. На палубите не се интересуваха какво става по-долу, от мостика не желаеха пък да погледят към палубите. Всеки се бе затворил в себе си, бе забра-

вил езика, на който може да разговаря с останалите. Сбърчените от алкохола и от морската сол лица също се губеха, очите се притваряха и чезнеха.

Тогава... Тогава корабът започна да се придвижва на тласъци, спиран от все по-силните удари на твърдото дъно. Последният прилив бързо се оттегляше, а вече нямаше кой да завърти руля, за да се използва поне неговата отслабваща сила. Засядахме всеки момент, но това не ни вълнуваше. Намирахме наслада в черупките на каютите си, без да се опитваме да вникнем в обречената на гибел съдба на мекотелото, изхвърлено на слънчевия бряг.

Бяхме се преобразили в мекотели. Дори не молахме за спасение. Дори не си спомняхме как се прави това. Изчезнали бяха новите ни знания по логия и навигация, ентузиазмът ни и нашата разсъдливост. Не искахме нищо, освен да не бъдем забелязвани и да имаме спокойствието да изживеем как да е последните си дни.

Последната вълна си бе отишла и ни беше оставила нищи.

ЛЮБОМИР РОЗЕНЦАЙН

27 април 1990 г.

Последната ВЪЛНА

танския мостик.

И колкото повече корабът засядаше в плитчината, толкова по-осезаемо търсехме в спомените си последните пръски от последната вълна. Опитвахме се да си върнем хладината на морската вода, но върху кожата на лицата ни се бе утаила единствено сол и тя раждаше все по-многобройните бръчки над веждите ни.

хоризонти. Само някои от нас просто се надигаха и с гърди се опитвах да попречат на металното туловище, да го обърнат във вярна посока. Толкова безсмислени бяха усилията им, че ние, които се осланяхме на разума, се подсмивахме иронически и веднага спирахме да ги даряваме с внимание.

Но все повече ставаха онези, на които

Двойната сила на красотата и веграта усмивка

Мис „България ’90“ Албена Стамболиева е “за” гевиза: „Наг всичко и наг всички - България“. А вие?

“Мис България” и “Булевард” не се нуждаят от реклама. И все пак силата им се удвоява, когато те са заедно. Това стана при гостуването на “Мис България ’90”, красивото момиче от Бургас, Албена Стамболиева в редакцията. Тя е сред най-горещите почитателки на “Булевард”. Ученичка в X клас на английската гимназия, 16-годишната Албена или Бени, както я наричат всички приятели, е популярна вече не само в родния си град и България, но и в чужбина. Неотдавна се завърна от Острава, където участва в конкурса “Мис Чехословакия”. Сега очаква победителката Рената Горецка да й гостува за един месец.

Албена вече се готви за участието си в конкурса “Мис Свят”, който ще се проведе през октомври в Лос Анжелис. Има предложения да се снима като фотомодел от студии във Виена и Монте Карло. Очакват я и на кинофестивала в Кан.

Слуша Фил Колинс, “Дайър Стрейтс”, Шиниад О’Конър (помоли ни да разкажем за нея, което и правим веднага),

Кени Роджърс, Тина Търнър. Чете и рецитира прекрасно класическите английски поети. - БЪЛГАРИЯ НАД ВСИЧКО И НАД ВСИЧКИ - каза на раздяля “Мис България ’90”, и си взе за спомен един “Булевард”.

НИКОЛАЙ М. КЪНЧЕВ

4 май 1990 г.

„Стената“ на „Пинк Флойд“ край Берлинската стена

“Стената”, прочутият рокмузикъл на “Пинк Флойд”, ще бъде представен на 21 юли с благотворителна цел на източната страна на бившата Берлинска стена на площад “Потсдам”. Според организаторите това ще бъде най-голямото рокзрелище в света - 200 хиляди души ще могат непосредствено да го наблюдават, а чрез телевизионните камери - около 1 милиард.

Зад целия този сложен във всяко отношение проект стои капитан Ленърд Чешър, един от най-награждаваните британски пилоти, който по време на Втората световна война отнесе на пет пъти смъртоносен бомбен товар над Берлин. Сега той лети към Берлин със съвсем друга цел - да осъществи идеята си за най-амбициозния и най-внушителен концерт край бившата стена, с цел да се съберат средства за неговия “Мемориален фонд за подпомагане на пострадали при нещастия и природни катастрофи”. Фондът е основан преди 18 месеца, когато капитан Чешър, поразен от мащабите на нещастията и трагедиите по света, решил да организира събирането на 500 милиона лири - по пет лири за всяка от стотите милиона жертви, които човечеството е дало през последните две световни войни и последвалите конфликти. Мотото на фонда е “За всеки загубен живот - един живот спасен”.

Роджър Уотърз, бившият лидер на “Пинк Флойд” и главен вдъхновител и композитор на концептуалния албум “Стената”, ще ръководи операцията по изграждането на сцената и на специ-

фичните за групата сценични ефекти. Според замисъла сцената ще бъде широка 150 метра и 15 метра висока. По време на 2,5-часовия спектакъл зад сцената ще бъде изградена стена, символ на потисничеството и разделението, която в края на концерта ще бъде взривена, за да се ознамнува началото на подобренията отношения между Изтока и Запада.

“Пинк Флойд” композират рокмузикъла си през 1979 година, като албумът “Стената” се превръща в своеобразен връх на модната по него време концептуална рокмузика. Песимистичният антиутопичен характер на “Стената”, разобличението на бюрократичната система навсякъде по света създават особена популярност на албума сред младите поколения. Направен бе дори филм по музиката на излиза от “Пинк Флойд”, групата продължава да изпълнява отделни мелодии на концертите си. Представяйки плановите си за изпълнение на “Стената” край Берлинската стена, Роджър Уотърз отказа да съобщи имената на музикантите, които ще вземат участие.

Огромните средства, необходими за постановката на “Стената”, ще бъдат компенсирани от продажбата на телевизионните права на 12 страни, изяви-ли желание да излъчат концерта.

НЕНКО СЕЙМЕНЛИЙСКИ,
наш кореспондент

28 април 1990 г.

Вярвам само в начинания, в които участвувам лично

твърди ЮРИЙ БОРИСОВ

председател на Националния съвет на Социалистическия младежки съюз, кандидат на философските науки, главен асистент в Медицинска академия, 34-годишен, зодия “Лъв”

- По кой тротоар на булеварда трябва да се движим?

- За да бъдем една нормална, демократична страна, е необходимо да има хора и на левия, и на десния тротоар. Конкуренцията и взаимният контрол са задължителни, за да оцелеем като общество. Идеята за един-единствен тротоар се оказва плод на утопично и фанатизирано строителство.

Лично аз избягвам думите “ляв” и “десен”, защото техният смисъл се определя от избраната координатна система. Все пак ще рискувам - за себе си избирам “лявата” страна.

- Заявите, че на изборите ще покрепите радикалните сили в БСП. Според вас кои сили са консервативни?

- Тези, които смятат, че държавната собственост и единствената идеология сами по себе си могат да доведат до социална справедливост (е, ако няма гроби грешки!); тези, които са готови да жертвуват настоящето в името на “безпроблемното” бъдеще; тези, които във всяко чуждо мнение виждат или заблуда, или класов враг. С една дума, тези, които си казват “Ех, нека вземем властта, пък тогава...”. Убеден съм, че тези сили след изборите ще се обособят в своя партия. За тях социалдемократическото мислене е непонятно.

- Кои “пътни” знаци трябва да бъдат забранени?

- Преди всичко знакът “След 100 метра - Светло бъдеще!”, разбира се, “Завой в обратна посока”.

- Вече седем години играете в самодееен естрадно-сатиричен състав. Има ли прилики между естрадната сатира и политиката?

- Особено днес, у нас - много. И в двата жанра светът се възприема графично - в бяло и черно. Артистите бичуват недостатъци, които често носят у себе си. И за двата жанра са необходими талантиви режисьори.

- А разликите?

- В сатирата една напълно логична мисъл се изказва по алогичен, вицов начин. В нашата политика сега има много алогични мисли, които се обличат в логична форма. Ето ви и пример. СДС твърди, че ако БСП спечели из-

борите, ще възстанови стария си манталитет. Все едно да кажете на някого, че пали пожар само и само да има какво да гаси после...

Разлики има и за публиката. Ако не ви хареса едно сатирично произведение, ставате и си излизате от салона. При политиката това не е възможно.

- Какво мислите за предизборната реклама?

- Харесва ми рекламата на СДС. Цветна, пъстра. Но това е естествено - сега там има много специалисти по боядисване и преобоядисване.

- А за разводите по политически причини?

- Смятам ги за прибрзани. Все пак едно коалиционно правителство е напълно възможно.

- Лидерите на СДС заявиха, че в коалиционно правителство с БСП няма да влязат...

- Първо, това е израз на детинско самочувствие, че изборната им победа е в кърпа вързана. Второ, в тези извления прозира повече самолюбие и самохвалство, отколкото отношение към проблемите на страната.

- Кой е последният булеварден виц, който чухте?

- Казват, че след изборите вестник “Дума” ще се казва “Шепот”.

- Има ли нещо, с което не бихте се шегували?

- С много неща. Например децата в квартала са разделени на “БСП” и “СДС”. Това е ужасно.

- Знае се, че сте автор на едно “Ръководство за начинаещи диктатори”. Имате ли добри ученици?

- Вие публикувахте само уводната лекция. Ще използвам случая, за да прибавя още няколко шриха към портрета на начинаещия диктатор. Той е обладан от чувството на изключителност, пророчество и, разбира се - месианство. С Него започва нова страница в Суперновата история. Той не дели с никого отговорност. Успехите обаче са изцяло Негово дело. Който не му е приятел, задължително му е враг. Той говори винаги от името на целия народ. Ако народът не мисли като Него, народът е заблуден, недоразсъл и тежко му, ако не влезе в правия път. Всичко, което не излиза от неговата уста, е лъжа, лицемерие, нищожно, в най-добрия случай - ненаучно. Разбира се, изключение правят цитатите.

Още е рано да се прецени, но мисля, че вече се очертават надеждни кандидати.

- Какво е кодирано в СМС?

- Ние искаме да бъдем Свободни, Мислещи, Силни. Ироничното дешифриране предоставяме на други.

- Ще има ли предизборен хумор?

- Много весело ще бъде, ако някои лидери на СДС, бивши комунисти, по навик извикат “Да живее БКП!”. Навикът е силно нещо. За да го неутрализира, човек трябва да бъде отпочинал и нащрек. А предизборната борба изморява.

- Вашият гевиз?

- Вярвам в това начинание, в което участвувам лично.

Въпросите зададе
ДОРА ЧИЧКОВА

4 май 1990 г.

Коледна приказка

Дядо Петко Кючуков, пенсионер поради съкращения кинорежисьор, облече стария бозав ямурлук, стегна навуцата на калцуните си, нахлупи на главата си проскубано агнешко калпаче, пък взе от кухнята сатъра, с който някога разфасоваше пържолки, и тръгна да излиза...

Стрина Кючуковица, безработна научна сътрудничка-социоложка, шета около огъня в хола, бъркаше с дървена лъжица бобената чорбица, която къкреше в котлето. Като го видя такъв, попита:

- Накъде, старо?

- Ще ида до кварталната градинка за дръвца! - отвърна й дядо Петко и пое надолу по стълбището, понеже

асансьорът в блока беше изключен поради неплатени такси.

Навн го срещна искрящ студ и дълбоко вечерно небе. Околните блокове бяха потъмнели в тишина и мрак. Тънък бял дим се виеше над комините и някъде далече дрънчеше, като с хиляди звънчета, разбричан трамвай... Пое дядо Петко към градинката, снегът хрипеше под стъпките му, вятърът свиреше в ушите му, а от плакат в близка витрина ведро го гледаше стабилният Янчулев...

Навлезе старецът в кварталната градинка, започна да сече дръвца - имаше право, защото сам ги бе садил по време на безчислените съботници... Сече и ги реди на купчинки - ще ги пренесе у дома, ще ги струпа на остъкления балкон да поизсъхнат, пък ще ни стъкми от тях огън. И стрина Кючуковица да стопли, и себе си... Изведнъж чу някой тича, диша задъхано в падащата вечер... Вдигна глава дядо Петко и що да види - бяга към него държавник. Косата му разрошена, очите - уплашени, дрешката - скъсана...

- Жив и здрав да си, дядо, подписа събирам за президент да се кандидатiram! Един подпис не ми стига ЦИК да ме признае редовен!

Извади химикалка от ямурлука си дядо Петко Кючуков, подписа се в списъка, че и единния граждански номер си сложи, а кандидатът за президент като ревна, като падна на колена, като започна да му целува ръка:

- Жив и здрав да си, дядо! И Бог скорошна индексация да ти прати!

- И ти да си жив и здрав, кандидате! И до втори тур да стигнеш! - отвърна му старецът.

И вторна се кандидатът срокът за регистрация да не пропусне, а дядо Петко навърза дръвцата в нарч, метна го на гърба си и тръгна да се прибира. Леко и хубаво му беше на душата, защото има ли нещо по-хубаво от това добрина на връх Бъдни вечер да направиш!

А хилядите звездици на зимното небе блещукаха и бял дим се виеше от комините в потъналите в сняг и коледна тишина панелни блокове...

ЧАВДАР ШИНОВ

1 януари 1992 г.

ГЕОРГИ ЧАЛЪКОВ

ГЕОРГИ ЧАЛЪКОВ

СНЯГ НАШ НАСУЩНИЙ

Дебел сняг - дебел комат!
Дебела стана
и взе да ни писва.
Снегът дебел си е,
но мисля, брат,
коматът нещо
в този свят
поизтъня и взе да липсва.

РОДНА КАРТИНКА

Колко мила
Коледна идилия -
зима, глад
и просяци посърнали...
детството
със спомена ми, милия,
със сиромашия,
глад, насилия,
май че отдалеч
пак се е върнало.

МОНАРХИЧЕСКА

Вместо тия и ония
да се карат,
аз, републиканецът заклет,
викнах най-подир:
"Да дойде Царят!
Вместо сто царе -
един, та барем
тръгнем най-подир
и напред!"

ДАМЯН ДАМЯНОВ

1 януари 1992 г.

Като ми бесеpeeеш, Бесепенке ле, кой ли ми те сегеслуша?!?

В бесепериферията на едно седесело живеели наша Бесепенка и наш Седесенко. Двамата бесепо-стоянно намирали за какво да се седескарат на фона на седеселския бесепейсаж, докато седесърдито седеслънце бесепристрастно бесепечало...

- Ще го търсите вашия бесепарламент - седесервилно хихикал наш Седесенко.

- Ами да, щото седесегинка е

народно седесъбрание - набесепевно отвръщала наша Бесепенка, докато бесеперяла на двора.

- Обаче ви седесеквестирахме бесепарцалите - седесопвал се наш Седесенко, па тръгвал да седесложи бесепомия на седесвинята и бесепрасенцата.

- Така е - започвала да се бесепени наша Бесепенка, - така е, като всички бекапещерни нрави седестанаха ваша седесобстве-

ност!

И бесепоглеждала към фурната да й не изгори бесепогачата.

- Четиридесет и бесепет години седестигат! - ревал наш Седесенко, па тръгвал да седесложи и седесено на бесепръча.

- Бекапет - бесепоправяла го наша Бесепенка и бесепромялявала: Ох, да бесеприключа с това бесепране, че и бесепилците трябва да нахраня...

А наш Седесенко се седесещал, че трябва да оседеседлае магарето, та да иде да седесъсече дръва, но не забравял да излюбопитства:

- Какво бесепереш толкова, ма? Мръсни бесепари ли бесепереш?

И тогава наша Бесепенка го бесепустосвала:

- Бесепера ти мръсните бекаптури бе, седесерсемино неден!

Пък тайно двамата си викали:

Кога най-седесетне ще седесвърши вседесичко това? Та да бесепочне отначало ли?

И що си не безенеседнат един до друг, че както ми са се очертали едни безбесеперспективни седесетилетия, краят им се не види...

СВЕТΟΣЛАВ ЯНАКИЕВ

Двама дядо Мразовци се биеха в нощта. Яката се биеха. За позакъснелите минуващи това беше коледно-улична атракция и им подвикваха като на боксов мач: "Браво! А, така. Пази се от ъперкут. нанеси ми фронтален!"

Измежду публиката се намери и един уравновесен човек, който ги разтърва.

- Как не ви е срам? Учите децата на добри дела, а се биете като хулигани.

- Това не е бой, а борба за влияние - каза Първият дядо Мраз.

- Истински бой си е - не се съгласи Вторият дядо Мраз. - Как да не го бия? Той ми отне предмета на дейност, присвои си традиционния ми костюм, заграби фол-

Свага в нощта

клорния ми репертоар и го удари на лесна печалба. Уж на всяко юначе по бонбонче от обществената бонбониера, а за него - по две.

- Глупости бърбори - каза Първият дядо Мраз. - Не си стои на естрадната площадка, а после другите му виновни, че са го забравили. Това е бивш дядо Мраз, който сега се е преобразил в дядо Коледа. Като си дядо Коледа и държиш на традициите, винаги ще коледуваш

по едно и също време. Той, един път на седми януари, втори път по Васильовден, а сега на двадесет и пети декември. Хората се объркаха и почнаха да тачат само Новата година. А зададе ли се тя - аз съм на линия и заради това ми постоянство ме уважават...

- Туй ли е борбата ви за влияние? - попита един от публиката. - Не виждате, че и на двамата кошове са празни, елените ви, прималели от глад, хрупат от коледните и новогодишни елхи, а те взели да се бият за влияние...

ЧЕРЕМУХИН

1 януари 1992 г.

Поетът е вечно сам, без да знае защо

Приемайки писателите на прага на своя кабинет,
първата работа на живота е да ги укори, че са нарушили легендата за него.

Произведенията на изкуството са като хората: раждат се свободни и равни.

Всеки драматург мечтае да изрази поне веднъж нещо без слово и само чрез движение.

Ъгълът на тайната е по принцип оригинален.

Писатели, които преливат от възторг, говорят един през друг.

Думите имат еднакво значение единствено в речника.

Единствено бог е над светците, затова по принцип са лошо платени.

Световната литература е гора от носове: всеки иска да гиша.

Всяка стихосбирка е нещо като шофьорска книжка за каране на каляска.

Поезията е поезия колкото си иска.

Поетите не само имат наум стогодишнината от смъртта си, но и абсолютно подробно виждат тържествата, свързани с нея.

Животът на посредствените писатели обикновено преминава на брега на книжна река.

ИВАН ДИНКОВ

8 януари 1992 г.

Драмата на един народ

Демокрация голяма -
всичко старо

се капична.

Вече няма
колективна грама,
вече всяка грама
ще е лична!

ВАСИЛ СОТИРОВ

8 януари 1992 г.

Скъпи приятелю,

В последното си писмо ми пишеш, че си гласувал БКП да запази своето име, защото според теб комунизмът е символ, извън който нашето движение загубва самолитостта си, стопява се пред чуждия натиск, обслужва страха си заради минало, станало нарицателно на порока. Не си могъл да разбереш защо се извършва това "салтомортале" над празното пространство, съвсем не си убеден, че тази постъпка ще се изплати пред бъдещето. Смяташ, че подлата човешка природа и сега се е обадил, проскимтяла е, жадно бранейки интересите си: цената, за да се запазят привилегиите, е тази подмяна на "комунизм" със "социализъм", но такъв социализъм, който ще ни отведе с комфорта вагон в обществото на социалдемократите. Някога бяхме господари и заставихме бившите си съюзници - социалдемократите - да козируват пред волята ни. Сега пък позастарели, понапълнели, навластували се, чукаме на портата на социалдемократията и молим да ни приемат в приюта за бедни. Това е позор - ето гневните ти думи и аз в името на правдата на нашите отношения съм длъжен да ги посоча като израз на твоя избухлив, напорист и императивен характер.

От друга страна, се учудваш как е възможно толкова голям процент от парти-

Писма го приятел

ята да гласува за името Българска социалистическа партия. Отново си го обясняваш като придобит рефлекс на покорното мнозинство, свикнало да изпълнява поръките на висшето ръководство.

... Ще започна отзад напред. И то със съгласие. Аз също съм изненадан от голямото мнозинство, с което бе прието чрез референдума новото название на партията. Всичко прилича на познатата нагласа, с която на избори се осигуряваше винаги абсолютно мнозинство. Малко ли са членовете на партията, направили кариера през десетилетията благодарение на послушанието, компенсирани талант и съвест чрез услужливостта си към върховните разпоредби, чрез отличната си изпълнителност, чрез марионетното си самодоволство, изискващо отказ от индивидуална мисъл заради другата, забулената в тайни и чудеса, в мощи излъчвания и суров надзор проникновеност на ръководното начало.

В сегашния случай обаче заработва според мен не само този стереотип. Защо не си въобразил поне за миг, че и твоята логика може да понакуцва, че и ти може нещо да не си довидял, взрял се в раните си, от които боли?

... Защо не приемеш, че голямата част от членовете на партията не са непременно превити гърбове, послушни мулета, тъпи солдати, нахалници с възторжен поглед, чиновничета, затичали се към върха на успеха, безлични мравки в услуга на нейно величество господарката? Защо толкова много хора не искат да видят в българските комунисти не палачи от Ловешкия лагер, не убийци на Трайчо Костов или Никола Петков, не супермени на ловджийската страст, не мандарини от дворци и резиденции, но и такива работници, селяни или интелегенти, каквито са те самите? Тези българи, членове на БСП, също изпитват срам от вандалщината на миналото, от разхищенията, от хищното разбогатяване на малцина, от онези факти, които потапят в съзвездие идеалите им?

... Днес не всеки може - това е въпрос не на страх или очакване на награди, а на

вътрешен камертон - да напусне партията, да хвъркне на ведрина, уловен за крилцето на нова партия, да започне да се отрича, но не като Пилат, а като друг не помалко известен библейски образ, да стане апологет на нови истини, в които след терзания и самопроверки и той е повярвал, да израсне най-сетне до опозиционер, започнал да трупа грамада от камъни над тялото на бившата си партия.

Какво толкова необикновено има в човешкия стремеж да съхраниш в себе си скрижалите на равенството, братството и свободата, да ги изчистиш от кръвта и ръждите, да се помъчиш да се разправиш с виновните и престъпниците, да се взреш в себе си като в грешник, готов да понесе и чужди вини, да не искаш да те посветят набързо в светец или рицар? Възможно ли е една партия, обещала да понесе идеите на Българското възрождение, да не продължи - въпреки незавидното си близко минало - комунарските възделения на Ботев, националните идеи за свобода и независимост на Левски? Партия, събрала трудовите хора на страната, дала най-много жертви в борбата против реакцията и фашизма, партия, заемала водещи позиции в левите движения на нашата страна, да не намери сили, кънове, почва, условия, стимулиращи фактори и благодатна слънчева енергия, за да се възроди? Да не се подложи на самопроверка, за да установи принципните си грешки или грехове? Да не изтръгне плевелите, трясотите на мъртвешкия застой, да не потърси реализма на настоящето, да не се съпостави с прогреса в другите страни или обществени системи, за да проумее, че човекът или човечеството не могат да бъдат оброчани повече на никакъв социален експеримент или жертва без оглед на това от какви съображения те са вдъхновени? Пътят към ада също е постлан с благи намерения.

За да бъдеш чист или пречистен - единственото решение ли е да се отстраниш от партията? Единственият ли изход е да й поставиш в организма взривно устройство с часовников механизъм? И да гледаш отстрани, от удобното място в отплаващия

кораб, как пред очите ти се разпиляват съдби и хора, как изчезват в безкрая зелените листенца на твоята жизнена надежда?

... Ти, както разбирам, също не оправдаваш тези, които сами се отстраняват от партията. За теб са чужди техните оценки, че партията е безнадеждно заболяла, че раковите метастази са плъзнали в организма, че едва ли не интересът на нацията крещи партията да се саморазпусне, да положи трупа си пред проходащите обществени формирования. Аз също не споделям мнението, съгласно което партията е лишена от шансове за самообновление, от резерви да се възстанови на нова степен. Най-често призивите идват от бивши членове на партията, които в саморазпускането ѝ съзират панацея за собствените криволици на съвестта. А може би това да е ефектен порив, осветлен не само от високи ламтежи, но и от простото предизвикателство: Стани ти, та да седна аз!

... В дадения случай се различаваме, гласували сме за две различни предложения. Аз, както и мнозинството, гласувах за Българска социалистическа партия. И представи си - не само заради опасението да не се разпадне, да не се саморазпусне партията, да не се разцепи завинаги. Излишно е да стоиш караул пред кауза, която загива. Моите съображения, иска ми се да вярвам, че така мислят и още много други членове на партията, са далеч по-различни, те са резултат от преоценка на живота на обществото и на собствения ми живот, на илюзиите в теорията и практиката, от осмислянето на историята и нейните опровержения. Така че съзнателно, вътрешно разумно, духовно целесъобразно, по съвест и по потребност, продукувани от действителността, аз и други членове на партията гласувахме за новото ѝ име.

Сърдечно твой
ЧАВДАР ДОБРЕВ
Регове от публикацията
29 април 1990 г.

Левият вестник

От стр. 13

Нихилизмът и безродството, разрушаването на националния фонд и безогледното обедняване на хората свързаха здраво вестника с проблемите на времето. Това го измъкна от тесния коловоз на партийната политика и го превърна в реална национална трибуна. Именно "Дума" бе първият публицистичен лист, който свърза в едно съдбата на социалната идея със съдбата на България. И който пръв посочи, че силите на реставрацията и класовия реваншизъм независимо от своите модерни имена и обединения са антипод на истинската демокрация. Има нещо митологично в битката на "Дума" срещу тези сили. И нещо много естествено, че точно нашият вестник подкрепяше и подкрепя всяка сериозна стъпка на общественото обновление. Идеите за национално помирение, за национален консенсус и за национално възрождение оживяха точно на неговите страници. Не друг, а "Дума" доказа, че БСП няма друга грижа освен грижата за България. В дни, когато антикомунизъм вилнееше безнаказано в душите на хиляди хора, това беше една несъмнена победа. В този смисъл "Дума" не само застана на пътя на най-реакционните амбиции в българския национален живот, но и гадне едно сериозно рамо на проходащата демокрация.

Сигурно много неща могат да се оспорят от стореното през годините, но има едно дело, без което червеният вестник е немислим. Това е неговата последователна работа за модернизиране на социалистическата идея в новите условия, за решителното

демократизиране и обновление на БСП. "Дума" първа защити правото на идейни течения в Социалистическата партия и първа даде отпор на закостенелите сили в нея. С тази своя позиция тя помогна на десетки хиляди хора да осъзнаят новия шанс на партията и в същото време убеди общественото, че социалистическата идея и демокрацията са неотделими. Разбира се, тук вестникът срещна сериозна съпротива от свои и от чужди, беше обвиняван във всякакви грехове, но това не му попречи да извърви докрай своя реформаторски път. Сега, когато се обръщаме назад, не може да не видим раните и обидите, но не може и да не признаем, че словото на вестника е било убедено в своята правота. Никой не би могъл да предскаже как щяха да се развият новите процеси в БСП, ако нашият вестник бе застанал на ретроградни позиции. Но вече и това е спомен. Онова, което свърши "Дума", ще живее дълго. В лицето на вестника партията намери не само своя храбр защитник, но и своя нов дух. Един от знаменосците си, който не се поддаде на крайности, но който не ѝ позволи да тъпче на място и да се влияе от вехти настроения. Затова когато честваме "Дума", ние честваме фактически една победила линия. Линията на демократическия социализъм и на всичко, свързано с неговата по-нататъшна съдба.

Не би било нескромно, ако подчертаем, че "Дума" изигра полезна роля и в развитието на българската журналистика. Тя първа внесе много от онези модерни елементи в професията, които днес са характерни за цялото наше вестникарство. Не друга редакция, а нашата разчупи

безмилостно тоталитарното мислене и тоталитарното поведение в печата, като даде път на информацията и свободния коментар. Днес е лесно да се прави вестник, но тогава, когато "Дума" направи първите си стъпки, всяко ново начинание бе посрещано със съмнение и съпротива. В това отношение за цял период от време "Дума" бе флагманът, по който се равняваха от ляво и от дясно. Не казваме тези добри думи, за да се хвалим. Казваме ги с единственото желание да очертаем точното място на вестника ни в съвременното развитие на българския печат. Може да ни мразят, може да се боричкат с нас, може да ни отричат, но никой не би могъл да не признае, че "Дума" бе едно ново професионално начало, стъпка към пълното освобождаване на вестникарската професия от догмите и практиката на миналото. За един социалистически вестник в условията на жестока борба срещу лявата идея това е повече от достойно. Не друг, а "Дума" доказа, че професионализмът е немислим без модерен поглед към проблемите и света. И без оная воля за действие, от която се ражда новото.

Съдбата не е милостива към вестника на социалистите. Върху него се изсипа много - от конфискацията до непочтените удари под пояса на колеги и търговци. И днес "Дума" е вестник, който разчита само на себе си. Знаем, че някои ще кажат: А какво е това "ДУМА ПРЕС" АД? И веднага ще им отговоря. Това е опитът ни да оцелеем икономически. Главен играч в това АД е колективът на вестника. Пазарната икономика важи и за нас. Оттук нататък "Дума" е едно дело на духа, кое-

то преследва своята цел. За съжаление делото среща не само спънки, но и съпротива. Все още има хора, които искат вестникът да не бъде това, което е. Те все още ни се сърдят за ордените, за лозунга и за оная свобода, с която пишем. За тях идеалният вестник е онзи с уводната статия, с докладите, с президиумите и с рубриката "Организационен живот". За нас този вестник е мъртъв. Времето иска от "Дума" да бъде такъв, какъвто е. Една трибуна на много имена (независимо от политическата им цвят), на богата и обективна информация, която невинно е приятна, на критично слово към личностите и проблемите, независимо дали са наши, или чужди. Изневери ли на тази своя линия, вестникът неминуемо ще се превърне в партийен или държавен официоз, в резонатор на събитията, а не в техен тълкувател и критик. Излишно е да доказваме какви травми ще нанесем на авторитета на "Дума" подобно поведение. Затова както вчера, така и днес ние се борим със съдбата си. Не искаме и сигурно няма да се подчиним на мнения, които искат да ни върнат назад, там, където оставихме "Работническо дело". Макар и нелицеприятни, тези думи не желаят да обидят никого. Те само подсещат, че връщане няма и не може да има. Жребият на "Дума" е да бъде свободният, независимият глас на партията и на лявата идея. Тя не трябва да отразява живота елементарно, с лозунги и резолюции, а трябва да го зарежда с мисъл. Знаем, че това е най-трудното, но и най-необходимото. Тук е скрит шансът на вестника, който не бива да се проваля.

"Дума" е щастлива не само със своите репортери и редактори, със своите автори, но и с читателите си. Тя е вестник с публика. И то с публика, която го приема като откровение. На хилядите хора, които правят тази публика, иска-

ме да се поклоним. Те са не само нашата опора, но и надеждата ни. Чрез тях истините на "Дума" достигат до много и много сърца, до съзнанието на народа. Те са гласатаите на тези истини. Ето защо в днешния юбилеен ден ние мислим за тях. И то не като за обикновени купувачи на вестника, а като за съмишленици. Като наши най-скъпи приятели. Знаем техните затруднения с новата цена на "Дума", но тя скочи не по наше желание. За съжаление пазарът не се интересува от недоимъка на хората. Но нашият вестник не е обикновена стока и затова вярваме, че читателите му ще направят с ясно съзнание своята поредна жертва. Защото "Дума" е онзи духовен хляб, без който те не могат. Кръвната връзка между тях и вестника е повече от жива. В този смисъл юбилеят на "Дума" е и техен празник. Един ден на взаимната обич.

Честит 4 април на всички, които не могат без "Дума"! От днес вестникът навлиза в нова възраст. Сигурно го очакват още по-големи и трудни изпитания, защото животът е безмилостен, но редакционният колектив е готов да ги посрещне. Той е свикнал на всякакви трудности. Важното е и занапред БСП и цяла лява България да го подкрепят с доверието си. Да му помагат, когато е много студено или много горещо, когато се решават съдбовни въпроси. "Дума" никога няма да измени на корена и името си. Това не е обет, а вяра във всички, които списват словото ѝ. "Ние пак сме тук!" не е обикновена рубрика, а девиз - винаги и винаги "Дима" ще бъде тук, в корена на живота, при хората и ще живее за тях. За един голям вестник с червена лента през челото това е всичко.

На добър път през следващите години.

СТЕФАН ПРОДЕВ

Преди Всичко спокойствие

При днешното изостряне на обществените борби ще му се на човека да остане над ежбите, но нали една такава "блестяща изолация" би означавала, че за теб собствената фигура е по-важна от отстояването на това, което мислиш и в което вярваш? Тъй че просто няма как... трябва да се участва.

Затова пък първата дума, която бих искал да произнеса към себе си и към другите, е: "Спокойствие!" И наистина, какво ще стане, ако и ние, хората на културата, които би трябвало да даваме пример за умереност и добър тон, не съумеем да обуздаем страстите и самолюбията си? А май натам вървят нещата... Не, не! Трябва да се говори и спори спокойно. И трябва всеки да чува другия и да признава слабостите на своята страна, на своята позиция.

Аз помня например как веднъж, на опашка пред бензиностанция една кола, дошла отстрани, неочаквано изпревари всички други. Раздаде се, разбира се, вой на клаксони, а непосредствено онеправданият изскочи и зададе традиционния въпрос: "Сега, колега, това на какво прилича?" (Като че ли ако стореното приличаше на нещо, всичко щеше да е наред.) И какво отговори колегата? Нищо. Само както държеше напрегнатия от струята маркуч, загледа протестирания дълго-дълго... без думица..., без обяснения..., с две очи като два ледникови периода. И толкоз. Другият си отмести погледа, воят на клаксоните млъкна (само още един, недоразбрал, леко изквичка) и цялата опашка си... подви опашката, макар че сред нея имаше и хора с пагони, и хора с разни титли-митли... Този климат на неправова държава, в която човек не е сигурен, че щом е прав, нищо не могат му направят - какво ужасно нещо е той... Но някой ще каже: "Ние говорим за Ловеч, а той - за бензиностанции!" - То е по принцип същото: за този глетчеров поглед е еднакво лесно да прережда и да умъртвява!... И отде се взе този тип човеци? От нас, изглежда - от къде другаде! Метаморфозираме. И дали се изменят хората с изменянето на условията, на общественото положение, или в тях с възрастта се задействат някакви "гени със закъснител", които са чакали своя час, за да избухнат, така или иначе често хората стават неузнаваеми; и неузнаваем, друг става строят, за който са мечтали и са се сражавали. Колко глупости, колко лъжи, колко насилие! И над всички тях оня гръмък, вулгарен смях, а след него - и нашият, сервилният, незакъсняващ да му откликне? Жестоки неща извършвахме, съдби пречупвахме, цели митологии надухвахме като балони! Волунтаризми, авантюризми... Сега трябва в движение, в "битки по пътя", - както казват военните - трудно и мъчително, да се отърваме от покварените хора, от срамните петна в страшното ни наследство, в стила ни на работа. Какво можем да им противопоставим? Доброто и лошото не се мерят на кантар, не се неутрализират взаимно. Напротив, колкото по-прекрасни са били жертвите ни, толкоз повече престъпленията ни са нетърпими! И все пак... Може да прозвучи нескромно, но ми се иска тук да цитирам едно свое стихотворение, писано отдавна, когато за целия народ беше кошунство да се крещи това, което се крещи днес. То се казва "Гроб на хълма".

*Звездата му е скромна, но я тачи
тук всеки, който знае тез места -
лежи под нея мъничко ятаче,
от втори клас преминало в пръстта.*

*Заловено, на техния въпрос то
мълчало, както никога във час.
Те стреляли и паднало то просто
със лозунг: "Да живее бате Спас!"*

*Сега дрънчат край гроба му овцете,
пристигнали от фермата далеч,
и слага пионерче своето цвете
във стомничката с веселата глеч.*

*Тъмней над гроба облачното било,
проблясва долу сребърна река,
и снимката със кичурчето мило
под счупената селска козирка*

*се слива със земята и с небето
и с тъмните далечни лесове,
и може би това е туй, което
народът ни Безсмъртие зове.*

А такива гробове има много по нашата земя хубава и нима тези, които викат "Смърт", искат да прекъснат това безсмъртие в нашия пейзаж, в народното съзнание? А дечицата от яташкото село Ястребино, чиито стари чинчета още се пазят празни в класната им стая. От едното дори няма и снимка, толкоз е било малко. Може би то е онова, което казало на жандармериста-убиец: "Чичко, аз ще слушам!" А изкуственото око на големия ни поет, удушан

с телена примка, метната откъм гърба му? То гледа от музея към нашите опоненти и ги пита: "Не е имало фашизъм, казвате?" Да, пред снимките на лагера край Ловеч човек настръхва от чувство за вина, но тук, на десет минути от моя дом, е бетонният тунел на бившата Школа за запасни офицери и в него, грозна, стърчи една циментирана вертикална релса, цялата изгрязана от куршумите като модерна скулптура - тя не е по-малко страшна, защото - аз до ден-днешен не мога да си представя как е възможно да бъде насилствено прекратен един човешки живот - та нали това е цял свят, който изчезва с него! ...Така е изчезнал светът на моите състуденти от медицината Сребрен и Марин. те не станаха лекари, а искаха да лекуват народа, който обичаха. На снимката, която пазя, те са млади и весели, но за мен са се превърнали в строги съдници, които ми диктуваха тези думи сега, когато ги писах. Други двама мои приятели пък се върнаха живи от Балкана - от единия по-можееш да изтръгнеш и с клещи нещо от преживяното, а другият - той се помина преди години - разказваше все една и съща случка: как един немски "щъркел" го сгачил с картеницата си на една гола поляна и как той, с пушката и с художествените си такъми, се въртял като пумпал зад единственото й дърво - немецът го зачесал от едната страна, той се криел от другата; немецът се върнал от другата, той се извъртял на първата. И всичко това - разказано винаги нашега. Голям смях е било! Жена му също, не говореше много, както не беше говорила при най-страшните изтезания на военните следователи. Неотдавна я изпратихме до гробището. Героите си отиват, сподирени от хули... И помня една снимка от архивите: трупът на партизанката е подпрян за показ на едно колело от каруца - устата ѝ е отворена сякаш пее или вика към нас, а от главата ѝ спиците на колелото се излъчват встрани, сякаш от слънцето на някоя стара църковна щампа...

Защо ги говоря тези неща? Защото напоследък нашето движение, комунистическото (или социалистическото, както щете) започна да се представя у нас като нещо вносно: някакво чуждо тяло, вмъкнало се в историята ни, без връзка с националните бит и характер, което трябва да си отиде, както е дошло, изхвърлено от организма на нацията ни поради биологическа несъвместимост. Хайде, де! А Ботев и Парижката комуна? А българите-гарибалдийци? А емигрантите ни в Латинска Америка или в Детройт? Та

ние повече сме изнасяли социализъм, отколкото сме внасяли! Е как ще се изтрият от народната памет и съзнание стачките на тютюнороботничките, слънчогледите на Септември, кооперативното движение и читалищното дело, синдикалните битки, студентските акции, борбата срещу монархията, фронтът на левите културни сили във всички изкуства: литература, музика, театър, живопис? С какво ще запълнят този вакуум в историята ни новоизлюпените политолози?

Експериментът бил неуспешен, довели сме нещата почти до катастрофа. Така е. Но аз, макар и не специалист, си казвам, че когато говорим - с право - за необходимостта от връщането към свободния пазар и частната собственост, не бива да си представяме бъдещето тъй, сякаш в един миг ще се окажем в Швеция, мирна, благовъзпитана, седнала зад волана на своето "Волво"... Аз съм вече стар човек, видял съм доста неща и някои физиономии, някои викинги ми спомнят познати мимики, познати интонации. И мисля, че не бива носталгично да ни се представят времената на шпикомандите, на владайските събития, на 9 юни, на фашистките организации, на потопените в Дунава шлепове със затворници, като някаква "блажена

Аркадия". Стара Алековска България! - Не искаме да се връщаме в нея.

Преди няколко дена, в разговор, събеседникът ми се обърна към мен с "господине". Така да бъде, може би е правилно това обръщение да надделее. Но след малко събеседникът ми спомена по някакъв повод, че нещо било станало с тяхната домашна помощница. И тогава аз го спрях: "А, не. Щом казваме "А", трябва да кажем и "Б"; щом ще бъдем на "господине" и "госпожо", ще трябва да казваме не "домашна помощница", а "слугиня", както се казваше и както си беше навремето!" И не е въпросът в думите - такива ще бъдат и отношенията между хората - на чорбаджии и слуги, на богати и бедни. Свят на неравенство. Не че сега нямаме социални разлики, но все пак виждането ни за обществото е друго. Увлечени в критиката, ние не усещаме завоюваното...

Помня една чудесна рисунка на покойния бай Стоян Венев. Може би най-човечната, най-покъртителната: едно слугинче шопкинче, почти дете, се е измъкнало за миг от богатската кухня и двамата с опърпания му баща са седнали на стълбата пред входа. Той е дошъл от село да си види детето, но не са го пуснали да влезе, а то бърше сълзи в престилчицата си. Тежка е работата при лошите господари, но какво да стори бедният "Глава на семейство", като вкъщи хлябът не стига за всички гърла. "Търпи, чадо"... Сякаш цял Елинпелиновски разказ, хващащ за гърлото!...

И какъв е смисълът на всички тези мои думи? Този смисъл е прост. Българската социалистическа партия има, безспорно, много и много неща, от които трябва да се отърсва; тя има и дълбоки свои проблеми за разрешаване, промени за извършване. Но тя не е останала без важна роля в днешното време на родината ни; тя е сила, която се бори да не се връщат времената на онова "Чичко, аз ще слушам!" и на другото - "Търпи, чадо!" И искам да завърша с това, с което започнах: Спокойствие! Нека се изслушваме с уважение към доводите на опонента, и нека - въпреки дълбоката убеденост на всеки, че той е прав, а другият отсреща грехи - търпимост и култура да царят в нашите отношения.

ЗДРАВЕЙ, ОБИЧ!

За една година преживях всичко, което политиката и улицата могат да измислят. Не знаех, че безсилието и омразата имат такава фантазия. Ако някой събере всичко, написано срещу особата ми, ще се получи планина от нелепости и лъжи. Известни и неизвестни имена и пера се навървяха отгоре ми като глутница, сякаш не съм човек, а дивеч. Не знам дали им преча, но знам, че ги настървявам, и това е единствената ми утеха. Навремето дядо ме учеше: "Нападнат ли те, наведи се и вдигни камък. Злите са страхливи и ще побягнат." Така и правя, но някога, но днес злите, изглежда, са по-зли от времето на дядо ми. Не бягат, а вият...

Добри хора ме питат често: "Как издържаш, не те ли е страх?" Аз си знам как издържам, но честна дума, не ме е страх.

Срещу името ми не тракат само зъби. Има и обич, която ме пази. Тази обич е навсякъде и глутницата, ще не ще, си подвива опашката. Докато някой плюят зад гърба ми, мнозина ми подават ръка, свалят шапки, казват ми скъпи думи. Това ми стига. Не знам какво мислят злите, но мога да ги уверя, че обичта е по-силна от омразата. В нея има нещо вълшебно, което дава на човека не само топлина, но и храброст.

Има един случай, който не мога да забравя. Той ме прави не само щастлив, но и силен.

Пресичах един булевард, но насреща ми се зададе трамвай и спрях, за да му дам път. Беше тройка. Трамваят се приближи и изведнъж, без да разбера защо, удари спирачки. Реших, че съм застанал близо до линията, и отстъпих назад, готов да се из-

виня на ватмана. Но стана нещо неочаквано. Вратата на трамвая се отвори и от нея скочи русо момиче, което ми протегна ръцете си. Ватманът се оказа ватманка.

- Здравей, "Дума" - извика момичето и докато се усетя, се намерих в прегръдките му. - Нека всички знаят, че ние, трамвайджите, сме с вас и ви обичаме!

Погалих смутен момичето по косите и без да искам, погледнах виновно към прозорците на трамвая. По стъклата се бяха налепили разни лица, които гледаха учудено. Някакъв господин викаше нещо и аз го разбрах, без да чувам гласа му. Защото видях, че ми показа двата си пръста.

- Благодаря ти, мила, но тръгвай, защото вътре ще ти се карат...

Ватманката махна с ръка и извади от джоба

на самото си вестник.

- Няма да тръгна, докато не ми дадете един автограф.

Взех вестника и написах: "Има една пиеса, озаглавена "Трамвай желанието". Твоят може да се нарече "Трамвай надежда". Вярвам ти!"

След секунди трамваят пое и онзи с двата пръста ми се изплези. В отговор ватманката натисна звънеца и видях, че се смее. Стана ми весело. Ето как добрата среща е по-силна от всичко. Много хора са се спирали по пътя ми, но цял трамвай - никога. И сега, като видя "тройка", търся с очи русото момиче. "Стар си, дядо", викат внуците ми и се гушат в брадата ми. Вярно е, ама нали съм човек...

СТЕФАН ПРОДЕВ

20 декември 1991 г.

Ще ги подкрепя

Отдавна знаехме: нещо трябва да се случи. И ето демокрацията и свободата сега са мярка за всички неща от обществено-политическия ни живот.

Времето е благоприятно за демагози с маската на изстрадали свободата "борци", които старателно ровят из автобиографиите си, за да открият и извадят на бял свят някоя удобна с днешна дата незначителна житейска дреболия и да правят от нея капитал. Чудя се как за броени дни се пръкнаха по митинги, в инициативни комитети и групи толкова много социално инфантилни оратори, въобразяващи си (и със самочувствието), че те правят сега историята и определят политиката...

Най-доброжелателно се опитвам да откроя в изказванията им мъдра далновидност, в огорченията им - болка за минали грешки, в предложенията им - края на всички досегашни илюзии по отношение на вярата в

Идеала. И разбирам, че зад емоционалната възбуда много често има добре обмислена фразеология, която може отново да ни заблуди и увлече. В ругатните към БСП и номенклатурата понякога има разчитане на лични сметки и фалшиво себепринасяне в жертва на една неясна кауза.

В тяхното кокетирване с демокрацията и гласността прозира обаче опасен флирт със съзнанието на хората, жадни за големи промени, но лъгани десетилетия също с високопарни слова. Опитите да се възпитава и манипулира масовото съзнание с беден идеен арсенал и с набързо скалпени идеологически платформи с претенции за безпогрешност са опасен път към позицията "разделяй и владей".

Преустройството изпитва остър дефицит от истински лидери с чист и небудещ съмнения морал, които могат да бъдат нравствен пример, с неопетнено от компрометиращи

Снимка КАЛОЯН ТОДОРОВ

случки минало. Лидери, които по време на застоя не са стояли "на топло" и не са възпявали "политическата зима" като априлска пролет, а сега се опитват да стават герои на деня. Затова искам да вярвам на хора, получили рани, а не милувки от командно-административната система и скъпо платили за днешния ден.

На какво разчитат тя социални хамелеони? На късата ни памет, на загубеното ни чувство за собствено предназначение като граждани или на възможността да ни впечат-

лят с набързо стъкменения си трънен венец на псевдомесии?

... Не вярвам и на онези, които сега с добре премислени театрални жестове хвърлят партийните си книжки, това е чиста проба корист и пресметливост. Същата "сметка", заради която преди са писали молби за встъпване в редовете на БСП.

... Не вярвам на онези нравоучители, дочера стояли в делови президиуми и заради дребна лична обида от бивши началства набързо

преобоядисали мисленето и позициите си.

Искам да вярвам на лидери, предлагащи Вярата, а не нови предразсъдъци и догми; вълнения на духа вместо отрицание; изпитания на съвестта и завладяващи идеи. Несебелюбиви личности, които не ни занимават със себе си, обслужвайки амбицията за обществена кариера.

Искам да им вярвам и ще ги подкрепя.

ВАНЬО ТОДОРОВ

С малки съкращения

8 май 1990 г.

Ако искаш да бъдеш избран - бъди

Мисълта на Жак Сегела - "Комунистите никога не се променят!" - е интересна. Въпреки това тя е неподходяща за главен предизборен аргумент на СДС. Както и да я интерпретираме.

Аз виждам три подхода към мисълта.

1. Твърдението може да се разбира така: "Който веднъж е бил комунист, той не може да стане друг, независимо за какъв се представя." Казано по народному: "Вълкът козината си мени, но нрава - не", т.е. "Комунистът поведението си мени, но убежденията - не." Ако тази интерпретация е вярна, най-малко СДС трябва да я издига в ранг на предизборен аргумент. Всеизвестно е, че доста лидери на СДС "до вчера" бяха комунисти (например г-н Петко Симеонов близо два месеца след 10-и се колеба дали комунистическата членска книжка му приляга).

2. Да внесем една корекция - "Тези лидери на СДС никога не са били комунисти, въпреки че са членували в комунистическа партия." Така вече мисълта е по-надеждна. Появява се обаче малка трудност - как да разберем кои са били комунисти и кои не (изключвам явните случаи), за да знаем от кого да се плашим? Вероятно за комунисти трябва да се сочат тези, които след 10-и не напуснаха своята партия. Това означава, че разпознаването ще правим, без да се интересуваме от поведението - и да се променя, комунистът си е комунист, след като не е скъсал членската си книжка.

Този подход отново лишава мисълта от предизборен смисъл - предполагам, че хората ще се интересуват какво конкретно вършиш, а не къде плащаш членски внос.

3. Може би мисълта трябва да се схваща като предупреждение (комбиниран подход): "Днес тези, които не напускат БКП (БСП), се правят на големи демократи, но утре те ще възстановят комунистическите порядки!" Ако в мисълта се влага такова съдържание, препоръчвам на СДС веднага да я скрие и на никого да не я показва. Значи комунистите могат и в бъдеще да правят каквото си поискат. Човек прави каквото му хрумне, ако си няма опозиция. От това следва ли, че ако комунистите утре решат, могат да "закрият" опозицията?

България ражда доста прецеденти, но този вече ще е изумителен - една политическа сила тръгва на изборите с лозунга, че утре от нея нищо няма да зависи и че другата сила конкурент може да си прави с нея каквото поиска.

Вместо да продължа, ще задам един въпрос на моите приятели и съмишленици отпреди 10-и, членовската партия на "Екогласност", АСП, на Демократическата партия, на Партията на свободните демократи и пр. Имена няма да споменавам, за да не ги изложам с нашата доверена идея близост. Ето и въпроса: "Мразя насилията, носил съм брада, привилегии не съм ползвал и членувам в БСП - аз комунист ли съм?"

И специално за тези мои приятели (всички те са философи) един по-професионален подход към главния предизборен аргумент на СДС.

От формалнологическа гледна точка мисълта е образцова тавтология. Едно нещо, ако изгуби същността си, престава да бъде ТОВА нещо. Предполагам, че в мисълта става дума не за каква да е промяна, а за промяна на същността. Защото всяко нещо се променя в някакъв смисъл, дори и комунистите. Те например също се женят, развеждат, бръснат се и т.н. Ако под промяна на комуниста Сегела има предвид комунистическите убеждения и поведение, неговото твърдение може да се формулира така: "Комунистът винаги има комунистически убеждения" или още по-ясно - "Комунистът винаги си остава комунист, докато е комунист." Същото важи за всяко нещо, например: "Горещото мляко никога не се променя, т.е. то винаги е горещо мляко, докато не изстине." Забавно, нали?

А сега, с хиляди извинения към Козма Прудков, ето и моя предизборен лозунг:

КАНДИДАТЕ, АКО ИСКАШ ДА БЪДЕШ ИЗБРАН, БЪДИ!

ЮРИЙ БОРИСОВ,
председател на НС
на Социалистическия младежки съюз

29 април 1990 г.

Доверие за „Дума“

До сряда вечерта не по-малко от триста души спряха до една малка маса в предизборния клуб на БСП. На нея пише: "Разменете няколко думи с "Дума". Обикновено в разговорите участват по няколко души и нерядко наоколо се образуват оживени минимитинги.

Най-силно вълнуват и възмушават хората тези дни предизборните "разкопки" на част от опозицията, опитите те да се използват за фалшифициране на историята. Но ето - много от участниците в тази история са сред нас. Масата на "Дума" бе свидетел и на горчиви, гневни съзъби. Като тези на Калина Георгиева от София, която предостави на редакцията снимка от разравянето непосредствено след Девети на общ гроб на убити антифашисти. Когато тази снимка е правена, тя е била там, видяла е тела-

та на баща си и майка си. Във вторник разговорът на моменти беше колективен спомен за едно време, спомен, който не е заличен от годините и няма изгледи да бъде заличен от една злонамерена кампания.

Буквално ваят предложения за работата на клуба, за Висшия съвет. "Достъпът до ръководителите на партията трябва да бъде по-лесен." "Нека нашата партия официално подкрепи предложението на президента за предотвратяване на насилие в предизборната борба. Да се види какво ще кажат другите." Тази идея се осъществява, в клуба на БСП се събират и подписи в подкрепа на предложението, и там също винаги има много хора. "Партията по-бързо трябва да се освобождава от компрометираните." "Всеки телевизио-

нен журналист редовно влиза в нашия дом - с образ и звук. Но ние не искаме вкъщи изкривени образи."

Много са и препоръките към вестника: "Печатайте повече карикатури", "Трябва по-настъпателно", "Не оставяйте без отговор клеветите на СДС", "Езикът ви трябва да бъде още по-ясен, по-разбираем за хората, народен." "Трябват и икономически публикации. В обществото ни в крайна сметка най-тревожни са икономическите проблеми. Хората ги интересуват как ще живеят утре."

Присядат до масата и хора с размисли, носени седмици или години. "Не разбират ли в СДС - вълнува се агрономът Панайот Андонов, - че земите, сегашните блокове, са нещо изградено, има напоителни системи, където трябва

- електрификация, сгради. Трябва ли всичко това да се разруши. Би било неправилно и от агротехническа гледна точка." Един често повтарящ се горчив мотив: "Нека ясно се покаже, че хората в тази партия не са хора на Тодор Живков. Повечето от нас са правили каквото могат за хубаво, а не за него, правили са го според идеите, които са ги подтикнали да влязат в партията."

И още: "Пратих ви писмо, но не беше отпечатано." "Защо не публикувате стихотворения?", "Кога ще има значки?"... И често: "Утре ще бъдете ли пак тука?"

Ще бъдем.

НИКОЛАЙ ГОЛЕМАНОВ

27 април 1990 г.

Глобус

Възходът на „третия“

От дясно и от ляво ухажват новата британска политическа звезда Ник Клег

Петър БОЧУКОВ

Отразяват ли колебанията на политическото махало настроенията на избирателите в полза на левите или десните, или то просто показва, че народът иска друго правителство. От британска гледна точка понятията ляво и дясно са доста различни от тези отсам Ламанша. Макар че по своята същност

Новата политическа звезда на Албиона Ник Клег (в средата) получи сериозен аванс по време на тв-дебатите

са свързани с континенталното разбиране, което води началото си от Великата френска революция. От момента на възникването си Лейбъристите винаги е била колеблива при избора на своя основен курс. Тя не е нито типично социалистическа, нито социалдемократическа, но в нея има течения и фракции от крайно леви до центристи. И всички те на демократична основа участват в изработването на програмата за управление. Консерваторите също нямат идейна бистрота и също се делат на фракции. Открай време те са в неспираща кавга помежду си. Навремето Дизраели беше против Пийл младши, по-късно Чембърлейн се обяви против Балфур, а Болдуин - против Кързън. В по-нови дни „класическите“ консерватори Кийт Джоузеф и Инок Пауъл също бяха непримирими в споровете си. Но торите винаги са имали силен инстинкт за самосъхранение и щом наблизат избори, намират обща платформа, която се опира на традицията и викторианските ценности. Без ясен

профил е и третата партия в Албиона - либералните демократи, които имат своята дълбока следа в британската политическа история, но в по-ново време са с ограничена електорална подкрепа. Тези дни, в навечерието на предстоящите на 6 май парламентарни избори, обаче третата сила не само напомни за себе си, но и показа, че може да оспорва властта на редуващите се на „Даунинг стрийт“ 10 стари и уморени партии.

Наистина днес политическият ландшафт във Великобритания е твърде различен от традиционния. Торите предлагат програма, писана сякаш от лейбъристи или либерали. Те обявяват, че искат да помогнат на най-уязвимите слоеве от обществото. И допреди няколко седмици имаха сериозна преднина. Сега обаче след телевизионните дебати между тримата партийни водачи и проявената от техния лидер Дейвид Камерън колебливост успехът им не е сигурен.

Лейбъристите успяват да закрпят рейтинга си въпреки умо-

рата от 13-годишното управление. Верните им избиратели не са забравили, че през есента на 2008 г., когато банките загиваха, лидерът им Гордън Браун приложи план, който не само спаси финансовата система на Англия, но и послужи като модел за много страни. Това обаче не му донесе дивиденди в родината. Сега неговата оферта е смесица от идеи за промяна и за утвърждаване на опита.

В предизборните телевизионни диспути лидерът на Либералните демократи Ник Клег с лещящ старт направи заявка за решаваща роля при определянето на следващото правителство. И с това промени облика на предизборната кампания. За въздействието му над индиферентните към политиката британци говори фактът, че след първия телевизионен диспут 200 хиляди души са изтеглили от интернет формуляра за регистриране в избирателните списъци.

Успешното му представяне и прогнозите на социолозите, че той може да разчита на подкрепата на една трета от избирателите, провокираха медиите - както обикновено става - да разкрият интересни подробности за произхода на Клег, които, както писа „Дейли телеграф“ - „биха могли да подкажат какво е формирало личността му“. Верни на традициите на „Флийт стрийт“, вестниците го определиха като „руски аристократ“, чиято баба по бащина линия е родена в Киев. Печатът стига по-далеч със заключението: „Подробностите за руското потекло на Ник Клег пораждаат въпроси за политическите му възгледи“. Защото „дори най-повърхностното запознаване с руската революционна и политическа история ни учи да се отнасяме с голямо подозрение към екстремните възгледи и мисленето в „черно-бели краски“, заключава „Гардиън“. Коментарът може да е само един - животът на британските вестници е немислим без подобни, смущаващи обикновените англичани, „разкрития“. Те обаче не спират устрема на Клег, за когото премълчават факта, че е потомък на заможен banker и е възпитаник на едно от най-скъпите и престижни учебни заведения във Великобритания. Премълчава се и фактът, че знае няколко езика, че има десетгодишен опит в ЕС и че майка му е холандка, а съпругата му - испанка.

Независимо от това, както и от факта, че либералните демократи са главната жертва на британската мажоритарна избирателна система, Клег уверено върви към най-големия успех на партията си от времето на Лойд Джордж - през 20-те години на миналия век. И Камерън, и Браун ясно дадоха да се разбере, че са готови на следизборен съюз с 43-годишния Клег и на сериозни конституционни реформи. Браун открито апелира за „прогресивен алианс“ на лейбъристи и либерали. Официална коалиция е малко вероятна, но по всичко изглежда, че Клег ще има повече влияние над правителство от който и да е лидер на либералите през последните 70 години. Ако прогнозите на социолозите се сбъднат, може да се очаква или правителство на малцинството, или нестабилна коалиция в Уестминстър. Все пак британците са склонни да залагат на сигурно. Но популярността на Клег говори за очаквана сериозна промяна на 6 май.

Снимки БГНЕС

Специални части за омиротворяване в предградията на Бишкек

Козовете се оказаха в ръцете на Русия

Пит БУЧЪР

Докато временното правителство в Бишкек разследва банковите сметки на бившия президент Курманбек Бакиев, а белоруският му колега Лукашенко го приютява като близък приятел и с жестове на важен играч в кризата, англоезичният руски блог Oriental Review съобщава, че зад интригата с преврата в Киргизстан стои транзитът на афганистански наркотици. В статията се казва, че през последните години производството на опиум в Афганистан се е увеличило многократно, а съседен Киргизстан се е превърнал в главен транспортен възел на „Големия хероинов път“. Незаконите печалби от наркотрафика са главният източник на впечатляващото богатство на клана Бакиев, твърди авторът Анатолий Алиферов. Идваването му на власт през март 2005 г. на вълната на „революцията на лалетата“ - изтъква той, бе финансирано и поддържано от процъфтяващата международна наркомафия. Както през 2005-а, така и сега геостратегическите интереси на САЩ и на международната наркомафия съвпадат. Така че за Съединените щати е било напълно логично да се възползват от услугите на наркочароните за свалянето на Бакиев.

Дали и до каква степен тези твърдения са истина трудно може да се докаже. Но фактът, че семейството на Курманбек Бакиев има в банковите сметки 20 милиона долара и златни юлчета със солидно тегло в сейфове, говори в тяхна подкрепа. В момента, на фона на хаоса и безредиците в страната, разкритията за богатствата на Бакиев са по-скоро пикантерия. Киргизстан е на границата на колапса. Временното правителство не е в състояние да контролира ситуацията в страната. В някои райони властта е дезертирала. Тълпи младежи завземат земи в предградията на Бишкек, обработвани от турци-месхетинци. Известният политолог Марс Сариев смята за реална опасността от големи междуетнически сблъсъци. Особено опасни са те в южните райони, където узбекската общност е най-многобройна. В многонационалната Ферганска долина междуетническото напрежение е изострено до крайност. Узбеките, съставляващи почти 50 процента от населението там, очакват най-лошото - да бъдат нападнати, подчертава германският вестник „Франкфуртер рундшау“. Не остана без коментар и казаното от руския президент Дмитрий Медведев пред политици в Брукингс институт във Вашингтон, че „при най-лошия сценарий Киргизстан може да се раздели на две и ако това се случи, той ще се превърне във втори Афганистан“.

Според канадския сайт Globalresearch илюзията, че

Протестите не стихват

Киргизстан може да играе важна роля в голямата политика, без разбита след преврата срещу Курманбек Бакиев. Той си въобразява, че може да направи от своята малка страна любимото дете на двете големи сили Русия и САЩ и да получава облаги за себе си и от двете. Бакиев сключи изгодна сделка с Русия, която бе готова да отпусне на Киргизстан 2 милиарда долара и му предостави безвъзмездна помощ от 150 милиона и в същото време много смело заплаши САЩ, че ще затвори жизненоважната им за войната в Афганистан военновъздушна база в Манас. Американците се съгласиха да утроят рентата за базата и да отпуснат 100 милиона долара помощи. Така Бакиев поради лакомията и двойствеността си загуби доверието и на двете „покровителки“ и неочаквано се оказа сам в условията на народния бунт, подобен на онзи, който го докара на власт. Тогава, през 2005 г., САЩ му помогнаха в името на демокрацията. Този път обаче Вашингтон се видя в небрано лозе и неговите стратегии заговориха за съгласуване на единна позиция с Русия, която може да помогне на САЩ не само да запазят базата, но и да предотвратят нова война в района. Съветникът на Обама Майкъл Макфол каза, че хората, които управляват в момента в Бишкек, са същите, с които „поддържахме връзки от много години. Знаем със сигурност, че това не е антиамерикански преврат“. И добавя, че сътрудничеството около ситуацията в Киргизстан е още един знак за подобряване на рускоамериканските отношения. „Вашингтон таймс“ обаче смята, че за петте години, изминали от „революцията на лалетата“, фортуна е обърнала гръб на САЩ. Временният лидер в Бишкек Роза Отунбаева твърди, че нейното правителство разполага с достатъчно средства и възможности, за да установи ред, а в случай на масови безредици - да въведе военно положение. Според наблюдатели обаче в момента изглежда най-вероятно въвеждането на миротворчески контингент от страните от ОНД, които са членки на Договора за колективна сигурност.

Револуцията, извършена на 25 април 1974 г. в Португалия, е едно от най-значимите събития в цялата история на тази страна, а и в целия свят през втората половина на XX в. Със свалянето на управляващия режим, оглавяван от Марселу Кастану и установен десетилетия преди това от всеизвестния Антонио ди Оливейра Салазар, бе сложен край на най-дълго продължилата фашистка диктатура в Европа и света, започна и деколонизацията на португалските отвъдморски владения.

Дълъг, сложен и труден път извървява Португалия, довел я до Априлската революция от 1974 г. Началото му се губи някъде много далеч. След свалянето на монархията през 1910 г. новото републиканско управление осъществява редица промени в различни области, в резултат на които иберийската страна се утвърждава като една от най-демократичните държави в европейския континент. Възникналата в началото на 20-те години катастрофална икономическа криза обаче усложнява положението в страната. От това се възползват представители на консервативните политико-идеологически течения в армията, които начело с ген. Гомиш да Коца извършват държавен преврат през 1926 г. Така в Португалия е установена военна диктатура.

По-късно към новата власт се присъединява професорът в Юридическия факултет на университета в Коимбра и активен деец на Католическото движение Антонио ли Оливейра Салазар, който бързо ще налага своя авторитет в управленската йерархия и през 1932 г. ще заеме поста министър-председател. Сред осъществяваните от него политически мерки е утвърждаването на Устав на Националния съюз - признат за единствената официална партия в страната. По този начин е обявена фашистката ориентация на тази формация и с това и на господстващия режим.

Салазар ще установи тесни връзки с Мусолини, Хитлер и Франко и ще се затвърди за дълги години - до тежкото си заболяване през 1968 г., като безспорния фашистки диктатор в Португалия и нейните колонии, начело на т.нар.

Нова гържава

Още след преврата през 1926 г., но особено след 1932 г. започва остра борба на различни опозиционни сили срещу установените диктаторски режими - военния и фашисткия. За съжаление тези сили не се обединяват. Оформят се "комунистическа" и "некомунистическа" опозиция, които се борят по свой път и разпокъсано, въпреки че понякога действията им съвпадат.

С избухването на войните за национално освобождение в колонии в Африка в началото на 60-те години на XX в. възможностите за скорошно сваляне на фашисткия режим в Португалия се увеличават. Народното движение за освобождение на Ангола (МПЛА), Африканската партия за освобождение на Гвинея и Кабу Верде (ПАИЖС) и Фронът за освобождение на Мозамбик (ФРЕЛИМО), които - най-вече лидерите им д-р Агостиньо Нету, Амилкар Кабрал, Луиш ди Кабрал, Едуарду Мондлане и Самора Машел - се намират под влияние на Португалската комунистическа партия, Куба, СССР и другите социалистически страни и получават помощ от тях, по същество образуват общ фронт с опозиционните политически сили в метрополията. Борбата им срещу колониализма е едновременно и борба срещу фашизма. А борбата на левицата в Португалия е и срещу колониализма, тъй като най-вече Комунистическа-

Револуцията на „червените карамфили“

На 25 април Португалия отбелязва едно от най-значимите събития в света през XX век

Боян МИХАЙЛОВ

та и Социалистическата партия са против господството на страната им над отвъдморските ѝ владения.

Важен принос за организирането на антифашистката съпротива има състоялостта се през 1965 г. VI конгрес на Португалската комунистическа партия. Тогава генералният секретар Алвару Кунял изнася знаменития си доклад "Към победата. Задачите на партията в демократичната и националната революция".

В последните години от съществуването ѝ диктатурата започва да изпада във все по-голяма международна изолация, става обект на критики, отправяни ѝ от различни правителствени и неправителствени организации, като в същото време се увеличава солидарността в чужбина с опозицията и националноосвободителните движения. Заслужава си да бъдат споменати някои от проявите и инициативите в тази насока, тъй като са оказали реална подкрепа на антифашистката и антиколониалната борба. Диктатурата остро е разобличена на конференция на неправителствени организации в Торонто в края на 1966 г. През ноември 1968 г. Общото събрание на ООН приема резолюция, в която осъжда Португалия заради колониалната ѝ политика и войната в Африка. През април 1970 г. Съветът на Европа провежда дискусия за потъпкването на човешките права в страната, а в Рим е свикана конференция за солидарност с народите от колонии с участието на 177 организации от 64 страни. В края на 1973-а и в началото на 1974 г. Португалия вече е бременна с революция. Почти като в деветия месец. Раждането е неизбежно.

Революцията има за инициатори и водачи група офицери, които участват или са участвали във войните в африканските колонии на Португалия. Времето за подготвяне на последния щурм настъпва през 1973 г. Всичко започва на едно нелегално събрание в Гвинея-Бисау на 51 офицери, състояло се на 21 август с.г. На него те обсъждат не само професионални проблеми, но и нежела-

През април 1974 г. часът на великия прелом е настъпил. Военната операция, започнала в първите минути на 25 април, протича перфектно и по набелязания план. Главният удар срещу фашисткия режим нанасят бойците на капитан Салгейру Майя, които най-напред смело отблъскват контраофанзивата на проправителствените войски в Лисабон, а след това обграждат казармата "Карму" и я държат в обсада до момента, в който укриваният там Марселу Кастану се предава. Навсякъде въстаналите са подкрепени от

милиони граждани

в цялата страна. По улиците и площадите на градовете и селата се струват толкова хора, колкото никога друг път не са се събирали да протестират, да стачкуват, да манифестират или да празнуват. И това не са били любопитни сеирджии, а поддръжници на революцията

и защо не - участници в нея. Най-внушително е било множеството в Лисабон. Най-щастливи от всички са младите въоръжени до зъби войници, които, след като достойно са изпълнили дълга си, заслужено приемат ухажванията на нежни девойчета, надпреварващи се да втъкват в дулата на пушките им неувяхващи червени карамфили.

Заради подвига им на бойците и техните командири букети от тези красиви цветя ще поднесат много, може би хиляди още граждани на Лисабон. Затова революцията, извършена на паметния 25 април 1974 г., ще бъде наречена "революцията на червените карамфили". А участниците в нея - "червените карамфили".

"Новата държава" като модел на управление беше най-дълго продължилата в Европа фашистка диктатура. Заедно със сравнително краткото по време господство на военния режим тя просъществува цели 48 години. Надживя сродните ѝ режими и в Италия, и в Германия, и в Бълга-

нието на управляващия режим да намери справедливо решение на въпроса за отвъдморските територии. Други 136 военнослужещи се събират край гр. Евора в самата Португалия на 9 септември с.г. и се солидаризират със своите "другари по оръжие" от Гвинея-Бисау. Приема се, че тогава там се заражда Движението на капитаните. Подобни събрания стават в Ангола и на още няколко места. Така то се разраства и укрепва организационно.

В условията на този бурен подем на народната съпротива, когато в страната се създава революционна ситуация, Движението на капитаните получава още по-големи стимули да поеме на гърба си ролята на главната сила във всеобщата борба. То разширява структурите си във военните поделения не само в метрополията, но и в колонии. Историческо значение има проведеното на 24 ноември с.г. събрание, на което за първи път е издигната и одобрена идеята тази нововъзникнала организация да не се задоволява само с отстояването на исканията от професионален характер, а да си постави и други цели в интерес на цялата нация, включително и на колониалните народи.

рия, и в Испания (по времетраене), и навсякъде другаде. Последна рухна и португалската колониална империя.

Най-важната от причините е географското разположение на страната. Ако тя се намираща там, където воюваше Червената армия, нейното фашистко управление и колониално господство щяха моментално да се сгромолясат след победата над Германия през 1945 г. От особено значение за запазване на португалската диктатура е обявеният от Салазар неутралитет в навечерието и по време на Втората световна война. САЩ и другите западни сили от антихитлеристката коалиция не намериха основания да подкопават устоите на режима, съобразявайки се с въздържането му от въвлечане на Португалия във войната. Пък и изглежда, че неговото запазване донякъде ги и устройваше в условията на студената война. Диктаторският режим се задържа прекалено дълго и поради разединението на вътрешните му противници. Те се бореха с всички средства за неговото сваляне, но всеки по свой път - и "комунистическата" и "некомунистическата" опозиция. Не бива да се подценява и наличието на обществено-политически и икономически кръгове, които стояха от другата страна на барикадата - плтно до Салазар и Кастану. Те бяха заинтересувани от запазването на колониалните владения, където осъществяваха най-изгодно своя бизнес.

Победата над диктаторския режим на 25 април 1974 г. е постигната бързо и така не са дадени жертви, не е пролята кръв. Но с това революцията не спира своя ход. Всъщност на този ден е сложено само нейното начало. Тя продължава и след тази дата - време, когато е трябвало да бъдат решени много и все

сложни проблеми

по-важните от които са изграждането на институциите на демократичната власт, изборът на политическия и социално-икономическия модел на развитие на страната, деколонизацията, преустройството на външната политика и т.н. В общи линии тези задачи са изпълнени някъде към средата на 1976 г.

Така през 1976 г. приключват мерките и процедурите за преминаване от военно към гражданско управление на държавата. А с утвърждаването от новоизбрания парламент на решение на правителството за подаване на молба за присъединяването ѝ към посочената общност - цел, постигната през 1986 г., Португалия заема достойно място в редиците на съвременните модерни демократични страни. И това беше най-сполучливият и с епохално значение завършек на грандиозното историческо дело на Априлската революция от 1974 г.

А какво е отношението на обществото, пък и на управляващите и неуправляващите сили в България и Португалия към фашисткото им минало? В Португалия диктатурата отдавна е получила негативна оценка и остро е осъдена. У нас някои се опитват да твърдят, че в България фашизъм не е имало. И с това успяват някак си да се измъкнат от задължението да го порицаят. За тях по-важно е да хулят комунизма и социалистическия етап от развитието на страната ни, което с особена охота вършат, когато им падне сгода, за щяло и нещяло. В Португалия се възхищават от антифашистката борба на своя народ. Докато определени кръгове от нашата десница смятат съпротивата срещу фашизма у нас за някакво разбойничество. В Португалия се прекланят пред паметта на загиналите борци срещу диктатурата. В България същите тези кръгове рушат паметниците на убитите антифашисти, обиждат и ругаят останалите живи техни другари и съратници. В Португалия 25 април, на който победи революцията през 1974 г., е обявен за национален празник и се отбелязва по най-тържествен начин. У нас 9 септември 1944 г. почти официално се смята за дата, на която е извършен "комунистически преврат". Някои дори определят този ден като най-черния и злокобен в цялата ни нова история. А на този ден може да не е извършена социалистическа или някаква друга революция, но че е свален фашизмът, е безспорно. Следователно е празник. Следователно е влязъл в историята и трябва да бъде отбелязван като ден на велика победа.

Ръководителят на федералната космическа агенция Анатолий Перминов

Шестимата от МКС

Ръководителят на „Роскосмос“ Анатолий Перминов за космонавтите, телефонните обаждания и голямата наука

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Наталья ЯЧМЕНИКОВА

Колко чакат космонавтите „звездния си час“? Какви космически амбиции ѝ трябва на Русия? Как се каляват ракетите? За всичко това кореспондентът на „Российская газета“ разговаря с ръководителя на Федералната космическа агенция Анатолий Перминов.

дители на космическите агенции. Беше решено не само да се продължи срокът на експлоатация на станцията до 2020 г., но и да се прецени възможността за удължаване на ресурса на основните ѝ елементи за периода до 2028 година.

□ Ясно е, че МКС е преди всичко научен проект, но може ли той да стане комерсиален?

- Такава задача първоначално не се разглеждаше. Станцията преди всичко трябва да функционира като орбитална космическа ла-

воля на емоциите и личните пристрастия.

□ А вие лично често ли общувате с Болдън?

- Веднъж на месец-месец и половина. Но ако е необходимо, разговорът ни може да бъде организиран с цялата максимална оперативност.

□ И все пак може ли решението на американците да се отрази на плановете на Русия?

- Бих искал да уточня. Спирането на програмата „Съзвездие“ означава не „отказ“ от пилотиран полет

остава в зоната на вниманието. Само акцентът се пренася върху по-продължителното използване на МКС.

Реалности и амбиции

□ Анатолий Николаевич, нека сме откровени: днес критикуват космическата ни програма като безперспективна. Марс не можел да бъде окончателна цел, трябва всяко поколение да има своите амбициозни планове в усвояването на космоса. Правилно ли е това?

- Да, необходими са значими, ясни за цялото общест-

технологии за междупланетни пилотиран полети. Затова луната и Марс са именно тези цели, чието постигане ще позволи да се създадат и пробват тези технологии.

□ Колко време ще е необходимо за това?

- Дори при съвременните високи темпове на научно-техническия прогрес - не по-малко от 20 години.

Грохотът на космодрумите

□ Какво става с космодрума в Амурска област? Ще започне ли изграждането му, както бе планирано, през следващата година?

- През 2011 г. ще започне строителството на осигуряваща инфраструктура на космодрума „Восточний“. А от 2012 г. - създаването на земната космическа инфраструктура. До 2015 г. се планира да се изгради инженерната и социалната инфраструктура, да се построи първата стартова площадка. През 2015 г. според плановете ще бъде извършено първото изстрелване на ракета-носител.

□ Между другото напоследък все по-често се говори за трудности на космодрума Байконур при изстрелването на ракетите „Протон“. Някои изобщо настояват те да бъдат забранени.

- Този проблем засяга не всички изстрелвания на ракетите от типа „Протон“, а онези от тях, които използват трасета на полет и райони на падане на отделящите се части от ракетата-носител, които не са включени в договора за аренда на комплекса „Байконур“. Днес такива изстрелвания се осъществяват индивидуално след съгласуване с правителството на Република Казахстан, което, разбира се, не е съвсем удобно за нас.

Мечтата на туриста

□ Не мога да не попитам: кога туристите ще могат да си купуват билети за космоса?

- Засега не мога да ви зарадвам. След увеличаването на екипажа на МКС на 6 души такава възможност липсва.

□ Известно е, че някои чужди търговски структури проявиха интерес към закупуването на кораб „Союз“ заедно с командата за туристически полети. Как ви се струва тази идея?

- За да бъде реализирана, ще трябва допълнително да правим пилотиран кораб. А това е достатъчно голям проблем. Преди всичко не трябва да забравяме: общият цикъл на строителството на кораб е 2,5 години. Освен това ние имаме изключително натоварен график през следващите години за изстрелване на „Союзи“ и „Прогреси“ - близо по 10 годишно.

□ Сега в космическата станция работи екипаж от шест души. С космическото ежедневие свикват пристигналите неотдавна Александър Скворцов и Михаил Корниенко. И двамата са чакали полета си 13 години. Колко космонавти има днес в Русия и колко от тях още нито веднъж не са били в орбита?

- В „Роскосмос“ на подготовка са 33 действащи космонавти. Деветнадесет от тях още не са летели. Да, Александър и Михаил се готвиха много дълго. Те имат сложна програма. Особено като се има предвид, че през май станцията ще бъде „подсилена“ с нов изследователски модул. Аз обаче съм убеден - двамата ще се справят.

□ Знаем, че всеки момент ще започне ново попълване в отряда на космонавтите. Има ли сред кандидатите поне една жена?

- Ние ще изберем осем души. И, според моите данни, сред претендентите има жена.

Ало, орбита?

□ Космическите кораби днес летят до МКС два пъти повече, отколкото по-рано. Колко още ще бъдат изстреляни до края на годината?

- Общо 8: три „Союз ТМА“ и пет товарни „Прогрес-М“. До станцията ще бъдат транспортирани 9 космонавти и астронавти и пак толкова ще върнем на Земята.

□ Неотдавна от полет се върна първият космически блогър Максим Сураев. Неговият онлайн-дневник на сайта на „Роскосмос“ вдигна много шум. Вие четохте ли го?

- Разбира се. Хареса ми. Много достъпен разказ за това, което става в орбита. И което е много важно - технически грамотен.

□ Един от специалисти те ми разказа, че понякога космонавтите му звънят от орбита, когато трябва да се уточни нещо техническо. А на вас космонавтите обаждат ли ви се?

- На практика ми звъни всяка смяна. Понякога момчетата бъркат деня и нощта. Но нали разбирате, подобни обаждания не са случайни: значи нещо много им трябва. И аз захвърлям всичките си ангажименти и разговарям с тях.

□ А за какво ви се обаждат?

- Въпросите са най-различни, понякога дори незададени полета.

□ Сигурно ли е, че експлоатацията на МКС ще продължи до 2020 година?

- Да. Неотдавна в Токио се състоя среща на ръково-

На космодрума „Байконур“ продължава подготовката за изстрелването на товарния кораб „Прогрес М-05М“

боратория. Но, разбира се, реализирането на отделни комерсиални проекти е напълно възможно. И партньорите не забраняват това.

Като професионалист на професионалист

□ За отказа на американците да летят до Луната лично ви съобщил ръководителят на НАСА Чарлз Болдън?

- Да, по телефона.

□ Като професионален астронавт той не е ли съжалявал за това решение на своя президент?

- Като професионален космонавт Чарлз Болдън го възприемат може би близките и приятелите му в неформална обстановка. При общуване на ниво ръководители на агенции той се проявява преди всичко като прагматичен и ефективен ръководител, който не дава

ти до Луната, а отлагането им за по-далечна перспектива. Но въпросът не е в това. Като водеща космическа държава Русия формира програмите и плановете си така, че да не зависи от действията на другите „играчи“.

□ Любопитно е, че откъдето се гледат програмите, американците увеличиха финансирането на НАСА от 18,7 до 20-22 млрд. долара...

- Е, това решение още не е прието. А и увеличаването на годишния бюджет до 21 млрд. долара НАСА ще трябва да чака още пет години. За какво ще отидат парите? Това не го крият: за изучаването на далечния космос, създаване на нови технологии, задълбочаване на изследванията на климата на Земята. При това се подчертава, че развитието на пилотираните програми

ство перспективни цели. Но заедно с това трябва да имаме и конкретни предложения за постигането на тези цели. Космонавтиката стои на границата на нов етап в развитието си - преминаването от усвоените околоземни орбити по-нататък в космоса. Този преход е много сложен. За него са необходими нови технологии, нови ресурси, трябва да се внедряват нови технологични решения.

□ Привличате ли ученици?

- Че как без тях? В космическия отрасъл заедно с Руската академия на науките правим задълбочено изучаване на цялата тази проблематика. И се надявам, че в края на годината ще получим отговори на много въпроси.

□ А към Марс ще полетим ли?

- Още не са създадени

Глобус

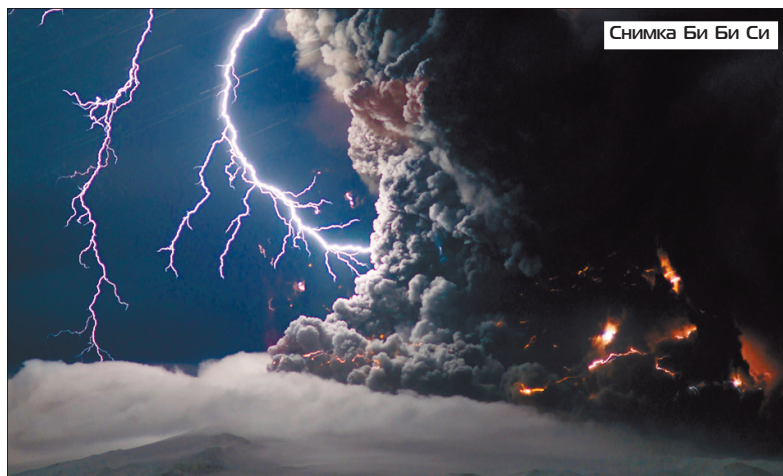
www.duma.bg

Трудно произносим проблем

Ейяфятлайокутл срещу Европа

Галина МЛАДЕНОВА

“Позволете на другите да летят”, с този призив се обвърнаха в събота британските авиокомпаниии към пътниците, които се завръщат вкъщи от отпуска или командировка. “Бритиш еървейз”, “Върджин Атлантик” и “Изи-Джет” помолиха тези хора да отложат завръщането си и да предадат билетите си на онези, които отдавна са изпуснали полетите си заради вулканичния облак и чакат свободни места в самолетите.

Снимка Би Би Си

Гръм, мълния и пушеци черна вулканична пепел... Може би именно така би трябвало да изглежда адът. За много европейци обаче природното бедствие наистина превърна в ад командировките и отпуските им

Небето над Европа уж се “отпуши” миналата седмица, след като облакът, предизвикан от изригването на вулкана с почти неизносимото име Ейяфятлайокутл (всъщност то дори не е неговото, това е името на ледника, а самият вулкан се оказа безименен), приземи стотици хиляди полети. В капан се оказаха близо 7 милиона пътници и много от тях все още не могат да се доберат до домовете си. Въздушната блокада на Стария континент не пощади и бизнеса - хиляди тонове стоки, материали и суровини останаха недоставени, нарушено бе производството на много заводи. Май не остана нито един отрасъл, който да не е засегнат от облака вулканична пепел. Оплакаха се дори руските олигарси, които трябвало да си купуват евтени кайсии от Азербайджан, вместо любимите си испански праскови по 43 долара за килограм, съобщи в. “Комсомолская правда”.

“Черният облак” удари много тежко туризма, където според предварителните сметки загубите надхвърлят милиард

Снимка БГНЕС

Вулканична прах покри всичко в селищата край Рейкявик

евро. Колкото до авиокомпаниите, то там нещата изглеждат трагично - за пет от тях се твърди, че са пред фалит. Някои от големите авиопревозвачи вече помолиха ЕС да им компенсира загубите. Пръв на този апел откликна британският премиер Гордън Браун. Той заявя, че Евросъюзът наистина трябва да компенсира авиокомпаниите за загубите им. Британският лидер дори обсъди този въпрос с председателя на Европейската комисия Жозе Барозу, който е обещал подкрепата си. Спо-

Европа не е както трябва. Вулканът Ейяфятлайокутл постави под съмнение способността на ЕС да действа решително в условия на извънредна ситуация. И след ужасяващата седмица на “вулканичен хаос” окопитилите се европейци стовариха гнева си върху еврочиновниците. В Европарламента политиците яростно разкритикуваха бюрократите в ЕС за мудността и неспособността им да се справят с нелеката ситуация.

Тъжната истина е, че координацията между 27-те от Евросъюза май съществува само на хартия. Уж общността след влизането в сила на Лисабонския договор вече си има един общ президент. Всъщност обаче всяка държава самостоятелно взема решения по редица жизненоважни въпроси, в това число и за авиосъобщенията. И ето така небето над Европа остана затворено. Днес мнозина твърдят, че тази мярка е била абсолютно излишна, че полетите са били напълно безопасни, че толкова години има над 100 самолета, попаднали във вулканични облаци, но няма нито един загинал от това човек. Други контрират, че нещата далеч не са толкова безобидни, че сигурността на хората е на първо място и именно затова е било необходимо предприемането на тази тежка мярка. Кой прав, кой крив - нека да решават специ-

Загубиха не само пътниците, авиокомпаниите се оплакаха, че са понесли огромни загуби, някои обявиха, че са пред фалит

ред Гордън Браун за целта може да се използва фондът за солидарност в ЕС, създаден за помощ на жертвите на катастрофи.

Дали ще ударят едно рамо на авиокомпаниите още не е ясно, Ясно е обаче, че нещо в

алистите. Може би наистина опасността е била преувеличена, но пък и да не забравяме, че строгите европейски норми за безопасност на полетите при облаци вулканична пепел бяха въведени след два инцидента през 80-те години на миналия век, когато два самолета, преминали през такъв облак, едва не катастрофираха след отказ на двигателите им. По-важното в случая обаче е не облакът или сигурността на полетите, а действията на европолитиците. Цели пет дни се оказаха необходими на министрите на транспорта на 27-те, за да си организират видеоконференция, на която да обсъдят хаотичната ситуация. В същото време над 750 хиляди пътници се лутаха из летищата на Стария континент, чудейки се как да се доберат до дома си. Не че министрите прибраха изнервените пътници, но след като си поприказваха, обявиха, че изригналият вулкан е дал “нов импулс” за създаването на единно управление на въздушното пространство на Евросъюза. До края на годината Брюксел планира да съгласува мандат за Управлението на

Гигантът, парализира Европа, накарва милиони хора по света “да си кълчат” езика. Твърди се, че само 320 000 души произнасят правилно Ейяфятлайокутл, като, естествено, това са предимно исландци. Исландските лингвисти обаче твърдят, че името не е толкова трудно да се запомни, ако се знае, че ейя (eyja) означава остров, фятла (fjalla) - планина, йокутл (jökull) - ледник. Или казано иначе - “ледник на островната планина”

европейските авиопотоци и така да постави основите за въвеждането на единно въздушно пространство на ЕС. Надеждата е, че такова единно управление ще бъде значително по-бързо и по-ефективно, особено в момент на кризи.

А кризи, съдейки по всичко, ще има тепърва. Самият Ейяфятлайокутл още не е мирясал, не е ясно и кога ще се разпръсне прословутият облак - учените твърдят, че това може да стане дори и след месеци, а между-временен исландски учени заявиха, че ни дебне още по-голяма беда. Изригването на вулкана с трудно произносимото име може да събуди намиращия се само на около 20-ина километра вулкан Катла. Той обаче е поне 10 пъти по-могътен от Ейяфятлайокутл. Засега Катла не проявява признаци на активност, но учените са предпазливи. Този вулкан изригва приблизително на всеки 80 години и за последен път това е станало през 1918 година. Така че може би нашите неприятности тепърва започват и не е много ясно дали с темпото, с което работи, Брюксел ще има време най-накрая да въведе някакъв ред и организация.

Междувременно самите исландци, които би трябвало да са сред най-пострадалите, приемат нещата може би най-ведро. Тези дни те не спираха да се шегуват, като обясняваха, че последното желание на умиращата исландска икономика е било прахът ѝ да бъде пръснат над Европа.

Заради затворените летища стотици хиляди пътници атакуваха влаковете, автобусите и фериботите

Позиция

www.duma.bg

Незаменимият

Той е пътят, истината и животът...

Ралица ТАБАКОВА

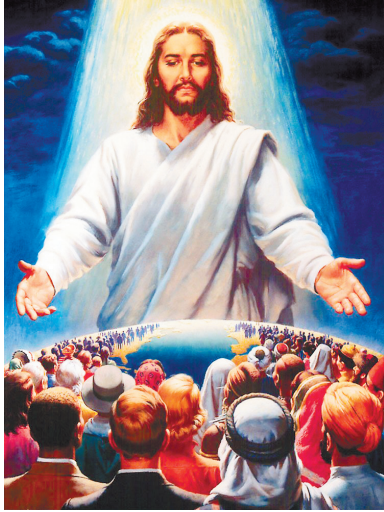
През последните 10 години всички сме свидетели, че вие работите неуморно като главен секретар на МВР, след това като кмет, а сега и премиер. "Когато бях главен секретар на МВР, аз бях единственият в държавата, който нямаше право на заместник и на отпуски". Това са кратки извадки от кратък разговор между репортер от национална телевизия и незаменимия супермен от държавата България...

В XXI век в една друга държава, изолирана от западния демократичен модел, вождът Ким Ир Сен е издигнат в култ още приживе. Биографията му художествено е изпъстрена с всевъзможни чудеса, нечовешки способности и нестихваща мъдрост. Внущителна армия от творци, учени и мислители всекидневно се труди за пропагандната машина, която трябва да убеди народа,

че вождът е единственото нещо, от което имат нужда. Той е повече от въздуха, от водата, от вярата, от светлината...

Режимът на Ким в Северна Корея е сочен с пръст от цялото демократично човечество. Той е обявен за деспот, тиранин, част от "оста на злото", а зад Океана говорят дори, че закусува с малки деца. В XXI век в една държава, посрещнала демокрацията с отворени обятия преди 20 години, член на ЕС и НАТО и с партии, по-многобройни от дните в годината на нацията, един министър-председател си приписва божествени дарби. Усърдно и наистинно в обожествяването му помагат богоугодни репортери, новинари, социолози, коментатори и обикновени подмазвачи.

Един премиер, избран демократично с волята на народа, с постепенни, но

сигурни стъпки газирани институциите, потъпква правата на гражданите и сам разказва приказни истории за собствената си божественост. Той е незаменим. Той е единствен. Той често си говори с "началника горе" и е негов местник на земята. Най-вероятно по негово нареждане уволнява инакомислещите, тръшва на земята бивши министри,

"съветва" ДАНС и прокуратурата, мени мнението си през 24 часа и търси нови министри по вилните зони в балкана... Той открива молове, открива болници, копае метро, строи магистрали, играе шах, рита мач, обикаля сутрешните блокове и най-вече - спасява държавата от кризата! Дали тази държава ще може да се събуди сутринта и да диша през деня, ако него го няма? Дали ще има нужда от новини, вестници и радио, ако него го няма? Дали Топалов и Ананд ще могат да премерят сили, ако първият ход не е неговият? Дали слънцето ще изгрее, ако той не му е позволил?

А дали народът в тази държава, наричаща себе си демократична, скоро ще иска да вижда слънцето без позволение на Незаменимия? Дали ще се събуди народът и дали дълго доброволно ще се отказва от свободата и демокрацията и ще издига в култ приживе един бивш охранител, заслепен от собствения си образ в огледалото?

Страсти

Объркването

Евгений ГИНДЕВ

Атанас Мерджанов в едно интервю пред ДУМА каза: "Смятам, че само по този начин - с достатъчна публичност и не само между политическите сили и фактори, които решават въпросите, а преди всичко със съгласието и с подкрепата на гражданското общество, могат да бъдат

отстоявани национални каузи и национални идеи". Излиза, че именно "гражданското общество" е определящо при отстояването на "национални каузи и национални идеи". Очевидно става дума за сериозно недоразумение. И националните каузи, и националните интереси принадлежат изключително на народа, за което наемква самото словосъчетание. От гражданското общество не произтича никаква власт, каквато произтича за народа по конституция. Замяната на народа с "гражданско общество" е сред многото интелектуални престъпления - умишлено и съзнателно, извършено с користната цел да се отдели суверенът от властта и да бъде неглижиран до частния живот на обособения егоистичен индивид.

Голям привърженик на тази животинска манипулация е Иван Костов, затова и звучи странно издигането на ролята на гражданското общество там, където това не е подходящо, точно от депутат от БСП. И без това подобни недоразумения се срещат всеки ден в лексиката на депутати и партийни началства наред с изкуствено привнесената артистичност и аристократичност на поведението. Признавам, че винаги ме умилява публично демонстрираната християнска смиреност на българските политици и държавници, на българските плутократи и олигарси, на българския "псевдоелит" на различните национални и църковни празници. Винаги ме побиват тръпки, като гледам как се кръстят и палят свещи президент и министър-председател, да не говорим за различни лица с нетрадиционна сексуална ориентация, нежните феминистки с изкуствени бюстове и безкомпромисни защитници на животните и на околната среда. Този парад на двуличници, които смятат, че с една запалена свещ и мизерно подаяние в черквата ще си очистят съвестта, като получат опущение на греховете си, кара мнозинството от хората насила да стават атеисти.

По повод на изключителното самочувствие, което е придобила една тясна прослойка от български, именуваща се "елит", ще цитирам оригинално изказване на една неординарна жена (съпругата на убития югославски президент Слободан Милошевич), проф. Мира Маркович: "Другарка съм за другарите си. Колкото до "господата", между тях най-много са бившите "другари". Сега се вижда, че те никога не са били "другари", но от това не трябва да се вади заключение, че по тази причина днес са "господа". За да бъдат господа, трябва да знаят поне един чужд език, да ходят редовно на зъболекар, да подържат обувките си чисти, да са прочели поне "Война и мир", всеки ден да вземат душ, да имат способността да изслушват другия, като говори, а в случай на несъгласие със събеседника си да не изтъкват веднага съмненията си по отношение на неговото хормонално равновесие, професионална способност и морални качества".

Сега кажете какъв "елит" са днешните управляващи, барабар с управляващото мнозинство и опозицията, на които им се виждат продраните потури и които са събрани сякаш по одупчените български пътища?

Днес разликата между богатите и бедните в България е застрашителна. Нарастват народното възмущение и социалната злоба и образуват взривоопасна смес. Е, това, което се случва в Киргизия, у нас не може да се случи. В България няма революционна партия, няма непримирима опозиция, няма кой да поведе народа. И българският народ няма да въстава - той ще отговори с деградация. Той ще пие, ще безделничи, ще си реже вените и ще се беси. Неговите дъщери и синове ще проституират и ще мрат в наркотичната мъгла. Той ще гуляе като за последно и ще изчезва в историята. А какво ще стане с държавата? С тези, които наричаме плутократи и олигарси? Ще се спасят в чужбина със своите милиони и милиарди? Съмнявам се. Господарите на света първо ще им вземат парите, след това и главите, без да обръщат внимание на всякакви "елити". Това не един път се е случвало в историята и не виждам причини да не се случи пак.

ГЕРБ воюва Варварска политика

От стр. 7

Как оценявате дейността на парламента? Два дни обсъждат, вече приеа доклада "анти-Станишев"? Има ли знак към президента Георги Първанов отхвърлянето на вето върху НПК?

Не мисля, че има знак към президента. По-скоро това говори, че има много силни интереси, насочени към създаването на Наказателно-процесуален кодекс, който да позволява произвола на силовите органи върху гражданите под благовидния мотив, че по този начин ще водят по-ефективно досъдебните производства и съдебните процеси. Страхувам се, че това не е свързано с фигурата на президента, а със стремежа да нямат пречки при провеждането на политика с полицейски методи.

Какво не успяхме да разберем от говоренето между двете институции, представени от президента Георги Първанов и вицепремиера Симеон Дянков?

Честно казано, не видях нищо сериозно във взаимните обвинения. Според мен и двете персони в този скандал изглеждаха жалки. Дянков е жалък с поведението си пред президента в тази стенограма на фона на наистина двусмислените, бих казал - полупросташки намеци, които правеше в предаването на Иван и Андрей. Първанов изглежда жалък в опитите си да прави PR върху начина, по който се самоунижава един министър. Мен ме е срам като българин, че очевидно доста посредствени и недостойни хора заемат важни държавни постове.

Не сме ли ние виновни с това, че винаги чакаме Месията и винаги се надяваме да дойде някой, който да ни подобри положението и изведнъж да си решим всички проблеми, вместо с малки стъпки да се опитаме да променим първо себе си, отношението си към света и да очакваме по-добро бъдеще след това?

Аз за вини не бих говорил, защото е грях човек да обвинява собствения си народ. Ние трябва да осъзнаем, че сме отговорни за това. Отговорни сме за хората, които излъчваме на власт, защото те в последните 20 години са на власт благодарение на нашия демократичен избор, в общи линии. Имаме огромен проблем с политическата култура, с желанието за

някакъв автоматизъм на социалната промяна, с желанието "отгоре" да се разрешават всички проблеми на нацията, много от които изискват гражданска активност, за да бъдат разрешени нормално. Със склонността ни да не спазваме правила и морални норми, да злоупотребяваме с власт тогава, когато я имаме, защото всички се възмущаваме от скандалните злоупотреби с власт на високи равнища, но злоупотребата с власт е белег на националния ни характер. Сложете един катаджия с палка на улицата и той ще прави същото в микромащаб, което прави новоизбраният партиен или държавен ръководител. Ще се мъчи по някакъв начин да се облагодетелства - психологически, морално или материално от властта, която има. Злоупотребата с власт не се свежда само до кражби, а до арогантното отношение

крайно арогантен и бих казал доста некадърен политически елит в продължение на 20 години - до степен, в която наистина си струва човек да се замисли по въпроса: "В състояние ли е тази страна да се самоуправлява в демократични условия". Има доста народи в света, които не биха избрали на отговорна политическа позиция "котка в чувал" - хора, които изобщо не познават или не могат да оценят по публичните им биографии. В България се случи така и с избора на Симеон Сакскобургготски през 2001 г., и с избора на Бойко Борисов през 2009 г. Логично е да очакваме последиците да са тежки. Много се страхувам уродствата от демокрацията да не ни тласнат към желание за възстановяване на характеристиките на част от тоталитарното общество. Каквото и да си говорим - част от действията на партия ГЕРБ попадат под рубриката "обикновен фашизъм". Ако времето не бяха такива, че е абсурдно да мислим за реставрация на тоталитарен режим в България, бих бил много по-притеснен.

Като че ли това да си премиер на една страна означава, че можеш да бъдеш началник на другите освен на собствената си администрация. Това са хора, които нямат съзнанието, че в демократичната държава съществуват много преплетени видове ред и заемането на водеща позиция в йерархията не те прави с нищо повече от другите тогава, когато не си вътре в този ред. Премиерът си въобразява, че е началник на всички българи. Ако искаме да бъдем хора, които умеят да се възползват от добрите страни на едно демократично общество, трябва да си даваме ясна сметка - този ми е слуга, избрал съм го да ми е премиер, той няма право да се държи като да е нещо повече от когото и да е друг в тази страна. Когато стигнем дотам, вероятно ще си избираме и премиери, които да се справят по-добре с отговорностите си. Като казвам за Борисов, казвам го, защото той сега е премиер, но това може да бъде отнесено към всички, които се изредиха в последните 20 години. Ние сме интелигентни хора и поставени в нормална среда, сме способни да постигнем страшно много.

Със съкращения

Заглавието е на редакцията

Партията им се изгражда като БКП в 40-те години на миналия век

на имаща власт към гражданите в тази страна. Затова всички ние се мъчим по опашки и биваме навиквани и ругани от всякакви служители на всякакви равнища. Това създава в обществото някакъв мрачен стил на публичните отношения, при който хората са по-склонни като норма да се държат недружелюбно един към друг. Това, че сме много мрачни, особено силно впечатлява хора, които са живели в по-слънчеви страни и за пръв път попадат тук. Тези проблеми са доста дълбоко заровени в националната ни култура. Като един от резултатите на тези дефекти на националната ни култура ние възпроизвеждаме

На фокус

Такса „Зреелост“

Наближава времето на парвенюшките абитуриентски балове и на дивашките кръсъци на гванайсетокласниците по нощните улици

Д-р Пламен ПЪЧЕВ

Идва май месец и с него - времето на абитуриентските страсти и прояви. Не знам как е в провинцията, но в столицата задължително бъдещите питомци на нашите многочислени университети, бъдещите студенти в чужбина, бъдещите безработни или просто младежите, които дълго и мъчително ще търсят своята реализация в живота, избират мястото за отпразнуване на събитието. По стара традиция, която след 1989 г. става желязно правило, това място е скъп ресторант. Сумите, които татковците и мамите трябва да отделят за помпозни женски тоалети, за скъпи костюми, за маркови обувки и вратовръзки и в добавка - за куверти в места като "Шератон", "Хилтън" или някой претенциозен частен хотел в полите на Витоша, се измерват често с хиляди левове. Мисля, че и в провинцията картината е същата.

Имат ли родителите тези суми - естествено, че нямат. Но ги дават...

Защо? Защото логиката е

„егин път се живее“

или повече свързаното с националната психология съображение: "Детето да не се чувства по-долу от другите."

А детето е дангалак с мустаци или мома за женене, които могат и да са отличници, могат и да са калпазани. "Маскирани" като за карнавал, те всички са в началото весели и засмени (някои ще се напият по-късно) независимо от успеваемостта, социалния произход и други разграничителни фактори. Да, това е своеобразно "равенство" - но според лошия вкус и диктатурата на кича на нравите.

И никой не мисли, че после съответната красива и безполезна рокля няма да бъде облечена нито веднъж, че костюмът ще омалее в гардероба на бъдещия студент, който всъщност ще носи предимно дънки и каубойска риза... Всеки родител плаща "тоалета" - да не се чувства "детето" различно от останалите! На проблематиката за всичко това обикновено редовно се обръща внимание в пресата, а общественото пространство се пълни с възмущения. Уви - показни писания, все едни и същи през последните години и без резултат.

Спомням си, че в елитната и преди, и сега Немска езикова гимназия в София през 70-те години бе взето решение питомците да не ходят през май като чучела по улиците, а кротичко да отидат до мястото на абитуриентския си бал с автобуси. Тогава някои също правеха опити да пристигнат в училищния двор с престижната за времето си "Волга" или със западен автомобил "втора ръка". Та съучениците, впечатлени, да хвърлят по едно око и да... завидват. Това бе орязаната форма на желанието да бъдеш "различен". Вероятно обаче многото преподаватели от бившето ГДР са видели конфликт в нашите съмнителни балкански нрави и в дразнещата разлика от тогавашната практика в собствената им най-развита по онова време "социалистическа държава". И са казали: Не! Спомням си, че ходих на бала с автобус - по тимуровския, но и много разбираем и младежки принцип на равенството, наложено ни от гедерейците - "Всички за един - един за всички".

Това беше преди.

Но сега пък желаното и полезно "не-

Свободата...

равенство" за една пазарна икономика и демокрация, базирана на конкуренцията, се превръща в кипрене без вкус, в равно харчене, в

пиене на бира по градинките

и в кльопачка на абитуриентския бал. А всъщност неравенството днес е във възможностите да се наложиш с ум и сърчност в общество, където успехът се мери с пари. Това има общо предимно с доброто образование и с уменията на младия човек, а не с перченето на бала за сметка на органичените средства на мама и татко...

Усещам как тук бащите компютърджии и майките, обслужващи маркетинга в някаква западна фирма (за новобогаташите не говоря, те просто по-рядко разсъждават за глупости, каквито са абитуриентските балове в България), ще посвятят устни и ще приемат, че аз съм един беловлас архаичен "моралист".

Добре, така да бъде! Но как да тълкуваме проблема, който ми сподели един приятел? Дъщеря му - абитуриентка,

получила болестна навроза

от факта, че нейният мобилен телефонен апарат бил от "евтините". Както и от обстоятелството, че най-голя-

мата ѝ съперничка за едн-кое си симпатично момче в класа била ходила през лятото на остров Майорка. И това били причините сега въпросната млада дама да гълта лекарства заради силна невроза!

Ако споделя подобно нещо с някого от приятелите си в чужбина, те просто ще хлъцнат и ще ме погледнат съжалително...

Как да ѝ е на новоизлюпената безсмыслена невротичка. Защото, ако ѝ стигне успехът и отиде например да учи в Мюнхен, тя направо ще полудее. Пред университета "Максимилиан" в града няма нито една кола, защото студентите ходят на лекции само с велосипеди или най-много с моторолери. А им знаем заплата на немците. Синът ми, който бе по обменна програма за една учебна година в Германия, ходи на абитуриентския бал на немските си съученици. Върна се отегчен - балът им по случай връчване на зрелостните свидетелства бил от 21 до 23 ч. и се състоял в това директорът да им дръпне едно напътствено слово, да отидат после в една общинска реставрирана сграда - бивш дворец на фюрста, където камерен оркестър им свирил

цигулкову пиеси на Бах

Пили лимонада и яли сладки и после се разотихли, за да се готвят може би упорито за постъпване в университет. От първия следучебен ден. Никакви коли, никакъв алкохол. А кипренето в бални рокли с гол гръб и носенето на костюм от младоци в Германия се счита за проява на много лош вкус.

Спомням си също, че по майско време бях веднъж в съседна Сърбия - на брега на красивото Власинско езеро, близо до българската граница. Бях в хотел, където щеше да има абитуриентски бал. Бях решил да се местя, защото си представях колко сръбска чалга ще се изпее и какви танци ще се завихрят. Нищо подобно, юношите и девойките бяха насядали още към 18 часа по столовете в лятната градина и кротичко си бърбеха. После се повеселиха доста прилично в ресторанта и към 11 вечерта се разотидоха тихо и мирно - под ръка със строгите си родители. Цялото тържество се състоеше в това да връчат мили и изработени от тях подаръци на учителите си, да послушат за последно тяхното "конско" и да мислят после как да помагат на своята разпарчетосана от неодамнатата война родина.

Всъщност, за да се въведе някаква различна от установилата се практика в празнуването на нашите деца при завършването на средно образование,

трябва много кураж от страна на родителите и на съответното министерство. Този кураж обаче го няма и скоро няма да го има, след като години отидоха в празни приказки по въпроса дали гимназистите да носят униформа или да ходят на училище както им кефне. Защото така били "посвободни". Пълни глупости.

Трябва и да се прекрати по някакъв начин и "самоинициативата" на даскалите, които срещу това, че договорят скъп ресторант с куверт от стотици левове, водят и децата си на празника и получават комисиони към безплатния си собствен куверт.

Просто някой трябва да се замисли редно ли е да се харчи толкова грешна пара за модно и кичозно облекло в полза на неукрепнали социално и психически хлапаци и да се организират вечери, със сумата от които един среден български пенсионер живее месец. Но най-важното е да схванем, че след като завършат, зрелостниците

няма непременно да слушат чалга

и да пият по градинките бира, а ще се борят ожесточено за място нагоре в образователната система, ще бъдат принудени да придобият реални, а не измислени и лекомислено сертифицирани от десетките наши университетски полужнария. Ще се ръгат с лакти на трудовия пазар. Прелюдия към това безусловно не са парвенюшките форми на днешните балове - с многото си кич, с излишното ядене и с много пиене.

Това са го разбрали и англичаните, които налагат униформи още от отделенията, германците, които черпят с лимонада и карат зрелостниците си да слушат цигулки, и дори братята сърби, които ако и да експортират чалга, по отношение на абитуриентите си имат строти изисквания за приличие.

Добре, ще дам тази година пари на моя син да ходи в "Шератон". И ще се моля после постъпилите в "Пирогов" със силно алкохолно опиянение негови връстници да са по-малко от тези миналата година. Ще се надявам, че в периода на баловесте към 4-5 ч. сутринта развеселените зрелостници няма да будят цяла София и ще ни спестят дивашките си викове. Ще се надявам и да не ми обръщат кофите за боклук на улицата, защото, ако това е тяхното разбиране за индивидуалност, България още дълго ще бъде най-бедната страна в ЕС.

Пък съм съгласен да съм стар, изкуфял и консервативен!

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 30 април 2010 г. се навършват
ДЕСЕТ ГОДИНИ БЕЗ

КАЛИОТКА
ХРИСТОВА
СТОИЧКОВА
(Катя)

Десет години
без теб, Катя!
Докато ме има, ще си в мен
и с мен!

ДЪЛБОК ПОКЛОН ПРЕД ПАМЕТТА ТИ!

От съпруг Здравко
и наследници

Губивреме

ИЗГОРЯЛ КЪС, ПРЕДИ ДА СТАНЕ ПЕПЕЛ	СРЕДНОВЕКОВЕН РУСКИ СКУЛПТОР	СТАРИ РУСКИ САМОЛЕТИ	МУЗИКАНТИ СЪС СВИРКИ	СТАДИОН В ПРАГА	НЕЩО НАМОТАНО/РАЗГ./	РУСКИ РЕВОЛЮЦИОНЕР-НАРОДОВОЛЕЦ	СТРОИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ	МАЛКАТО НА КРАВА	СВЕТЛИНЕН ПЪТЕПОКАЗАТЕЛ НА МПС
ПРЕЗИДЕНТЪТ НА БЪЛГАРИЯ	РАДИОФИЦИРАНИ БАТАРЕИ	ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ		ЕПОХА	БЪРЗ ТАНЦ	ХУДОЖЕСТВЕННИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ		ИЗОБРЕТАТЕЛЯТ НА ЙЕРОГЛИФИТЕ	БИВШ НАШ ВОЛЕЙБОЛИСТ
АМЕРИКАНСКИ ПСИХОЛОГ			РУСКИ ПОЕТ	ПОЕМА ОТ ИВАН ВАЗОВ		ИМЕНАТА НА ФУТБОЛИСТ ОТ ЦСКА	МЯСТО ЗА СНАСЯНЕ НА ЯЙЦА		
РЕКА В РУСИЯ, ЯКУТИЯ			АМЕРИКАНСКИ ЛЕКИ КОЛИ				ЧАСТ ОТ СТАЯ		
ЕЛЕКТРОННО-ИЗЧИСЛИТЕЛНА МАШИНА /СЪКР./		РЕКА ВЪВ ФРАНЦИЯ	ШВЕЙЦАРСКА ПАРИЧНА ЕДИНИЦА /МН.Ч./				КУБЧЕ ЗА ИГРА	ИНДИЙСКИ ПОЕТ „ГЪРМ И ПРАХ“	ГРЪЦКИ ПИСАТЕЛ
МОДИФИКАЦИЯ НА „ФИАТ“		ИТАЛИАНСКИ МОТОРИСТ В ДЪЛГИ РАЛИТА	ИСПАНСКИ ИСТОРИК		ПУСТИНЯ В ЮЖНА АЗИЯ				ДВА ГРАДА В УНГАРИЯ
	СЕЛО, ПРИСЪЕДИНЕНО КЪМ ДРЯНОВО				КАЗАХСТАНСКИ ФИЛОСОФ				
ИГЛОЛИСТНО ДЪРВО	МАРКА КОНЯК			НОТА	НЕОМЪЖЕНА ЖЕНА				ГЕРОИНЯ В ЕДНОИМ. РОМАН ОТ Л.ТОЛСТОЙ
	ФРЕНСКИ ФУТБОЛЕН СПЕЦИАЛИСТ				БЪЛГАРСКИ СОЦИОЛОГ И ПОЛИТОЛОГ				СЪРАТНИК НА КАРЛ МАРКС
		БИВША НЕМСКА ГРЕБКИНЯ		ИСПАНСКА БЛАГОРОДНИЧЕСКА ТИТЛА	СИНТЕТИЧНО ВЛАКНО				
ИМЕНАТА НА НАШ РЕВОЛЮЦИОНЕР БИВШ РЕДАКТОР НА В-К „ЕХО“		ХИЖА ВЪВ ВИТОША			ФИНЛАНДСКИ ИСТОРИК			СТАРА КРЕПОСТ В ДОБРУДЖА	
КАНАРИ, ЗЪБЕРИ			ГЕРОИНЯ В ЕДНОИМ. РОМАН ОТ Т.ХАРДИ	КВАРТАЛ НА ПАРИЖ		АНГЛИЙСКИ ФИЛМ		ЕЗЕРО В ЕЙРЕ	ВИЕТНАМСКА ИНФОРМАЦИОННА АГЕНЦИЯ /СЪКР./
			ПАРТИЯ В ПАЛЕСТИНА /СЪКР./			АНГЛИЙСКА МУЗИКАЛНА НАГРАДА	ПУБЛИЧНО СЛОВО		АМЕРИКАНСКА АДМИНИСТРАТИВНА ЕДИНИЦА
НОРВЕЖКИ МАТЕМАТИК					АВСТРИЙСКИ КОМПОЗИТОР		ПРЪЧИЦА С ФИТИЛ ЗА РЕЛИГИОЗЕН РИТУАЛ		
АНГЛИЙСКА ГАЗОВА КОМПАНИЯ		ТОТАЛИЗАТОР							
		ФРЕНСКИ ЛИТЕРАТУРЕН ИСТОРИК			ИЗМЕРВАНЕ НА РАЗСТОЯНИЕ НА ОКО			РОМАН ОТ К.ТЕТМАЙЕР-ПШЕРВА	
ФРЕНСКИ ФИЗИК		УКРАИНСКИ ПИСАТЕЛ						СЪСТАВКА, ЕЛЕМЕНТ, КЪС	

РЕЧНИК: АВРАМ, АКНАЗАРОВ, АЛДАН, „АМЕК“, АНВАР, ГАРЕТ, ГЕНЕРАЛОВ, ЕРИО, ЛАКОМБ, ЛАНДА, ЛАНЕР, „ЛЕТНА“, МЕОНИ, РОИДИС, „САРА“, СТЕПАНОВИЧ.

ПИРАМИДИ

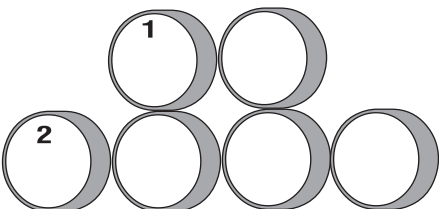
1. Единица мярка за сила на ел. съпротивление.
2. Връх в Стара планина.
3. Изпадане в безсъзнание.
4. Руски авиоконструктор.
5. Село в Разградско.
6. Български футболист, играещ в Италия.
7. Село в Кърджалийско.
8. Село край Смолян.
9. Вятър на Хавайските острови.
10. Първата жена /Библ./.
11. Кръвоносен съд.
12. Село край Варна.
13. Сиропиран сладкиш.
14. Пазене, опазване.
15. Настаняване чрез използване на лични връзки.
16. Причиняване вреда на нещо.
17. Модел руски самолети.
18. Герой в едноименна трагедия от У. Шекспир.
19. Образи, пресъздавани от артисти.
20. Орган за летене у птиците.
21. Италиански цигулар, композитор и диригент.
22. Лица, четящи лекции.
23. Човек, укоряващ някого за провинение /разг./.
24. Това, което ускорява дадена хим. реакция.

РЕЧНИК: АВРЕН, АЕ, КОРЕЛИ, МАКОВО, ЧОКМАНОВО.

АНАГРАМА

ВОДОРРАВНО: 1. Руски самолети.
2. Рудник.

Чрез разместване на 6-те букви открийте нови думи със следното значение:

1. Дребни червени плодове.
2. Солени езера, близо до море.
3. Стара наша марка боя за обувки.
4. Сладководни риби.
5. Кладенец в Чаг.
6. Дълги влакна от стъблото на южно растение, подобно на коноп /мн.ч./.
7. Тънки листи, пластинки.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРРАВНО: ВЕЛИКАНИ - АКОНИТ - ЛИРИК - КОКА-КОЛА - ГЕМИЯ - СОЛОН - ВАР - РОН - БЕТОН - НИНА - ЧИН - НАКИТ - ПАСАТ - ТИРАН - ПИТА - КАРАКУМ - МАТАДОР - ИЛОТ - САЛОН - РАЛИН - ТАРАН - КОН - ПОН - МАГАТ - КОРА - ЛОВ - МОРАЛ - НОРИЧ - КАТОН - КАРЕ - ПОЛИНОМ - ГОРАНОВ - ИВЕР - МОНЕЛ - ТОМОВ - НЕГЕВ - СОК - ТОТ - ЛЕТЕЦ - КАНУ - ТОН - ДИВАН - САЛАМ - КАПИТАН - КАРАТИ - МАДАРА - ОПЕРАТОР - РАДИКАЛ - КИТАРИ.
ОТВЕСНО: ПЕЛЕРИНА - АПОЛО - ОТОКАР - ЛИМОН - РИЛОВ - ЛИМОНАДА - ПИРИН - ТАЛИН - КИВОТ - ПАД - КИЯ - НИКОН - МАНЕВ - ДИРИ - САК - БАРУТ - МОТОР - ЛИТАК - СЕКАМ - ТАРОМ - НЕВА - НИКОТИН - САГАН - МЕТАНОЛ - ОЛОТ - МАРАЛ - ГОГЕН - ЗАКОН - ПАЛАТ - КОНЕЦ - КЕК - КАН - ПИТОН - НАРЕВ - САРИ - ТОК - НАТАН - КОРАЛ - КАРАТ - НОВИ САД - КОРЕН - САЛАТА - МИЛАНА - ОПОРИ - ОЗОНАТОР - ТАРАТОР - НАЧЕВ - КУМИРИ.
СКАНДИ
ВОДОРРАВНО: ДИАБЕТ - ЛАЗЕР - ЕА - ГРАМ - МИНЕРАЛОГ - АНА - ЕЛЕЦИ - АТАЛА - АЛО - АХАТИ - АТОМ - ИЛ - ДАТА - АТА - ЕЗИ - МИЛАНО - УДАРИ - ПРОСО - АНО - АДН - ОПЕРА - ЕМИР - ИВА - АЛЕЯ - БАГАЖ - ИК - ЕД - ПАМИР - ИВИЦИ - АР - МАДАН - ИНАР - НАТАН - АДАЛИН - АСАР - НЕВРИТ - ДУШ - МАТЕ - ТАХО - ТАЛК - ВУН - РЕ - НИМФИ - АА - ШВА - АВ - ОКА - КАЛНИК - ДАТЕ - МЕЧ - ЛЕОН - ПАРИ - ВАЛЕ - ИКЕЛ - МИТ - БИОТИТ - ИРИБАР - МОНТАНА.
ОТВЕСНО: СИГНАЛ - РОЛЕР - СМУКАЛКИ - АРАЛ - МОПЕД - НААН - ЛЕЕР - АБА - ОДИСЕЯ - МАРТ - ШНОПИ - ЕМЕ - АЛОР - ПАТ - ЕРВИН - АТ - ЛАТА - АБАДАН - ЕАК - МА - МЕХАНА - АМАНЕТ - ПИР - УЛИЦА - ОНЕГИН - ВАНАДАТ - АНИТА - ОМАР - АРХИВАР - ЯЗЕ - ИТУ - ИЖ - ИДИОМ - ТИБО - ЕРА - АДАР - ИНАТ - ФОЕ - ИН - ВРАТА - АД - ОВАЛ - ТИК - ВОТ - ЛАТЕРНИ - ИРИДА - АМАТА - ГЕОЛОЗИ - ВИЦ - НУЛА - ЕЛИН - АГАМИ - РАКИЯ - ШКАФЧЕТА.

справочник

ОВЕН
През този ден ще попаднете във всевъзможни ситуации. Стремете се да бъдете съсредоточени и с ума си. Днес ще градите кариерата си.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Ще имате леки търкания в началото на работната седмица, но и те ще отминат като пролетен облак. Ще се погрижите работата ви да върви добре.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Вие сте добродушни хора и контактите ви с другите ви се харесват както на вас, така и на тях. Имате много приятели и те ви уважават истински, защото сте забавни и весели.

22 май - 21 юни

РАК
Имали сте парични проблеми, но тези дни главоболията в това отношение ще заминат в миналото. Отделете повече време на службата.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Вечно заети и прагматични хора, такива сте и днес. Трябва ви цел и вие я преследвате до края. Понякога това ви донася огромно напрежение.

23 юли - 23 август

ДЕВА
От днес нататък е благоприятен период за осъществяване на дългоплануваните ви проекти. Реализирайте мечтите в живота си. Вие може да го направите.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
Имате затруднения, но кой ли ги няма. Не унивайте, това е грешка. Погледнете оптимистично напред и ще има за какво да се заловите. То ще ви повдигне настроението.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
От днес нататък имате блестящата възможност да стабилизирате взаимоотношенията си с половинката. Бъдете себе си, тъй като се познавате добре.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Благоприятен ден ви очаква днес, той ще бъде сълътствен и през останалите дни от седмицата. Действайте така, както ви подтиква вътрешната интуиция, и никога няма да сгрешите.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
Очаква ви една вълнуваща седмица и тя започва доста магнетично още днес. Напълно е възможно през този ден да ви изненадат с нещо хубаво колегите в работата.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ
Важни събития вълнуват мислите ви. Преценете трезво нещата, които ви предстоят, и грабнете вълната, за да се понесете по пътя на удоволствието.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
Още от понеделник не подхождайте прекалено импулсивно, а по-скоро преминете на вълна рационално. Човекът е човек, защото освен чувствата има и мозък.

20 февруари - 20 март

ВРЕМЕТО

През следващото денонощие вятърът от североизток ще се усили и ще проникне малко по-хладен въздух. По-значителна ще се задържи облачността над югозападната половина от страната, възможно е само на отделни места в планините след обяд краткотрайно да превалява. В останалата част от страната облачността ще намалява. Минимални температури сутринта ще са между 7 и 12°. Дневните слабо ще се понижат и максималните ще бъдат между 16 и 21°, в София 17°. В планините от североизток-изток вятърът ще се усилва и ще прониква по-хладен въздух. Облачността ще се задържи значителна, а в следобедните часове в областите около Рила и Родопите са възможни и съвсем слаби и краткотрайни превалявания. По-значителни разкъсвания и намаления ще има над Централна и Източна Стара планина и Средногорието. По Черноморието ще бъде ветровито, с умерен вятър от североизток. По-значителна ще се задържи облачността по южното крайбрежие, без валежи. Дневните температури ще са само 1-2° по-високи от температурата на морската вода, която ще е 12-14°. Вълнението на морето - 3-4 бала.

Изгледи за

27
МАКСИМАЛНИ
14°/17°

28
МАКСИМАЛНИ
15°/18°

Във вторник и сряда ще преобладава слънчево време. Сутринта температурите ще са ниски: минимални между 2 и 7 градуса и на отделни места в Североизточна България е възможно да се образуват слаби слани.

1 БНТ
06.45 Денят започва - сутрешен блок
09.30 Здраве
10.15 Дързост и красота - тв филм /2487 епизод/
11.00 Жените с Марта Вачкова /токшоу/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
13.00 Сен Троле - тв филм /178 епизод/
14.00 Фонд БНТ. „Непознатата Америка“ - филм
14.50 Иде нашенската музика - фолклор/п/
15.40 Тайната на Мира - тв филм
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.35 Пуховци и Голчовци - анимационен филм
17.00 Под дъгата - различните наши деца
17.25 Библиотеката/п/
17.50 Частен случай
18.00 По света и у нас
18.40 БНТ такси
18.50 Рецептата на Ути
19.00 Приятелство без край - благотворителен концерт в помощ на Гого от „Тоника“ /1 част/, пряко предаване от зала 1 на НДК
20.00 По света и у нас
20.30 Приятелство без край - благотворителен концерт в помощ на Гого от „Тоника“ /2 част/, пряко предаване от зала 1 на НДК
22.50 По света и у нас
23.00 Библиотеката

b tv
05.30 „Клетва“ /п./ - сериал, еп. 10
07.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване
09.30 „Кухнята на Звездзев“ - кулинарно шоу с Иван Звездзев
10.00 „Денят е прекрасен“ - женско токшоу с водещи Ива и Боги
11.00 „Вятър от долината“ - сериал, еп. 79
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Непокорно сърце“ - сериал, еп. 27
14.30 „Гибелна красота“ - сериал, еп. 34
15.30 „Перла“ - сериал, еп. 63
17.00 „Клетва“ - сериал, еп. 11
18.30 „Господари на ефира“ /п./
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „България търси талант“ - полуфинал
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „SMS“ - сериал, еп. 73
00.30 „Непокорно сърце“ /п./ - сериал, еп. 27
01.30 „Модерно“ /п./
02.30 bTV Новините /п./
02.50 „Перла“ /п./ - сериал, еп. 63
04.00 „Денят е прекрасен“ /п./
05.00 „Кухнята на Звездзев“ /п./

NOVA
TELEVISION

06.45 „Здравей, България“ - сутрешен блок
09.15 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Къщата на парите“ - забавно предаване на НТВ
13.00 „Ветровете на любовта“ - сериен филм
14.00 „Ветровете на любовта“ - сериен филм
15.00 „Среща с непознат“ - сериен филм
16.00 „Календар“ - информационна емисия
16.30 „Малки жени“ - сериен филм
18.00 „Колелото на късмета“ - телевизионна игра
19.00 „Календар“ - информационна емисия
20.00 БИГ БРАДЪР ФЕМИЛИ - на живо
22.00 Шоуто на Иван & Андрей - на живо
23.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
23.30 Шоуто на Иван & Андрей - на живо
00.00 „Час пик“ - тв игра
01.15 „Колелото на късмета“ - телевизионна игра /п/
02.00 „На четири очи“ с Цветанка Ризова /п/
03.00 „Календар“ - информационна емисия
03.45 „Островът на любовта“ - сериен филм /п/
04.45 БИГ БРАДЪР ФЕМИЛИ /п/

TV7
07.00 „Сутрин в 7“ - сутрешен блок
09.00 „Влюбена в Берлин“ - еп. 299 и 300, теленовела
10.00 „Адвокатът и ченгето“ - еп. 2 и 3, драматичен сериал
12.00 Новини
12.30 Телешопинг
12.45 „Търси се мъжът“ - еп. 235, сериал
13.45 „От местопрестъплението. Ню Йорк“ - еп. 11, сериал
14.35 „Кръстници вълшебници“ - еп. 17 и 18
15.30 Най-доброто от „Следобед с ТВ 7“
17.00 „За честта и уважението“ - еп. 7, криминален, драма
18.00 „Вярно с оригинала“ - политическо токшоу с Петър Волгин
19.00 Новини
20.00 „Свърхестествено“ - еп. 9, научнофантастичен сериал
21.00 „Забравените от Хуарес“ - криминална драма
23.00 Новини
23.40 „За честта и уважението“ - еп. 7, криминален, драма
00.40 „Адвокатът и ченгето“ - еп. 2 и 3, драматичен сериал
02.30 „Забравените от Хуарес“ - криминална драма
04.30 „Влюбена в Берлин“ - еп. 299

7
07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
11.00 „Малахов+“
12.00 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.20 „Контролна покупка“
13.40 „Участъкът“
14.30 „Детективи“
15.00 Новини
15.25 „Да разбереш. Да простиш“
16.00 Новини
16.40 Сериал: „Годежен пръстен“
17.30 „Спален район“
18.00 „Федералният съдия“
19.00 Новини
19.30 „Следата“
20.10 „Хайде да се оженим!“
21.00 „Чакай ме“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Брак по завещание“
23.30 „Великата война. „Сталинград“
00.25 „Школа“
01.00 Нощни новини
01.10 „Познер“
02.00 „Гени и злодеи“
02.35 Игрален филм: „Поздрави от Чарли тромпетиста“
03.40 „Модна присъда“
04.30 „Мой роднина“
05.10 Сериал: „Годежен пръстен“
06.00 Новини
06.05 Сериал: „Брак по завещание“

ОХОТА И РЫБАЛКА

09.30 „Лов без граници“
10.15 „Диалози за риболова. Народен проект“
10.30 „Ловни оръжия“
11.00 „От нашия шеф-готвач“
11.15 „Риболов в открито море“
11.40 „С оръжие под вода“
12.10 „Лов по американски“
12.35 „Ловни размумки“
12.50 „Диалози за риболова“
13.15 „На слуга“
13.45 „Първичен инстинкт“
14.00 „Лов на голяма риба с Лари Далберг“
14.25 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
14.45 „Оръжие“
15.00 „Ловен минимум“
15.05 „Майстор на риболова“
15.35 „Къде кълве“
16.05 „Лов без граници“
17.10 „Трофеи, вкусно и бързо“
17.25 „Диалози за риболова. Народен проект“
17.40 „Планетата на рибаря“
17.55 „По реките на Русия“
18.25 „Особености на руския лов“
19.00 „Личен опит“
19.30 „Риболов в открито море“
19.55 „Ловни размумки“
20.10 „Диалози за риболова“
20.35 „Алманах от странство“
21.05 „Първичен инстинкт“
21.20 „Подводните репортажи на Гай Харви“
21.45 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
22.05 „Светът на подводния лов“

PROBG

07.00 Новините с Яна Грудева и Георги Любенов
10.00 Антракт
11.00 „Колекция фентъзи. Мерилин и книгата на зверовете“ - фентъзи
12.30 Зайнфелд - с5, еп18
13.00 Новините
13.30 Телестар
14.00 Бойни пилоти - еп1
15.00 „Давай! Хвани го!“ - екшън с Бъд Спенсър, Терънс Хил
17.00 Новините
17.30 Точно така
18.45 Новините
19.45 „Нора Робъртс. Как ангелите плачат“ - романтична мистерия с Британи Мърфи, Джейсън Луис
21.30 Зайнфелд - с5, еп19
21.45 Новините
22.15 Светкавица - еп16
23.15 Единадесетият час - еп3
00.15 Новините
01.00 Антракт
02.00 Светкавица - еп16
03.00 Единадесетият час - еп3
04.00 „Давай! Хвани го!“ - екшън с Бъд Спенсър, Терънс Хил

СКАТ

07.00 Ранни вести /на живо/
10.00 НОВИНИ - сутрешна емисия
10.15 Китка народни песни
10.30 Директно с Теодор Ангелов /на живо/
12.00 НОВИНИ - обедна емисия
12.20 Фолклорни песни
12.30 „Афера“ /повторение/
14.15 „Паралакс“ /повторение/
15.30 „Не мога да мълча“ с Марин Кадиев
16.00 Неделна мозайка /повторение/
16.45 Поп музика
17.00 Новини - информационна емисия
17.25 „Всички на медана“ - поздравителен концерт /на живо/
18.15 „Здравословно“ с Христо Деянов /на живо/
19.00 Новини - централна информационна емисия на ТВ „СКАТ“ /пряко от Бургас/
19.30 „Дискуссионно студио“ /на живо/
20.30 „Зад фасадата“ /на живо/
21.30 Новини. Прогноза за времето
22.00 „От упор“ /повторение/
23.40 „Сияйната звучност на багрите“ - док.филм
00.00 Новини. Прогноза за времето
00.30 „Дискуссионно студио“ /повторение/
01.30 „Здравословно“ с Христо Деянов
02.15 поп музика
02.30 Директно с Теодор Ангелов /повторение/
04.00 Рок концерт

Ателие

Несебърски и софийски светини, окъпани в охра

Изложбата на Надежда Кутева, кръстена на едни от най-светлите християнски празници, продължава до 14 май в галерия „Българи“

Надежда УШЕВА

Най-новата изложба на известната художничка Надежда Кутева може да се види до 14 май в столичната галерия „Българи“ (бул. „Дондуков“ 69). Темата е подчинена на едни от най-хубавите ни празници - Великден и Гергьовден. Експозицията включва различни светии, интерпретации, перифрази върху щампи от Атон, черкви, манастири, интериори и една композиция, която всъщност е и основният акцент - триптих, в който светите са слезили от стените и пристъпват между колоните. Това е тихият диалог между миряните - нас, простосмъртните, и това, което е изобразено върху стените като остатък от християнската култура, обясни за ДУМА Надежда Кутева.

Започнах с християнската тематика през 90-те г. на миналия век с поредица от мотиви, свързани с Македония. Но тук показаните творби са правени в началото на този век, а най-новите ми

работи са завършени десет дни преди откриването на изложбата. Това е диапазон от 10 години, в който съм се връщала в различни аспекти. Продължих с несебърските и софийските черкви, някои от които са архитектурни забележителности на нашата столица, каквито са „Св. Георги“ и Руската черква. Вълнува ме интериорът на този византийски тип строителство, който е много мистичен и действително те кара да се отправиш към Бог. Самата структура на стените - с камъка, с тухлите, с бяло-розовия градеж, е много величествена. Тези интериори се повтарят, те са сходни както при македонските, така и при несебърските храмове.

Игеята

Те обаче са намалели доста като количество, въпреки че са добре поддържани. Давам си сметка, че може би след десетилетия ще станат още по-малко. Те изчезват. Макар че не се смятам за художник-документалист се придържам към рисуването в

Надежда Кутева

натура. Буквално през последните месеци разработих серията с пейзажи от Царския дворец в Балчик. Мисля, че всяка тема може да бъде сериозна, стига човек да подходи отговорно към нея. Аз не избирам темите, те сами идват при мен. Проблем ми е не да ги търся, а да намеря време да ги осъществя. Сюжетите изскачат от скицик по време на пътуване... Когато ходя на пленер, рисувам с молив върху хартия, не използвам фотоапарат, но дори да ползвах, предпочитам да гледам собствените си рисунки. По-полезни са ми, споделя художничката. Така идват всичките й идеи и композициите и сюжетите й. Скициците са изходният материал, върху който е създадена част от изложбата.

Това е като рисуван дневник, като рисуван пътепис. Всичко, което влиза през сетивата, трябва да се запечатва, за да бъде художникът по-сигурен, че действително е бил в съприкосновение с тази материя. След това нещата се получават като по ноти. Понякога дори е по-трудно, но авторката е на мнение, че не

е отживелица да се рисува по натура и съветва по-младите да нямат притеснение да скицират впечатленията си първо на белия лист. По думите на Кутева един творец трябва да е отворен към промяна. Да бъде готов да сменя сюжетите и колорита си. Животът е толкова разнообразен! Видимият свят е много богат и представите, които нахлуват в съзнанието ни чрез четене на книги, гледане на филми, пътуване, могат да дадат ключ да започнем ново начало, от което не бива да се страхуваме.

Дори когато се връщам към стара тема, никога не я повтарям във вида, в който е била преди. Внасям нещо различно поне като цвят. Пребиваването ми в Македония през 90-те години промени палитрата ми към по-топлите тонове. Дотогава избирах предимно зелени бои и нюансите им. Постепенно почнах да работя с охри, с неаполитански жълти. Черквите ме отвориха към експеримент с червените, брик и розовите цветове. Християнските храмове, когато са голи, са изумителни и като колорит - те са бяло,

червено. Гама, която се опитвам тук да постигна. Хрумванията ми идват от видимото - с много работа и упражнения. Разработването на

палитрата е като с разсвирването

Всекидневният труд е задължителен, особено що се отнася за поддържане на техниката. Вдъхновението идва само... Селската култура е в кръвта ми и винаги ще се връщам към нея, което не означава обаче, че друга тема ми е по-малко любима. Не рисувам по много часове, но го правя всеки следобед, ако прескоча един ден, се чувствам доста дискомфортно, признава с усмивка художничката.

Настъпиха много трудни времена не само за творците и интелегенцията, но и за цялата нация. Ние сме част от този народ, носим бремето на прехода и ще го носим още дълго. Освен рисуването Надежда Кутева преподава живопис в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. Съавторка и водеща е на два филма на БНТ за българския национален костюм, режисьор е Стефан Мушатов. Авторката се занимава с различни дейности, но не за пари, както твърди самата тя, а защото й е интересно.

Завършила е ВИИИ „Н. Павлович“, специалност стенопис. Специализира в Sorogan school of art - Вашингтон, САЩ. Има самостоятелни експозиции и участия в страната и в чужбина. Нейни произведения притежават НХГ и СГХГ в София, галерии в Бургас, Габрово, Пловдив, Сливен, Стара Загора, Кюстендил, както и частни колекции у нас и по света. Носителка е на приза на словашките художници - Кошице; наградата „Злато Бояджиев“ за живопис; златно отличие и сертификат от Националния конвент на експертите, и др.

Снимки Благвеста ЦВЕТКОВА

Надежда Кутева сред своите творби в галерия „Българи“

Проф. Аксиния Джурова:

Тя е творец с позиция, отвоювана чрез борбеност

Изкуството на Надежда Кутева е образец за постоянство в търсенето на собствен художествен стил. Упо-

лесен платна. В предишните си картини тя не подминава и наследството на траките, завладяна от стъписващия със своето съвършенство ритъм в гробницата при село Свещари..., пише изкуствоведката проф. Аксиния Джурова.

В изложбата „Великден е“ художничката се е вдъхновила от несебърските и софийските черкви, и градини на двореца в Балчик. Ако в предишните творби вибриращите в контраста цветни петна са основният пластичен похват на Надежда Кутева, сега те се долавят в цветните картини от Балчик, докато в цикъла с притихналите безлюдни църковни интериори художничката се е разкрила в нова светлина - тази на монохромната деликатно преливаща тон в тон цвят гама, най-точно предразполагаща към размисъл:

Руската черква

равносметка, причестяване и възвисяване преди Великден. Не случайно избраните интериори, откъси от стенописи и персонажи са свързани с темата на Всеопрощаването и Любовта. На фона на тази светла и празнична живопис природните отрязъци от парка-резерват в Балчик действат като контрапункт, като паралелен свят, който съществува извън всекидневното ни и е зов да не го забравяме.

С изложбата си Надежда Кутева утвърждава за пореден път своята позиция в българското изкуство, отвоювана чрез последователност и борбеност. Позиция, свързана с народната традиция, с нейните християнски празници и обредност, добавя проф. Аксиния Джурова.

Балчик - Двореца, Храм на водата I

рити и настойчиво, извън модерните тенденции на времето, но съвременна по своему, художничката успя да намери пластичен еквивалент на ритъма на българското хоро, кукерските игри и празничните ритуали. Подчертавам празнични, защото Надежда Кутева не се поддаде на преживените през годините катаклизми, на песимистични настроения, нито на nihilism. Закърмена с любов към културните традиции и особено към наследството на фолклора и неговата битова обредност, тя създава своите живи, ярки като колорит и ритмични като народната

Черквата „Свети Георги“ I

С ПОДКРЕПАТА НА ПОСОЛСТВОТО НА ДЪРЖАВАТА
ИЗРАЕЛ В БЪЛГАРИЯ

САНЯ ДЖАЗ ВЕЧЕР

КРОЙТОР ИЗРАЕЛ

18 МАЙ 2010
SOFIA LIVE CLUB 21:00ч.

С УЧАСТИЕТО НА АНГЕЛ ЗАБЕРСКИ ТРИО

WWW.EVENTIM.BG WWW.TICKETSBG.COM SOFIA LIVE CLUB

СПЕЧЕЛЕН БИЛЕТ
ЗА КОНЦЕРТА

с SMS на номер 1916 2 лв. без ДДС

Напишете DUMA и изпратете
съобщението

Култура

Очаквайте

Хореографът на Дженифър Лопес пристига за VI латинофестивал

www.duma.bg

Глупаците по света са малко, но са разпределени толкова умело, че се срещат на всяка крачка...

АНДРЕЙ КАРАКИЧЕВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА“ в Благоевград
БОРИС ВЕЛЧЕВ, главен прокурор на Република България
ВЛАДИМИР ШИШКОВ, режисьор
ГЕОРГИ ДЕНКОВ, композитор
Доц. ГЕОРГИ ЛОЗАНОВ, журналист, медиен експерт
ЛЮДМИЛ ИЛАРИОНОВ - ЛЮСИ, певец, режисьор
НАСКО СИРАКОВ, бивш футболист, отговорник за националните отбори в БФС
СИЛВИЯ КАЦАРОВА, певица
ЧАВДАР ПОПОВ, изкуствовед

Започва седмица на унгарското кино

Пет нови филма са включени в панорамата, която ще гледаме от днес

Седмица на унгарското кино се открива от проф. Вера Найденова в 18 ч. днес в салона на Унгарския културен институт в столицата, ул. "Аксаков" 16, научи ДУМА от Нели Димова. До 30 април киноманите ще може да видят пет филма от най-новото унгарско кино. "Изгубени времена" на Арон Матяши е 90-минутна драма от 2009 г. (не се препоръчва за лица под 16 години), удостоена с награди на 40-ия преглед на унгарското кино (Будапеща 2009) - голямата

Снимки УКИ

"Изгубени времена"

награда "Златна ролка"; "Зелен гарван"; за най-добра филмова музика.

"Късче Америка" на Габор Херенди е 110-минутна комедия, която не се препоръчва за лица под 12 години. Лентата е определена за най-добър развлекателен филм на 40-ия преглед на унгарското кино, има и отличие на Националния съюз на кинодейците на 41-ия преглед на унгарското кино - Будапеща 2010.

"Шега" на Петер Гардош е по разказа на Дежьо Костолани и има награда на 40-ия преглед на унгарското кино за режисура. Лентата ни отвежда в далечната 1912 г. в католическо училище, където млад отец започва работа като учител по физкультура... Филмът е за зрители над 16 години.

Професията на Габор Фаркаш във филма "Хамелеон" на Кристина Года е "измамник". Оплита в мрежите си самотни и грозновати жени, обещава им любов, а после ограбва банковите им сметки. Спечелил е наградата на портала film.hu (зрителски гласове) от 40-ия преглед на унгарското кино. Участват Ервин Над, Габриела Хамори, Жолт Трил, Янош Кулка, Шандор Чани, Жолт Ласло. Филмът не се препоръчва за лица под 12 години.

"Късче Америка"

Шимон Сабо е режисьор и сценарист на "Хартиени самолетчета", който има призове от 40-ия преглед на унгарското кино за продуцент и за дебют "Шандор Шимо". Това е филм за двайсетгодишни младежи, които търсят решение за своите проблеми или точно обратното: сами се забъркват в проблеми. Това е необичайна трактовка на история от големия град. Филмът е неподходящ за лица под 16 години, подчертават организаторите.

Прожекциите са всяка вечер от 18 ч.

Приятелите на Гого се събират в зала 1

Концерт за Гого от "Тоника" под наслов "Приятелство без край" започва днес от 19 ч. в зала 1 на НДК. Освен че искат отново да покажат своята съпричастност в този толкова труден период за Георги Найденов и семейството му, изпълнителите се обединяват в пореден опит да съберат средства, необходими за лечението на Гого. На сцената тази вечер ще излязат Богдана Карадочева, Богдан Томов, трио "БоБоБо", "Бонбон", Васил Найденов, Ваня Костова, Росица Кирилова и Мими Иванова, Боян Михайлов, Веселин Маринов, Венци Мартинов, "Диана експрес", Елица и Стунджи, Илия Ангелов, Ивелина Балчева, Илия Луков, Йорданка Христова, Кичка Бодурова, Катя Филипова, "Канари", Лили Иванова, Михаил и Кристина Белчеви, Мая Нешкова, Михаил Иончев, Маргарита Хранова и Найден Андреев, Мустафа Чаушев, Марияна Попова и Орлин Горанов, Милица Божинова и Асен Масларски, Нели Рангелова, Недялко Йорданов, Ники Атанасов, Петя Буюклиева, Панайот Панайотов, Паскал, "Ритон", Роберта, Стефан Димитров, Стефка Борова, "Трамвай номер 5", Христо Кидиков, "Шик", Шкумбата, Фамилия "Тоника", актьорска група "Оркестър без име" и сборна група изпълнители.

Приемат творби за „Боглите на таралежите“

Фондация "Братя Мормаревци" обявява ежегодния си национален литературен конкурс за есе и разказ "Боглите на таралежите". В него могат да се включат всички български ученици от 12 до 19 г. Материалите, в обем до 3 стр., трябва да не са публикувани досега и да се изпратят на имейл office@mormarevbrothers.com или по пощата в плик, размножени в 6 екземпляра, на адрес 1164 София, ул. "Джеймс Баучер" 23, за конкурса.

Участниците трябва да посочат точен адрес, телефон за връзка, възраст и името на училището, в което учат. Крайният срок за приемане на творбите е 30 юни. Победителите в категориите за есе и разказ ще получат две първи награди по 600 лв. и две втори по 300 лв. Отличията ще бъдат връчени в тържествена обстановка в началото на новата учебна година. Най-добрите работи ще бъдат публикувани. По традиция носителите на първа награда номинират свой любим преподавател, който също ще бъде отличен с парична награда.

РОМИНА АНДОНОВА Е НОВАТА „МИС БЪЛГАРИЯ“

"Мис България 2010" - Ромина Андонова, подгласничките ѝ и всички останали красавици, които се бориха за короната на най-красива българка, отпразнуваха финала на конкурса в клуб "Night Flight, научи ДУМА от Сашо Стоянов. С тях, разбира се, празнуваха и шефката на модна агенция "Визаж" Жени Калканджиева, спругът ѝ Стефан Манов-Тачо и многобройна компания от приятели и ценители на красотата. В купона се включи и Антония Петрова - "Мис България 2009". Макар и вече предала щафетата, тя се забавляваше от сърце с 21-годишната си наследничка.

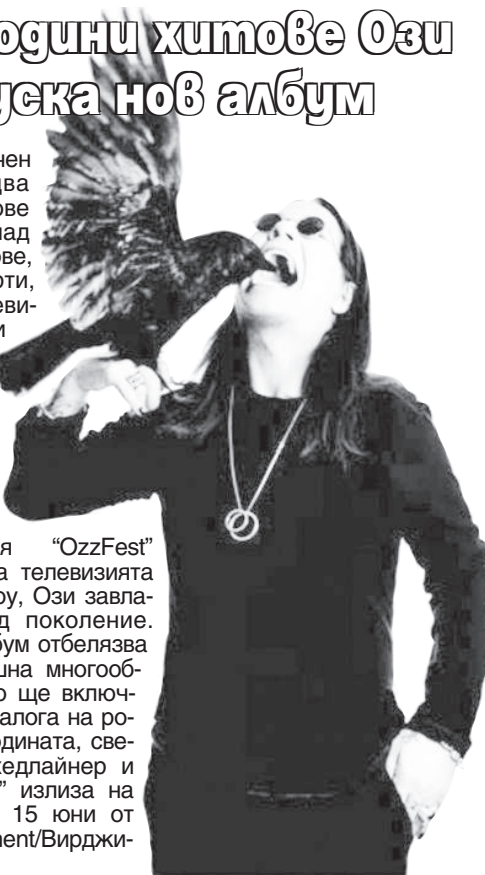
Снимка Кирил ХРИСТОВ

"Мис България 2010" Ромина Андонова (вдясно от Жени Калканджиева) и нейните подгласнички

След 50 години хитове Ози Озбърн пуска нов албум

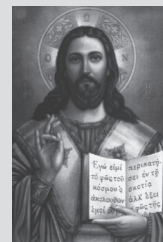
С нов албум, наречен "Scream", ще зарадва безбройните си фенове Ози Озбърн. След над пет десетилетия хитове, разпродадени концерти, платинени тави, телевизионни шоута и филми името на музиканта се свързва с развлекателния бизнес и метъл славата. От времето като фронтмен на "Black Sabbath" до успешната солова кариера, от основаването на убийствения

"OzzFest" до редефинирането на телевизията със своето риалити шоу, Ози завладя поколение след поколение. Новият му студиен албум отбелязва началото на двегодишна многообразна кампания, която ще включва преиздаване на каталога на рок-каджията в края на годината, световни турнета като хедлайнер и на "OzzFest". "Scream" излиза на музикалния пазар на 15 юни от "Sony Music Entertainment/Вирджиния рекърдс".

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

26

Св. свщмчк Василий, епископ Амасийски.

Емил Стойчев става почетен доктор на НХА

Националната художествена академия организира днес от 17 ч. в галерия "Академия" официална церемония по повод удостояването на художника Емил Стойчев с почетното звание "доктор хонорис кауза", научи ДУМА от Диги Спасова.

"До Прага и... назад" в Чешкия център

Пътешествие "До Прага и... назад" предлага програмата на Чешкия център на 27 април от 18 ч. Една интригуваща история за създаването на "музикалното семейство" от чехи и българи през XX и XXI век. В пътешествието ще се срещнат различни поколения музиканти, оставили своя автограф в този музикален диалог. Главни герои ще бъдат фамилията на проф. Петър Кърпаров и неговите възпитаници, посланикът на Чешката република Мартин Клепетко - диригент, известни инструменталисти. Музикалният подарък за 90-годишнината на проф. Кърпаров ще бъде изненадата на вечерта, водеща на която е Магдалена Манолова.

Камерен концерт

Преслав Ганев - цигулка, Стамен Николов - виолончело, и Румен Трайков - пиано, участват в камерния концерт тази вечер от 19.30 ч. в камерна зала "България". В програмата - творби от Бетовен, Шостакович и Равел.

Спорт

По 2 дни отгих за ЦСКА и Левски

Поляци оглеждат играчи на „сините“, Георги Петков остава на „Герена“

Футболистите на ЦСКА и Левски починаха по 2 дни почивка. „Червените“ взеха отдиш след двете поредни победи в първенството срещу лидера Литекс с 1:0 и Славия (3:1). Следващият шампионатен мач на „армейците“ е в неделя срещу Локо Сф в директен спор за второто място. Тогава са и всички останали двубои от XXVIII кръг в „А“ група, които по регламент са в един и същи час.

Сдалият титлата Левски също получи 2 дни почивка вчера и днес, след като в събота късно вечерта надигра с 2:0 Пирин с голове през първата част на Христо Йовов.

Левскарите подновяват подготовка утре за гостуването на Черно море в неделя. Мачът във Варна е твърде важен за амбициите на тима на Георги Иванов-Гонзо да играе в Европа. „Сините“ са наясно, че от тях не зависи всичко, а трябва да се надяват на грешки от страна на преките съперници за Лига Европа Локо Сф и ЦСКА, които имат и по-тежка програма в последните 3 кръга.

Вратарят на Левски Георги Петков обяви, че ще остане в тима, дори и „сините“ да не се класират за евротурнирите. Това обаче не се е случвало досега по време на 9-годишния му престой на „Герена“. „Не съм тръгнал да ходя никъ-

де и не смятам да ходя. Появяват се някакви неща, явно някой си прави реклама. Аз обаче оставам тук. Гарантирам“, категорично обяви националният страж.

Мача с Пирин изгледаха съгледвачи от полските клубове Лех Познан и Легия Варшава. Обект на интереса на скаутите са националите Веселин Минев и Георги Сърмов, както и по-младите футболисти на „сините“. Клубът вече осъществи един трансфер в Полша. От зи-

мата под наем във Висла Краков беше пратен Георги Христов.

Владимир Гаджев (вдясно) води топката пред атакуващия го Янко Сандански от Пирин по време на мача от XXVII кръг на „А“ група, спечелен от Левски с 2:0

Белгия приема България в Брюксел

Контролната среща между националните отбори на Белгия и България, насрочена за 19 май, ще се играе в Брюксел, съобщил е белгийската футболна федерация. Досега белгийците търсеха варианти и първоначално мачът беше заявен за стадиона на Генк. Това съоръжение обаче носи името на бира, която не е спонсор на федерацията и няма как да се стигне до споразумение за мача. Белгийците още нямат селекционер, след като Дик Адвокаат напусна предварително отбора, за да води Русия. Те ще избират между 10-има кандидати, сред които са холандецът Лео Бенхакер и израелецът Аврам Грант.

Черноморец спъна лидера Дунав

Черноморец-Поморие завърши 2:2 с лидера Дунав в дербито на XXVIII кръг в Източната „Б“ група. За домакините се разписаха Яни Пехливанов (26) и Георги Чахъров (61). За русенци точни бяха Стефан Крачунов (52) и Ивайло Кирилов (70). Червени картони получи Костадин Велков (Черноморец-Поморие, 57) и вратарят Станислав Антонов (Дунав, 77). Дунав води с 52 т., пред Несебър и Калиакра (мач по-малко) по 50, Любимец 41, Брестник и Черноморец-Поморие по 39 и др.

Крум Дончев победи на „Траянови врата“

Екипажът на Приста Ойл Рали Тим - Крум Дончев/Петър Йорданов (Пежо 207 S2000), започна сезона с победа. Шампионите за 2009 г. спечелиха рали „Траянови врата“, първи от шестте планирни кръга на първенството. Двамата бяха най-бързи в 5 от 6-те скоростни отсечки. След 134,87 състезателни километра те записаха общо време от 1.14:59,217 ч. Втори останаха състезателите на М-Тел Рали Тим братята Ясен и Дилан Попови (Мицубиши Лансър Ево 9) 1.15:13,037 ч., пред Пламен Стайков/Рафи Кагур (Стайков Тим, Мицубиши Лансър Ево 8) 1.15:54,100 ч. Братята Попови спечелиха само последния етап (Горно Вършило, 15,67 км). Ясен Попов пък само преди 17 дни претърпя операция на два от пръстите на лявата ръка. Екипажът на Виваком Рали Тим Димитър Илиев и Янаки Янакиев (Шкода Фабия S2000) отпадна след третия етап (Орлов камък), след като удариха задното дясно колело в камък край пътя и изтече маслото от амортизатора им. В клас N3 победиха Кирил Тодоров и дебютираният в това състезание Еду Сивов (Октан Рейсинг, Рено Клио), а в N2 първи са Георги Маринов и Васил Георгиев (ТМ Моторспорт, Ситроен Саксо).

Балъков е най-добър в Щутгарт

Бившият полузащитник на националния отбор и старши треньор на Черноморец Красимир Балъков е избран за най-добрия играч на Щутгарт за всички времена, обяви пресслужбата на бургаския клуб. Бала е победител в анкетата между повече от 10 000 фенове на „швабите“. Великотърновецът е единственият футболист, получил повече от 1000 гласа. Той изпреварва легенди

НАЙ-ДОБРИТЕ 11:

1. Красимир Балъков	1401
2. Карл Алгъвер	964
3. Марио Гомес	902
4. Робърт Шленц	780
5. Гуидо Бухвалд	755
6. Сами Кедира	603
7. Юрген Клинсман	535
8. Карл-Хайнц Фьорстер	505
9. Тимо Хилдебранд	452
10. Фриц Валтер	445
11. Ханзи Мюлер	406

на германския футбол като Юрген Клинсман, Фриц Валтер, Гуидо Бухвалд и Ханзи Мюлер.

В Англия чакат трампа на Бербагов и Рибери

Мениджърът на Манчестър Юнайтед сър Алекс Фъргюсън ще се опита да привлече звездата на Байерн Мюнхен Франк Рибери, а в замяна ще предложи на германците Димитър Бербагов, твърди английският в. Sunday Express. Въпреки изявлението, че Бербагов не се продава, Фъргюсън може да използва нападателя като сделка в желанието си да подсили състава за следващия сезон“, пише британският таблоид. „Милан изрази интерес към българина, но Фъргюсън не изгаря от желание да прави директна продажба. Босът на Юнайтед обаче вярва, че Франк Рибери би придал разнообразие и креативност на неговия отбор. Сър Алекс обаче може да изкуши Байерн да направи сделка с размяна на играч плюс значително по-малка сума пари. Тогава той би бил готов да направи трансфера“, твърди още Sunday Express. Шотландецът обаче похвали капитана на България за извите му срещу вилния му тим Тотнъм след победата на Юнайтед с 3:1. Въпреки че не вкара гол, Бербо изработи ситуацията, при която Патрис Евра бе фаулиран за дузпа при резултат 0:0. „През целия мач Бербагов беше невероятен. Той имаше 3 опита за стрелба - един блокиран и два над гредата. Той е велик футболист“, коментира Фъргюсън. „Когато купуваш играч за 30 милиона паунда, ако той не вкарва по три гола на мач, получаваш критики. Това е част от живота тук“, призна сър Алекс.

„А“ ГРУПА, XXVII КРЪГ

Локо Сф - Черно море 1:2 0:1 Адемар (14), 1:1 Домакинов (37-автогол), 1:2 Адемар (58), Сливен - Спортист 1:0 Ямуков (90+4), Левски - Пирин 2:0 2:0 Йовов (36 и 44), Славия - ЦСКА 1:3 0:1 Гранден (26-д), 0:2 Делев (53), 0:3 Янчев (67), 1:3 Попара (69), Ботев - Берое 0:3 (сл.), Литекс - Черноморец (снощи), днес Монтана - Локо Мз, Миньор - Локо Пд

Защитникът на Черно море Никола Домакинов (вляво) е яхнал голмайстора на Локо Сф Мартин Камбуров по време на мача от XXVII кръг на „А“ група“, спечелен от варненци с 2:1 на стадиона в „Надежда“

КЛАСИРАНЕ						
1. ЛИТЕКС	26	18	4	4	47:15	58
2. ЦСКА	27	15	9	3	44:20	54
3. ЛОКО СФ	27	15	7	5	45:25	52
4. Левски	27	15	5	7	52:25	50
5. Славия	27	13	7	7	30:23	46
6. Черноморец	26	13	5	8	39:25	44
7. Черно море	27	12	7	8	35:24	43
8. Миньор	26	11	5	10	33:24	38
9. Берое	27	10	8	9	30:29	38
10. Пирин	27	9	10	8	29:28	37
11. Монтана	26	9	8	9	28:30	35
12. Сливен	27	8	4	15	24:37	28
13. Локо Пд	26	7	5	14	31:47	26
14. Локо Мз	26	6	4	16	25:45	22
15. Спортист	27	3	4	20	16:54	13

ДУМА www.duma.bg Издател: „ДУМА 2008“ ЕООД

Главен редактор **Ивелин Николов**
 Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов**
 yborisov@duma.bg
 Зам. главни редактори **Георги Георгиев**
 ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
 tgeneva@duma.bg
 Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
 igizdov@duma.bg

БЪЛГАРИЯ: Александър Симова - 230; Ауга Панкян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Магдалена Тодорова - 246; Ралица Табанова - 230; **ИКОНОМИКА:** Мая Калпачка - Йовановска - 246; Янко Долапчиев - 251; **СВЯТ:** Галина Младенова - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Аврамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА:** Вилана Семерджиева - 240; Надежда Ушева - 240; Аълана Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО:** Велана Христова - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лиляна Томова - 232; Милена Николова - 247; **ЧЕТИВО:** Пегас: Борис Данков - 244; Неделин: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гергана Алексова; Пардон: Чавдар Шинов; **СПОРТ:** Владимир Николов - 245; Таньо Василев - 245; **ФОТО:** Благоевска Цветкова - 206; Мариета Томова - 206; **ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:** Валентин Арзироб; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спаска Венева; Снежана Христова; **ДОКУМЕНТАЦИЯ:** Катерина Димитрова - 200; 226; **НАБОР:** Хрисула Василева - 227; e-mail: korespondenti@duma.bg; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ:** Дея Йорданова - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Наїденова - 233; Петрана Сомлева - 205; Георги Томов - 221; Денис Романенко - 221; факс - 975-26-04; e-mail - reklama@duma.bg; **Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: mediabg2002@yahoo.com; **Експонатор:** 91975 8. 112; **Печат:** ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул „Цариградско шосе“ 113а Номератор - 9752; **Дистрибутори:** ОБВ „Разпространение“ ЕООД - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ:** Мирослав Александров, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, Слав Йорданов - 208, 203; abonament@duma.bg; **ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА:** Велислава Хубавий - 201, Каса - 97-05-249;

Управител **Павел Бебов**

ИНФОРМАЦИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА. ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, „БГНЕС“, БНР, „ФРАНС ПРЕС“, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Адрес на редакцията: **София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А.**
 Факс: 975 26 04
 Автоматичен номератор 97 05
 + вътрешен номер
 E-mail: **duma@duma.bg**

за читателите
97 05 200

Хонорари на външни автори се изплащат всяка сряда от 14 до 16 часа

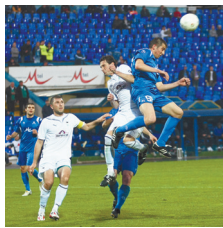
3 **1** **8**

5 **ТОТО 2,**
ТИРАЖ 32
6 от 49
 I теглене: 4, 6, 16, 19, 30, 31
 II теглене: 7, 19, 26, 28, 32, 45

6 от 42
 I теглене: 11, 14, 18, 24, 37, 38
 II теглене: 1, 7, 11, 33, 36, 37

5 от 35
 I теглене: 4, 5, 16, 25, 34
 II теглене: 3, 4, 11, 21, 24

Тото Джокер
 Печеливши позиции: 7, 6, 5
 Печеливши числа: 7, 7, 1

Йовчев с бронз в Бирмингам

Йордан Йовчев спечели бронзов медал на халки на европейското първенство по спортна гимнастика в Бирмингам, Англия. Пловдивчанинът, който е президент на БФСГ, получи оценка от 14.900 т. Европейски шампион стана Матео Моранди (Ит) с 15,250 т. Сребърния медал заслужи Самир Сауд (Фр) с 15,100 т. Йовчев участва на еврошампионата с контузия на коляното и пътува до Англия с кола заради проблемите с полетите в Европа. На Евро 2009 в Милано Йовчев отново бе трети на халки.

Зафорова с втора титла на двойки

Четвъртата ракета на България при жените Далия Зафорова спечели тенис турнира на двойки в Шибеник, Хърватия (награден фонд \$10 000). На финала софиянката и румънската ѝ партньорка Александра Каданту надиграха категорично с 6:2, 6:3 Мария Абрамович (Хърв) и Магалина Гойня (Рум). Далия няма загуба и в 7-те си мача на двойки. 19-годишната българка взе първи трофей при дуетите на връх рождения си ден - 2 април, в Анталия, Турция. Тогава тя игра с друга румънка - Михаела Бузарнеску. Зафорова заслужи 12 точки за класацията при дуетите и \$318.

Ананд изравни на Топалов

Вишванатан Ананд спечели втората партия срещу Веселин Топалов и изравни резултата в мача за шахматната корона. Русенецът игра с черните фигури и се предаде на 43-ия ход, след като световният шампион получи проходна пешка по линията b. Днес е почивен ден, а утре ще се играе третата партия, в която българинът отново ще има белите фигури. Топалов спечели първата партия в мача за световната титла по шахмат срещу шампиона Вишванатан Ананд. След блестяща жертва на фигура русенецът принуди индиеца да се предаде още на 30-ия

8-кратният „Мистър Олимпия“ гледа първата партия

ход. Съперниците разиграха защита "Грюнфелд". В модерния вариант българинът жертва фигура на 24 ход: (кон взема на ф6, цар взема на ф6), но получи блестяща атака и световният шампион прекрати съпротивата след само 6 хода още и общо 2 часа и 13 минути игра. "Дебютът се изигра бързо, повторихме много ходове от първата партия на мача на претендентите с Гата Камски, който се проведе през февруари 2009 г. също в София. Получих опасна атака и не знам кога точно спечелих", коментира Топалов. "Това беше доста не-

Веселин Топалов (вляво) с белите фигури победи на 30-ия ход световния шампион Вишванатан Ананд в първата партия от мача за шахматната корона в София

успешен за мен старт. Но аз се надявам, че ще се върна в играта. Днес просто играх слабо. Не мисля, че е свързано с

пътуването", призна индиецът. Първия ход в мача символично изигра премиерът Бойко Борисов, придружаван от

вицепремиера Цветан Цветанов и 8-кратния "Мистър Олимпия" - американския културист Рони Колман.

ЗАПИС НА I ПАРТИЯ

1. d4 Nf6 2. c4 g6 3. Nc3 d5 4. cxd5 Nxd5 5. e4 Nxc3 6. bxc3 Bg7 7. Bc4 c5 8. Ne2 Nc6 9. Be3 O-O 10. O-O Na5 11. Bd3 b6 12. Qd2 e5 13. Bh6 cxd4 14. Bxg7 Kxg7 15. cxd4 exd4 16. Rac1 Qd6 17. f4 f6 18. f5 Qe5 19. Nf4 g5 20. Nh5+ Kg8 21. h4h6 22. hxg5 hxg5 23. Rf3 Kf7 24. Nxf6 Kxf6 25. Rh3 Rg8 26. Rh6+ Kf7 27. Rh7+ Ke8 28. Rcc7 Kd8 29. Bb5 Qxe4 30. Rxc8+ 1:0

Котоошу тръшна 15-има за 1 ген

"Одзек" Калоян Махлянов-Котоошу демонстрира отлична форма половин месец преди старта на третия за сезона класически турнир по сумо "Хацу башьо". На демонстративно състезание в японската префектура Канагава левентът от Джулюница повали поред 15 сумисти, които излязоха на дохиото срещу него. Единственият действащ "йокодзуна" Хакухо и двамата "одзек" монголецът Харумафуджи и естонецът Баруто изиграха по 10 спаринга и също не допуснаха нито едно поражение. Една от местните сумо звезди - "магашира" Такамисакари, сензационно загуби от ученик от град Канадзава.

ПОЗИТАНО 20 02/ 810 73 78

ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ

ВСИЧКИ малки обяви

/ поздравления, възпоменания, скръбни вести /

се приемат в

ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР ДУМА

Приетите обяви до 13.00 часа се отпечатват в текущия брой, а след 13.00 часа в следващите броеве

Рони Колман откри център в „Дианабад“

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Знаменитият Рони Колман - осемкратен носител на титлата "Мистър Олимпия", лично преряза лентата при откриването на новия Национален център по културизъм в спортния комплекс "Дианабад" в столицата. Култовият спортист пребивава у нас заедно със съпругата си и негова мениджърка Кристина по специалната покана на шефа на Българската федерация по културизъм и фитнес Александър Сталийски. Колман прелетя от германския град Есен, където се провежда най-голямото европейско изложение за културизъм и фитнес "Фибо".

Веднага след пристигането си гостът в компанията на премиера Бойко Борисов присъства на старта на мача за световната титла по шахмат между шампиона Вишванатан Ананд (Индия) и претендента Веселин Топалов (България). После Колман, Борисов и вицепремиерът Цветан Цвета-

нов се включиха в откриването на центъра по културизъм, оборудван с американски фитнес уреди, които са номер 1 в света. С тях са обзаведени 80% от американските военни бази, подготвителните центрове на футболните грандове Ювентус, Байерн Мюнхен и др. Уредите от световноизвестната марка са били предоставени на БФКФ на половин цена заради големите успехи на българските състезатели (световни титли на Христомир Христов и Димитър Димитров), поясниха от федерацията.

След като бяха посрещнати с "Изпел е Делъо хайдутин" и "Рипни, Калинке" в съпровод на родопска гайда, моми в народни носии и бухнала погача, премиерът Борисов подари на Колман фланелка с номер 32, своя лик и емблемата на ГЕРБ, която гостът веднага учтиво облече. А министър Цветанов му поднесе плакет на МВР - в знак на почит към колежата Рони Колман, който е полицай по професия. Това е едно от най-топ-

Рони Колман показва впечатляващ релеф, докато се преобличаше с подарена му от премиера Бойко Борисов фланелка пред погледа на съпругата си Кристина и вицепрезидента на Европейската федерация по културизъм Павел Филеборн

лите посрещания, които съм преживял, призна с широка усмивка Рони Колман. Вицепрезидентът на Европейската федерация по културизъм Павел Филеборн, който е у нас във връзка със семинар за съдии, разказа, че в началото на спортната си кариера, преди да се насочи към съдийството, с Рони Колман са били

съперници на подиума - тогава Рони станал първи, а Филеборн се класирал пети.

Най-именитият културист пък призна, че вече се готви за представянето си в елитния турнир "Мистър Олимпия" през октомври. Той направи позинг в Зимния дворец за радост на многобройните си фенове в България.

Треньорки подкрепят Илиана срещу Нешка

Треньорки на състезателки от националния отбор и ансамбъла по художествена гимнастика се обявиха в подкрепа на главната треньорка Илиана Раева и срещу напаките и обвиненията на легендарната специалистка Нешка Робева.

Леониди Кацамунова (Славия), треньорка в националния отбор на Цветелина Найденова от ансамбъла, и Румяна Великова, старши треньор на националния ансамбъл -

девојки, обявиха, че категорично никога не е поставен въпрос децата им да сменят клубната си принадлежност или треньорите им да преминат в клуб "Илиана", за да реализират състезателките си. "Изцяло отхвърляме подобни твърдения. Такова предложение дори не е имало и не може да има. Те са израснали в клуб Славия, оттам са влезли в националния отбор, но ако някоя от тях има желание да смени клубната

си принадлежност, никой не може да попречи на това. Винаги сме чувствали единствено подкрепа от Илиана Раева като главен треньор", заявяват специалистките. Те са подкрепени и от Петя Монева (СКХГ Олимпия-74, Бургас), лична треньорка на Мария Матева, и от Ренета Нешева (ЦСКА, личен треньор на Боянка Ангелова), както и от Силвия Дивчева-Митева, майка и треньорка на звездата Силвия Митева.